

მზრბ

ჩ ვ ე ნ ი
თათბა

4

ჩ ვ ე ნ ი
თ ა ო ბ ა

13982

საქართველოს საბჭოთა მწერლების
კავშირის შოველთვიური ჟურნალი

№ 4

აპრილი

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

ი. სტალინი — პარტიულბ მუშაობის ნაკლო-
ვანებებსა და ტროცკისტ და სხვათა თვალთ-
მაქცთა ლიკვიდაციის ღონისძიებებზე
მოხსენება საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომი-
ტეტის პლენუმზე 1937 წლის 3 მარტს

მხატვრული ლიტერატურა

შალვა ამისულაშვილი — გაზაფხული	39
ნინო ქობულაშვილი — საღამო	41
ვლადიმერ უბილავა — პირველი ცეცხლი უშ- ბაზე	42
შალვა იოსელიანი — სიმღერა ფორთოხლებში	44
აპოლონ ქუთელია — სამეგრელო	45
ირაკლი მენტეშაშვილი — კახეთს	46
ვასილ ლომიძე — გრძნობის ყვავილი	47
აღ. ქვიშვილი — ალეგრო-სეირნობა	49

კლასიკური მემკვიდრეობა

ჰაინრიხ ჰაინე — ახალი გაზაფხული თარგმ. სარიტონ ვარდოშვილისა	57
ტარას შევჩენკო — ტარასის ღამე თარგმ. კ. ლორთქიფანიძისა	62
ტარას შევჩენკო — პერებენდია თარგმ. ი. მოსაშვილისა	67
დანტე ალიგიერი — სალხინებელი, ქება მეათე. თარგმ. კონსტანტინე გამსახურდიასი	70

კ რ ი ტ ი კ ა

ახალი არსენიშვილი — ვლადიმერ მაიაკოვსკი	74
---	----

ი. სტალინი

პარტიული მუშაოვის ნაკლოვანებებსა და
ტროცკისტ და სხვათა თვალთმაქცთა ლიკ-
ვიდაციის ღონისძიებებზე

მოხსენება სპ. კ. ვ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის
პლენუმზე 1937 წლის 3 მარტს

ამხანაგებო!

პლენუმზე მოსმენილი მოხსენებებიდან და მათ ირგვლივ გამართული კამათიდან სჩანს, რომ ჩვენ აქ საქმე გვაქვს შემდეგ სამ ძირითად ფაქტთან.

ჯერ-ერთი, მავნებლური და დივერსიულ-ჯაშუშური მუშაობა უცხოეთის სახელმწიფოთა აგენტებისა, რომელთა შორის საკმაოდ აქტიურად როლს თამაშობდნენ ტროცკისტები, მეტად თუ ნაკლებად შეეხო ყველას და თითქმის ყველა ჩვენს ორგანიზაციას, როგორც სამეურნეოს, ისე ადმინისტრაციულსა და პარტიულს.

მეორე, უცხოეთის სახელმწიფოთა აგენტები, მათ შორის ტროცკისტები, გაძვრნენ არა მარტო ძირეულ ორგანიზაციებში, არამედ ზოგიერთ პასუხსაგებ პოსტზედაც.

მესამე, ზოგიერთმა ჩვენმა ხელმძღვანელმა ამხანაგებმა, როგორც ცენტრში, ისე ადგილებზედაც, არა თუ ვერ მოახერხეს დაენახათ ამ მავნებელთა, დივერსანტთა, ჯაშუშთა და მკვლელთა ნამდვილი სახე, არამედ ისინი იმდენად უღარდელნი, უზრუნველნი და გულუბრყვილონი აღმოჩნდნენ, რომ არაიშვიათად თვითონ უწყობდნენ ხელს უცხოეთის სახელმწიფოთა აგენტების დაწინაურებას ამათუიმ პასუხსაგებ პოსტებზე.

ასეთია სამი უდავო ფაქტი, რომელიც ბუნებრივად გამომდინარეობს მოხსენებებიდან და მათ ირგვლივ გამართული კამათიდან.

პოლიტიკური უღარდელობა

რით აიხსნება, რომ ჩვენი ხელმძღვანელი ამხანაგები, რომელთაც აქვთ სხვადასხვაგვარ ანტიპარტიულ და ანტისაბჭოთა მიმდინარეობებთან ბრძოლის მდიდარი გამოცდილება, ამ შემთხვევაში ისე გულუბრყვილონი და ბრმანი აღმოჩნდნენ, რომ ვერ მოახერხეს დაენახათ ხალხის მტრების ნამდვილი სახე, ვერ მოახერხეს გამოეცნოთ ცხვრის ტყავში გახვეული შგლები, ვერ მოახერხეს ჩამოეგლიჯათ მათთვის ნიღაბი?

შეიძლება თუ არა ვამტკიცოთ, რომ მანებლური და დივერსიულ-ჯაშუშური მუშაობა უცხოეთის სახელმწიფოთა აგენტებისა, რომელნიც სსრ კავშირის ტერიტორიაზე მოქმედებენ, შესაძლებელია იყოს ჩვენთვის რაღაც მოულოდნელი და უმაგალითო? არა, ამის მტკიცება არ შეიძლება. ამას გვეუბნებიან ოფიციალურ დოკუმენტებში ფიქსირებული მანებლური აქტები სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში უკანასკნელი 10 წლის მანძილზე, დაწყებული შახტის პერიოდით.

შეიძლება თუ არა ვამტკიცოთ, რომ ბოლო დროს ჩვენ არ გვექონია რაიმე მანიშნებელი სიგნალები და გამაფრთხილებელი მითითებანი ფაშიზმის ტროცკისტულ-ზინოვიევეური აგენტების მანებლური, ჯაშუშური თუ ტერორისტული საქმიანობის შესახებ? არა, ამის მტკიცება არ შეიძლება. ასეთი სიგნალები იყო, და ბოლშევიკებს უფლება არა აქვთ დაივიწყონ ისინი.

ამხანაგ კიროვის ავაზაკური მოკვლა იყო პირველი სერიოზული გამაფრთხილება, რომელიც გვეუბნებოდა, რომ ხალხის მტრები ითვალთმაქცებენ და, გასწევენ რა თვალთმაქცობას, გაიკეთებენ ნიღაბს ბოლშევიკისას, პარტიელისას, რათა ნდობა დაიმსახურონ და გზა გაიკაფონ ჩვენი ორგანიზაციებისაკენ.

„ლენინგრადის ცენტრის“ სასამართლო პროცესმა, ისე როგორც „ზინოვიევი-კამენევის“ სასამართლო პროცესმა, ახალი დასაბუთება მისცა იმ გაკვეთილებს, რომლებიც გამომდინარეობენ ამხანაგ კიროვის ავაზაკურად მოკვლის ფაქტიდან.

„ზინოვიევი-ტროცკისტული ბლოკის“ სასამართლო პროცესმა გააფართოვა წინა პროცესების გაკვეთილები და თვალნათლივ დაგვანახა, რომ ზინოვიეველები და ტროცკისტები თავიანთ გარშემო აერთიანებენ ყველა მტრულ ბურჟუაზიულ ელემენტს, რომ ისინი გადაიქცნენ გერმანიის პოლიციური ოხრანკის ჯაშუშურ და დივერსიულ-ტერორისტულ აგენტურად, რომ თვალთმაქცობა და შენიღბვა წარმოადგენენ ზინოვიეველებისა და ტროცკისტების ერთადერთ საშუალებას ჩვენს ორგანიზაციებში შემოსაძრომად; რომ სიფხიზლე და პოლიტიკური გამჭირაობა წარმოადგენენ ყველაზე უტყუარ საშუალებას ასეთი შემოძრომის თავიდან ასაცილებლად, ზინოვიევი-ტროცკისტული ხროვის სალიკვიდაციოდ.

საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი თავის 1935 წლის 18 იანვრის დახურულ წერილში ამხანაგ კიროვის ავაზაკური მოკვლის გამო ვადაპკრით აფრთხილებდა პარტიულ ორგანიზაციებს პოლიტიკური უზრუნველობისა და ობივატელური დოკლაპიობისაგან. დახურულ წერილში ნათქვამია:

„ბოლო უნდა მოვედლოთ ოპორტუნისტულ უზრუნველობას, რომელიც გამომდინარეობს შემცდარი მოსაზრებიდან, რომ ჩვენი ძალების ზრდასთან ერთად მტერი თითქოს უფროდაუფრო მოშინაურებული და უწყინარი ხდებოდეს. ასეთი მოსაზრება ძირშივე არასწორია. იგი არის ამონაცოხნი მემარჯვენე გადახრისა, რომელიც

ყველას და ყოველივეს არწმუნებს, რომ მტრები ნელნელა შე-
ცოცდებიან სოციალიზმში, რომ ისინი ბოლოსდაბოლოს ნამდვილი
სოციალისტები გახდებიან. ბოლშევიკების საქმე როდია განცხრო-
მას მიეცნენ და დოცლაპიობა გამოიჩინონ. ჩვენ უზრუნველობა კი
არ გვესაჭიროება, არამედ სიფხიზლე, ნამდვილი ბოლშევიკური
რევოლუციური სიფხიზლე. უნდა გვახსოვდეს, რომ რაც უფრო
უნუგეშოა მტრების მდგომარეობა, მით უფრო მეტი ხალისით ჩასჭი-
დებენ ისინი ხელს უკიდურეს საშუალებებს, როგორც განწირულთა
ერთადერთ საშუალებებს მათს ბრძოლაში საბჭოთა ხელისუფლე-
ბასთან. ეს უნდა გვახსოვდეს და ფხიზელნი ვიყოთ“.

თავის 1936 წლის 29 ივლისის დახურულ წერილში ტროცკისტულ-
ზინოვიევიური ბლოკის ჯამშუმურ-ტერორისტული საქმიანობის გამო საქ.
კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი კვლავ მოუწოდებდა პარტიულ ორგა-
ნიზაციებს გამოეჩინათ მაქსიმალური სიფხიზლე, ხალხის მტრების გამოც-
ნობის უნარი, რაზეც კარგად შენიღბულნიც უნდა იყვნენ ისინი. დახუ-
რულ წერილში ნათქვამია:

„ახლა, როდესაც დამტკიცებულია, რომ ტროცკისტ-ზინოვიევი-
ლი გარეწრები საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ბრძოლაში
აერთიანებენ ჩვენი ქვეყნის მშრომელთა ყველაზე გაბოროტებულ
და მოსისხლე მტრებს — ჯამშუმებს, პროვოკატორებს, დივერსან-
ტებს, თეთრგვარდიელებს, კულაკებს და ა. შ., როდესაც, ერთი
მხრით, ამ ელემენტებსა და, მეორე მხრით, ტროცკისტებსა და ზი-
ნოვიევიელებს შორის წაიშალა ყოველგვარი ზღვარი, — ყველა ჩვენმა
პარტიულმა ორგანიზაციამ, პარტიის ყველა წევრმა უნდა შეიგნოს,
რომ კომუნისტთა სიფხიზლე აუცილებელია ყოველ უბანზე და ყო-
ველგვარ ვითარებაში. თვითეული ბოლშევიკის განუყრელი თვი-
სება ახლანდელ პირობებში უნდა იყოს უნარი იმისა, რომ გამო-
იციოს პარტიის მტერი, რაზეც კარგადაც უნდა იყოს იგი შენიღ-
ბული“.

მუშასადამე; სიგნალები და გაფრთხილებანი იყო.

რისკენ მოგვიწოდებდნენ ეს სიგნალები და გაფრთხილებანი?

ისინი მოგვიწოდებდნენ იმისაკენ, რათა აღმოგვეფხვრა პარტიულ-
ორგანიზაციული მუშაობის სისუსტე და გადაგვექცია პარტია მიუვალ
ციხე-სიმაგრედ, სადაც ვერ შეძვრებოდა ვერც ერთი თვალთმაქცი.

ისინი მოგვიწოდებდნენ იმისაკენ, რათა ბოლო მოგველო პარტიულ-
პოლიტიკური მუშაობის შეუფასებლობისათვის და გადაჭრით მოგვრუნე-
ბულიყავით ასეთი მუშაობის ყოველმხრივ გაძლიერებისაკენ, პოლიტიკუ-
რი სიფხიზლის გაძლიერებისაკენ.

და მერე რა? ფაქტებმა დაგვანახვეს, რომ სიგნალებსა და გაფრთხი-
ლებებს ჩვენი ამხანაგები ძალიან ზანტად ითვისებდნენ.

ამას მჭევრმეტყველად მოწმობენ ყველასათვის ცნობილი ფაქტები
პარტიულ დოკუმენტთა შემოწმებისა და გამოცვლის კამპანიის დარგიდან.

რით აიხსნება, რომ ამ ფაქტობრივებზე და სიგნალებზე ვერ იქონიება სათანადო მოქმედება?

რით აიხსნება, რომ ჩვენი პარტიული ამხანაგები, ანტისაბჭოთა ელემენტებთან მათი ბრძოლის გამოცდილების მიუხედავად, მთელი რიგი მანიშნებელი სიგნალებისა და გამაფრთხილებელი მითითებების მიუხედავად, პოლიტიკურად ბეცები აღმოჩნდნენ ხალხის მტერთა მავნებლურად და ჯაშუშურ-დივერსიული მუშაობის წინაშე?

შეიძლება ჩვენი პარტიული ამხანაგები უფრო უარესნი გახდნენ, ვიდრე წინათ იყვნენ, გახდნენ ნაკლებად შევნებულნი და დისციპლინირებულნი? არა, რა თქმა უნდა; არა!

იქნებ მათ იწყეს გადაგვარება? კვლავ არა! ასეთი ვარაუდი მოკლებულია ყოველგვარ საფუძველს.

მაშ, რაშია საქმე? საიდან არის ასეთი დოკლაპიობა, უდარდებლობა, უზრუნველობა, სიბრმავე?

საქმე ის არის, რომ ჩვენს პარტიულ ამხანაგებს, სამეურნეო კამპანიებით და სამეურნეო მშენებლობის ფრონტზე კოლოსალური წარმატებებით გატაცებულებს, პირდაპირ დაავიწყდათ ზოგიერთი ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტი, რომელთა დაავიწყების უფლება ბოლშევიკებს არა აქვთ. მათ დაავიწყდათ ერთი ძირითადი ფაქტი სსრ კავშირის საერთაშორისო მდგომარეობის სფეროდან და ვერ შეამჩნიეს ორი ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტი, რომლებსაც პირდაპირი დამოკიდებულება აქვთ ახლანდელ მავნებლებთან, ჯაშუშებთან, დივერსანტებთან და მკვლევებთან, რომლებიც პარტიულ ბილეთს ეფარებიან და, ბოლშევიკის ნიღაბს იკეთებენ.

II

კაპიტალისტური გარემოცვა

რა ფაქტებია ეს ფაქტები, რომლებიც დაივიწყეს ან რომლებიც პირდაპირ ვერ შეამჩნიეს ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგებმა?

მათ დაივიწყეს ის, რომ საბჭოთა ხელისუფლებამ გაიმარჯვა დედამიწის მხოლოდ მეექვსედ ნაწილზე, რომ დედამიწის ხუთ მეექვსედს შეადგენენ კაპიტალისტური სახელმწიფოების სამფლობელოები. მათ დაივიწყეს, რომ საბჭოთა კავშირი იმყოფება კაპიტალისტური გარემოცვის პირობებში. ჩვენთან მიღებულია ილახობნ კაპიტალისტურ გარემოცვაზე, მაგრამ არ სურთ ჩაუფიქრდნენ, რა არის ეს კაპიტალისტური გარემოცვა. კაპიტალისტური გარემოცვა — ეს ცალიერი ფრაზა როდია, ეს მეტად რეალური და არასასიამოვნო მოვლენაა. კაპიტალისტური გარემოცვა — ეს ნიშნავს, რომ არის ერთი ქვეყანა, საბჭოთა კავშირი, რომელმაც დაიწყა რა სოციალისტური წესწყობილება, და, გარდა ამისა, არის ბევრი ქვეყანა — ბურჟუაზიული ქვეყნები, რომლებიც განაგრძობენ კაპიტალისტური წესით ცხოვრებას და რომლებიც გარსერტყმიან საბჭოთა კავშირს ელოდებიან. რა შემთხვევას იმისათვის, რომ თავს დაესხან მას, დაამარჯ-

ცხონ იგი ან, ყოველ შემთხვევაში — ძირი გამოუთხარონ მის ძლიერებას და დაასუსტონ იგი.

ეს ძირითადი ფაქტი დაიფიქსეს ჩვენმა ამხანაგებმა. და სწორედ ხოჭის განსაზღვრავს კაპიტალისტურ გარემოცვასა და საბჭოთა კავშირს შორის ურთიერთდამოკიდებულებათა საფუძველს.

ავილოთ, მაგალითად, ბურჟუაზიული სახელმწიფოები. გულუბრყვილად ადამიანებს შეუძლიანთ იფიქრონ, რომ მათ შორის არსებობს განსაკუთრებით კეთილი ურთიერთობა, როგორც ერთი ტიპის სახელმწიფოებს შორის. მაგრამ ასე მხოლოდ გულუბრყვილო ადამიანებს შეუძლიანთ იფიქრონ. ნამდვილად კი ურთიერთობა მათ შორის ძალზე დამორებულია კეთილმეზობლურ ურთიერთობას. დამტკიცებულია, როგორც ორჯერ რი ოთხია, რომ ბურჟუაზიული სახელმწიფოები ერთმანეთს ზურგში უგზავნიან თავის ჯაშუშებს, მკვლელებს, დივერსანტებს, ზოგჯერ კი მკვლელებსაც, აძლევენ მათ დავალებას ფეხი მოიკიდონ ამ სახელმწიფოების დაწესებულებებსა და საწარმოებში, შეკვეთავენ იქ თავისი ქსელი და „აუცილებლობის შემთხვევაში“ — ააფეთქონ მათი ზურგი, რათა დაასუსტონ ისინი და ძირი გამოუთხარონ მათს ძლიერებას. ასეთია საქმის ვითარება ამჟამად. ასეთი იყო საქმის ვითარება წარსულშიც. ავილოთ, მაგალითად, სახელმწიფოები ნაპოლეონ I დროის ევროპაში. საფრანგეთი მაშინ სავსე იყო ჯაშუშებითა და დივერსანტებით რუსების, გერმანელების, ავსტრიელების, ინგლისელების ბანაკიდან. და, პირიქით, ინგლისს, გერმანიულ სახელმწიფოებს, ავსტრიას, რუსეთს მაშინ თავის ზურგში ჰყავდათ ჯაშუშებისა და დივერსანტების არა ნაკლები რაოდენობა საფრანგეთის ბანაკიდან. ინგლისის აგენტებმა ორჯერ სცადეს მოეკლათ ნაპოლეონი და რამდენჯერმე ააჯანყეს ვანდის გლეხები საფრანგეთში ნაპოლეონის მთავრობის წინააღმდეგ. ხოლო რას წარმოადგენდა ნაპოლეონის მთავრობა? ბურჟუაზიულ მთავრობას, რომელმაც ჩაახშო საფრანგეთის რევოლუცია და შეინარჩუნა რევოლუციის მხოლოდ ის შედეგები, რაც ხელსაყრელი იყო მსხვილი ბურჟუაზიისათვის. ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ ნაპოლეონის მთავრობა ვალში არ რჩებოდა თავის მეზობლებს და ისიც მიმართავდა თავის დივერსიულ ღონისძიებებს. ასე იყო წარსულში, 130 წლის წინათ. ასეა საქმის ვითარება ამჟამად, ნაპოლეონ I დროიდან 130 წლის შემდეგ. ამჟამად საფრანგეთი და ინგლისი სავსეა გერმანიის ჯაშუშებითა და დივერსანტებით და, პირიქით, გერმანიაში თავის მხრივ მოქმედებენ ინგლის-საფრანგეთის ჯაშუშები და დივერსანტები. ამერიკა სავსეა იაპონიის ჯაშუშებით და დივერსანტებით, ხოლო იაპონია — ამერიკის ჯაშუშებითა და დივერსანტებით.

ასეთია ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებს შორის ურთიერთდამოკიდებულებათა კანონი.

იბადება კითხვა, რატომ უნდა მოეპყრან ბურჟუაზიული სახელმწიფოები საბჭოთა სოციალისტურ სახელმწიფოს უფრო რბილად და უფრო კეთილმეზობლურად, ვიდრე თავისივე ტიპის ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებს? რატომ უნდა გზავნონ მათ საბჭოთა კავშირის ზურგში ნაკლები ჯაშუშე-

ბი, მავნებლები, დივერსანტები და მკვლელები, ვიდრე მათ გზავნიან თავიანთი მონათესავე ბურჟუაზიული სახელმწიფოების ზურგში? საიდან აიღეთ თქვენ ეს? უფრო სწორი არ იქნება, მარქსიზმის თვალსაზრისით, ვივარაუდოთ, რომ საბჭოთა კავშირის ზურგში ბურჟუაზიული სახელმწიფოები უნდა გზავნიდნენ ორჯერ და სამჯერ მეტ მავნებლებს, ჯაშუშებს, დივერსანტებსა და მკვლელებს, ვიდრე რომელიმე ბურჟუაზიული სახელმწიფოს ზურგში?

განა ცხადი არ არის, რომ ვიდრე კაპიტალისტური გარემოცვა არსებობს, ჩვენში იარსებებენ მავნებლები, ჯაშუშები, დივერსანტები და მკვლელები, რომელთაც უცხოეთის სახელმწიფოთა აგენტები გზავნიან ჩვენს ზურგში?

ყოველივე ეს დაივიწყეს ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგებმა, და, დაივიწყეს რა ეს, მოუშზადებელი აღმოჩნდნენ.

აი რატომ აღმოჩნდა სრულიად მოულოდნელი ზოგიერთი ჩვენი ამხანაგისათვის იაპონია-გერმანიის პოლიციური ოხრანკის ტროცკისტი-აგენტების ჯაშუშურ-დივერსიული მუშაობა.

III

თანამედროვე ტროცკიზმი

შემდეგ. აწარმოებდნენ რა ბრძოლას ტროცკისტი აგენტებთან, ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგებმა ვერ შეამჩნიეს, მხედველობიდან გამოეპარათ, რომ ახლანდელი ტროცკიზმბა უკვე ის აღარ არის, რაც ის იყო, ვთქვათ, 7 — 8 წლის წინათ, რომ ტროცკიზმმა და ტროცკისტებმა ამ ხნის განმავლობაში განიცადეს სერიოზული ევოლუცია, რამაც ძირფესვიანად შესცვალა ტროცკიზმის სახე, რომ ამის გამო ტროცკიზმთან ბრძოლაც, მასთან ბრძოლის მეთოდები ძირფესვიანად უნდა შეიცვალოს. ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგებმა ვერ შეამჩნიეს, რომ ტროცკიზმი აღარ არის პოლიტიკური მიმდინარეობა მუშათა კლასში, რომ მუშათა კლასში პოლიტიკური მიმდინარეობიდან, რაც იგი 7 — 8 წლის წინათ იყო, ტროცკიზმი გადაიქცა მავნებლთა, დივერსანტთა, ჯაშუშთა და მკვლელთა პირწავარდნილ და უპრინციპო ბანდად, რომლებიც მოქმედებენ უცხოეთის სახელმწიფოების მხვერავ ორგანოთა დავალებებით.

რა არის პოლიტიკური მიმდინარეობა მუშათა კლასში? პოლიტიკური მიმდინარეობა მუშათა კლასში — ეს ისეთი ჯგუფი ან პარტიაა, რომელსაც აქვს თავისი გარკვეული პოლიტიკური ფიზიონომია, პლატფორმა, პროგრამა, რომელიც არ უმაღავეს და არც შეუძლიან დაუმალოს თავისი შეხედულებანი მუშათა კლასს, არამედ, პირიქით, აშკარად და პატიოსნად ეწევა თავის შეხედულებათა პროპაგანდას, მუშათა კლასის თვალწინ, რომელსაც არ ეშინიან დაანახოს მუშათა კლასს თავისი პოლიტიკური სახე, არ ეშინიან მოახდინოს მუშათა კლასის წინაშე თავისი ნამდვილი მიზნებისა და ამოცანების დემონსტრირება, არამედ, პირიქით, სახეახდილი მიდის მუშათა კლასში იმისათვის, რომ

დაჯეროს იგი თავის შეხედულებათა სიმართლეში. ტროცკიზმი წარსულში, 7—8 წლის წინათ, იყო ერთერთი ასეთი პოლიტიკური მიმდინარეობა მუშათა კლასში, მართალია, ანტილენინური და ამიტომ ღრმად შემცდარი, მაგრამ მაინც პოლიტიკური მიმდინარეობა.

შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ ახლანდელი ტროცკიზმი, ვთქვათ, 1936 წლის ტროცკიზმი, წარმოადგენს პოლიტიკურ მიმდინარეობას მუშათა კლასში? არა, ამის თქმა არ შეიძლება. რატომ? იმიტომ, რომ თანამედროვე ტროცკისტებს ეშინიანთ დაანახვონ მუშათა კლასს თავიანთი ნამდვილი სახე, ეშინიანთ გაუმხილონ მას თავიანთი ნამდვილი მიზნები და ამოცანები, გულმოდგინედ უმაღავენ მუშათა კლასს თავიანთ პოლიტიკურ ფიზიონომიას და ეშინიანთ, რომ, თუ მუშათა კლასი გაიგებს მათს ნამდვილ ზრახვებს, იგი შეაჩვენებს მათ, როგორც უცხო ადამიანებს, და გააძევეს მათ. სწორედ ამით აიხსნება, რომ ტროცკისტული მუშაობის ძირითად მეთოდს ახლა წარმოადგენს თავიანთ შეხედულებათა არა აშკარა და პატიოსანი პროპაგანდა მუშათა კლასში, არამედ თავიანთ შეხედულებათა შენიღბვა, თავიანთ მოწინააღმდეგეთა შეხედულებების პირფერობით და მლიქვნელურად შექება, თავიანთ საკუთარ შეხედულებათა უპარისევლურად და ყალბად ამოსვრა ტალახში.

1936 წლის სასამართლო პროცესზე, თუ გაიხსენებთ, კამენევი და ზინოვიევი გადაჭრით უარჰყოფდნენ, რომ მათ ჰქონდათ რაიმე პოლიტიკური პლატფორმა. მათ სრული შესაძლებლობა ჰქონდათ გადაეშალათ სასამართლო პროცესზე თავიანთი პოლიტიკური პლატფორმა.

მაგრამ ისინი ასე არ მოიქცნენ და განაცხადეს, რომ არავითარი პოლიტიკური პლატფორმა არა გვაქვსო. ეჭვი არაა, ისინი ორივენი სტყულობდნენ, როდესაც უარჰყოფდნენ პლატფორმის არსებობას. ახლა ბრძენბეცი კი ხედავენ, რომ მათ ჰქონდათ საკუთარი პოლიტიკური, პლატფორმა.

მაგრამ რატომ უარჰყოფდნენ ისინი, რომ მათ ჰქონდათ რაიმე პოლიტიკური პლატფორმა? იმიტომ, რომ მათ ეშინოდათ გამოეჩინათ თავიანთი ნამდვილი პოლიტიკური სახე. ეშინოდათ ეჩვენებინათ თავიანთი ნამდვილი პლატფორმა სსრ კავშირში კაპიტალიზმის რესტავრაციისა, შიშობდნენ რა, რომ ასეთი პლატფორმა მუშათა კლასში ზიზღს გამოიწვევს.

სასამართლო პროცესზე 1937 წელს პიატაკოვი, რადეკი და სოკოლნიკოვი სხვა გზას დაადგნენ. ისინი არ უარჰყოფდნენ, რომ ტროცკისტებსა და ზინოვიეველებს ჰქონდათ პოლიტიკური პლატფორმა. მათ აღიარეს, რომ იმათ ჰქონდათ გარკვეული პოლიტიკური პლატფორმა, აღიარეს და გადაშალეს იგი თავიანთ ჩვენებებში. მაგრამ გადაშალეს იგი არა იმისათვის, რომ მოეწოდებინათ მუშათა კლასი, მოეწოდებინათ ხალხი ტროცკისტული პლატფორმისათვის მხარდაჭერისაკენ; არამედ იმისათვის, რომ შეეჩვენებინათ და დაეგმოთ იგი, როგორც ანტიხალხური და ანტიპროლეტარული პლატფორმა. კაპიტალიზმის რესტავრაცია, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ლიკვიდაცია, ექსპლოატაციის სისტემის აღდგენა, გერმანიისა და იაპონიის ფაშისტურ ძალებთან კავშირი საბჭოთა კავშირთან ომის მოახლოებისათვის, ბრძოლა ომისათვის და მშვიდობიანობის

პოლიტიკის წინააღმდეგ, საბჭოთა კავშირის ტერიტორიული დაქუცმაცება უკრაინის გადაცემით გერმანელებისათვის, ხოლო პრიმორიის — იაპონელებისათვის, საბჭოთა კავშირის სამხედრო დამარცხების მომზადება იმ შემთხვევაში, თუ მას თავს დაესხმიან მტრული სახელმწიფოები, და, როგორც ამ ამოცანათა მისაღწევი საშუალება, — მავნებლობა, დივერსია, რნდივიდუალური ტერორი საბჭოთა ხელისუფლების ხელმძღვანელთა წინააღმდეგ, შპიონაჟი იაპონია-გერმანიის ფაშისტური ძალების სასარგებლოდ, — ასეთია პიატაკოვის, რადეკისა და სოკოლნიკოვის მიერ გადაშლილი პოლიტიკური პლატფორმა ახლანდელი ტროცკიზმისა. გასაგებია, ასეთი პლატფორმა ტროცკისტებს არ შეეძლოთ არ დაემალათ ხალხისათვის, მუშათა კლასისათვის. და ისინი უმალავდნენ მას არა მარტო მუშათა კლასს, არამედ ტროცკისტულ მასასაც, და არა მარტო ტროცკისტულ მასას, არამედ ხელმძღვანელ ტროცკისტულ ზედაფენასაც, რომელიც შესდგებოდა ერთი მუჭა ხალხისაგან 30 — 40 კაცის რაოდენობით. როდესაც რადეკმა და პიატაკოვმა ტროცკისაგან მოითხოვეს ნებართვა, რომ ამ პლატფორმის ხასიათის საინფორმაციოდ მოეწვიათ ტროცკისტების პატარა კონფერენცია 30 — 40 კაცის რაოდენობით, ტროცკიმ მათ ეს აუკრძალა და სთქვა, რომ მიზანშეწონილი არ არის ველაპარაკოთ პლატფორმის ნამდვილი ხასიათის შესახებ ერთ მუჭა ტროცკისტებსაც კი, ვინაიდან ასეთ „ოპერაციას“ შეუძლიან განხეთქილება გამოიწვიოსო.

„პოლიტიკური მოღვაწენი“, რომლებიც თავის შეხედულებებს, თავის პლატფორმას უმალავენ არა მარტო მუშათა კლასს, არამედ ტროცკისტულ მასასაც, და არა მარტო ტროცკისტულ მასას, არამედ ტროცკისტა ხელმძღვანელ ზედაფენასაც, — ასეთია თანამედროვე ტროცკიზმის ფიზიონომია.

მაგრამ აქედან გამომდინარეობს, რომ თანამედროვე ტროცკიზმს უკვე არ შეიძლება ეწოდოს პოლიტიკური მიმდინარეობა მუშათა კლასში.

თანამედროვე ტროცკიზმი არის არა პოლიტიკური მიმდინარეობა მუშათა კლასში, არამედ მავნებელთა, დივერსანტთა, მზვერავთა, ჯაშუშთა, მკვლელთა უპრინციპო და უიდეო ბანდა, მუშათა კლასის დაუძინებელი მტრების ბანდა, რომლებიც მოქმედებენ უცხოეთის სახელმწიფოთა მზვერავი ორგანოების დაქირავებით.

ასეთია ტროცკიზმის ევოლუციის უდავო შედეგი უკანასკნელი 7 — 8 წლის განმავლობაში.

ასეთია განსხვავება წინანდელ ტროცკიზმსა და ახლანდელ ტროცკიზმს შორის.

ჩვენი პარტიული ამჟანაგების შეცდომა იმაში მდგომარეობს, რომ მათ ვერ შენიშნეს ეს ღრმა განსხვავება წინანდელ ტროცკიზმსა და ახლანდელ ტროცკიზმს შორის. მათ ვერ შენიშნეს, რომ ტროცკისტები უკვე დიდხანია აღარ არიან იდეური ადამიანები, რომ ტროცკისტები უკვე დიდხანია გადაიქცნენ შარა გზის ყაჩაღებად, რომლებსაც შესწევთ უნარი ჩაიდინონ ყოველგვარი სისაძაგლე, შესწევთ უნარი ჩაიდინონ ყოველგვარი საზიზღრობა, თვით შპიონაჟი და თავისი სამშობლოს პირდაპირი დალა-

ტიც კი, ოღონდ კი ავნონ საბჭოთა სახელმწიფოს და საბჭოთა ხელისუფლებას. მათ ეს ვერ შენიშნეს და ამიტომ ვერ შესძლეს დროზე გარდაქმნილიყვნენ იმისათვის, რათა ტროცკისტებთან ბრძოლა ეწარმოებინათ ახლებურად, უფრო გადაჭრით.

აი რატომ აღმოჩნდა ზოგიერთი ჩვენი პარტიული ამხანაგისათვის სრულ მოულოდნელობად ტროცკისტების საძაგლობანი უკანასკნელი წლების განმავლობაში.

შემდეგ. დასასრულ, ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგებმა ვერ შეამჩნიეს ის, რომ, ერთი მხრივ, ახლანდელ მავნებლებსა და დივერსანტებსა, რომელთაგან ფაშიზმის ტროცკისტი აგენტები საკმაოდ აქტიურ როლს თამაშობენ, და, მეორე მხრივ, შახტის პერიოდის დროის მავნებლებსა და დივერსანტებს შორის არსებითი განსხვავებაა.

ჯერ-ერთი. შახტელები და სამრეწველო პარტიის წევრები ჩვენდამი აშკარად უცხო ადამიანები იყვნენ. ესენი იყვნენ მეტწილად საწარმოთა ყოფილი მფლობელები, ყოფილი მმართველები ძველ მეპატრონეებთან, ძველ სააქციო საზოგადოებათა ყოფილი კომპანიონები, ანდა პირდაპირ ძველი ბურჟუაზიული სპეციალისტები, ჩვენდამი პოლიტიკურად აშკარად მტრულად განწყობილნი. არცერთ ჩვენს ადამიანთაგანს ეჭვი არ ეპარებოდა იმაში, თუ როგორი იყო ამ ვაჟბატონების ნამდვილი პოლიტიკური სახე. თვითონ შახტელებიც არ მალავდნენ თავიანთ მტრულ დამოკიდებულებას საბჭოთა წყობილებისადმი. არ შეიძლება იგივე ითქვას ახლანდელ მავნებლებსა და დივერსანტებზე, ტროცკისტებზე. ახლანდელი მავნებლები და დივერსანტები, ტროცკისტები, — ეს მეტწილად პარტიული, ჯიბეში პარტიული ბილეთის მქონე ადამიანები არიან, — მაშასადამე, ფორმალურად უცხო ადამიანები არ არიან. თუ ძველი მავნებლები ჩვენი ადამიანების წინააღმდეგ მიდიოდნენ. ახალი მავნებლები, პირიქით, ელაქუცებიან ჩვენს ადამიანებს, ხოტბას ასხამენ ჩვენს ადამიანებს, მლიქვნელობენ მათს წინაშე, რათა ნდობა მოიხვეჭონ. განსხვავება, როგორც ვხედავთ, არსებითია.

მეორე. შახტელთა და სამრეწველო პარტიის წევრთა ძალა იმაში მდგომარეობდა, რომ მათ მეტად თუ ნაკლებად გააჩნდათ საჭირო ტექნიკური ცოდნა, მაშინ, როდესაც ჩვენი ადამიანები, რომელთაც ასეთი ცოდნა არ ჰქონდათ, იძულებული იყვნენ მათგან ესწავლათ. ეს გარემოება შახტის პერიოდის მავნებლებს დიდ უპირატესობას აძლევდა, აძლევდა მათ შესაძლებლობას თავისუფლად და შეუფერხებლად გაეწიათ მავნებლობა, აძლევდა მათ შესაძლებლობას მოეტყუებინათ ჩვენი ადამიანები ტექნიკურად. ეს არ ითქმის ახლანდელ მავნებლებზე, ტროცკისტებზე. ახლანდელ მავნებლებს არავითარი ტექნიკური უპირატესობანი არა აქვთ ჩვენი ადამიანების მიმართ. პირიქით, ტექნიკურად ჩვენი ადამიანები უფრო მომზადებულნი არიან, ვიდრე ახლანდელი მავნებლები, ვიდრე ტროცკისტები. შახტის პერიოდიდან დღევანდლამდე ჩვენში ათი ათასობით გაიზარდნენ ნამდვილი, ტექნიკურად გამოწრთობილი ბოლშევიკური კადრები. შეიძლებოდა ათასობით და ათეული ათასობით დაგვესახელებინათ

ტექნიკურად გაზრდილი ბოლშევიკური ხელმძღვანელები, რომლებთან შედარებით ყველა ეს პიატაკოვები და ლივშიცები, შესტოვები და ბო-გუსლაესკები, მურალოვები და დროზნისები ტექნიკური მომზადების თვალსაზრისით ფუჭ მოლაყბებებსა და მოსამზადებელი კლასის მოწაფეებს წარმოადგენენ. მაშ ასეთ შემთხვევაში რაში მდგომარეობს ახლანდელი მავნებლების, ტროცკისტების ძალა? მათი ძალა მდგომარეობს პარტიულ ბილეთში, იმაში, რომ მათ პარტიული ბილეთი აქვთ. მათი ძალა მდგომა-რეობს იმაში, რომ პარტიული ბილეთი მათ ანიჭებს პოლიტიკურ ნდობას და გზას უკაფავს მათ ყველა ჩვენი დაწესებულებისა და ორგანიზაცი-საკენ. მათი უპირატესობა მდგომარეობს იმაში, რომ ისინი, ჰქონდათ რა პარტიული ბილეთები და მოჰქონდათ რა თავი საბჭოთა ხელისუფლების მეგობრებად, ატყუებდნენ ჩვენს ადამიანებს პოლიტიკურად, ბოროტად იყე-ნებდნენ ნდობას, მავნებლობას ეწეოდნენ ჩუმჩუმად და ჩვენს სახელ-მწიფო საიდუმლოებებს უმხელდნენ საბჭოთა კავშირის მტრებს. თავისი პოლიტიკური და მორალური ღირებულებით საეჭვო „უპირატესობა“, მაგრამ მაინც „უპირატესობა“. კაცმა რომ სთქვას, სწორედ ამ „უპირა-ტესობით“ აიხსნება ის გარემოება, რომ ტროცკისტი მავნებლები, რო-გორც პარტილეთიანი ადამიანები, რომელთაც ხელი მიუწვდნობდათ ჩვენი დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ყველა ადგილთან, პირ-დაპირ განძი აღმოჩნდნენ უცხოეთის სახელმწიფოთა მზვერავი ორგანო-ებისათვის.

ზოგიერთი ჩვენი პარტიული ამხანაგის შეცდომა იმაში მდგომარე-ობს, რომ მათ ვერ შეამჩნიეს, ვერ გაიგეს მთელი ეს განსხვავება ძველ და ახალ მავნებლებს შორის, შახტელებსა და ტროცკისტებს შორის და, ვერ შეამჩნიეს რა ეს, ვერ შესძლეს დროზე გარდაქმნილიყვნენ, რომ ახ-ლებურად გაეჩაღებინათ ბრძოლა ახალ მავნებლებთან.

IV

სამეურნეო წარმატებათა ჩრდილოვანი მხარეები

ასეთია ძირითადი ფაქტები ჩვენი საერთაშორისო და საშინაო მდგო-მარეობის სფეროდან, რომლებიც დაივიწყა ან რომლებიც ვერ შეამჩნია ბევრმა ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგმა.

აი. რატომ აღმოჩნდა სრულიად მოულოდნელი ჩვენი ადამიანებისა-თვის უკანასკნელი წლების ამბები მავნებლობისა და დივერსიების საქმეში.

შეიძლება გვკითხოვნ: მაგრამ რატომ ვერ შეამჩნიეს ჩვენმა ადამიანებმა ყოველივე ეს. რატომ დაავიწყდათ მათ ყოველივე ეს? საიდან გაჩნდა მთე-ლი ეს გულმავიწყობა, სიბრმავე, უდარდებლობა, უზრუნველობა?

ეს ორგანული მანკი ხომ არ არის ჩვენი ადამიანების მუშაობაში?

არა, ეს არ არის ორგანული მანკი. ეს — დროებითი მოვლენაა, რო-მელიც შეიძლება სწრაფად იქნას ლიკვიდირებული, თუ ჩვენი ადამიანე-ბი ძალღონეს რამდენადმე დასჭირმავენ.

მაშ რაშია საქმე?

საქმე იმაშია, რომ ჩვენი პარტიული ამხანაგები უკანასკნელ წლებში მთლად ჩაუღწეული იყვნენ სამეურნეო მუშაობაში, ისინი უაღრესად გატაცებული იყვნენ სამეურნეო წარმატებებით და, გატაცებული იყვნენ, რა მთელი ამ საქმით, — დაივიწყეს სხვა ყველაფერი, თავი მიანებეს ყოველივე დანარჩენს.

საქმე იმაშია, რომ, გატაცებული იყვნენ რა სამეურნეო წარმატებებით, მათ ამ საქმეში იწყეს ყველაფრის დასაწყისისა და დასასრულის დანახვა, ხოლო ისეთ საქმეებს, როგორცაა საბჭოთა კავშირის საერთაშორისო მდგომარეობა, კაპიტალისტური გარემოცვა, პარტიის პოლიტიკური მუშაობის გაძლიერება, ბრძოლა მდინებლობასთან და სხვ. — პირდაპირ აღარ აქცევდნენ ყურადღებას, ფიქრობდნენ რა, რომ ყველა ეს საკითხი წარმოადგენს მეორეხარისხოვან ან მესამეხარისხოვან საქმესაც კი.

წარმატებანი და მიღწევანი, რასაკვირველია, დიდი საქმეა. ჩვენი წარმატებანი სოციალისტური მშენებლობის დარგში მართლაც უდიდესია. მაგრამ წარმატებებს, როგორც ყველაფერს ამ ქვეყნად, თავისი ჩრდილოვანი მხარეებიც აქვს. იმ ადამიანებში, რომლებიც ნაკლებად ნაცადნი არიან პოლიტიკაში, დიდი წარმატებანი და დიდი მიღწევანი არაიშვიათად ბადებენ უდარდებლობას, უზრუნველობას, თვითკმაყოფილებას, უსაზღვრო თვითრწმენას, თავგასულობას, მკვებარობას. თქვენ არ შეგიძლიანთ უარყოთ, რომ უკანასკნელ დროს მკვებარები ჩვენში ისე მომრავლდნენ, რომ ვერც კი დასთვლით. გასაკვირველი არ არის, რომ სოციალისტური მშენებლობის დარგში დიდ და სერიოზულ წარმატებათა ამ ვითარებაში იქმნებიან ბაქიობის განწყობილებანი, ჩვენს წარმატებათა პარადული მანიფესტაციების განწყობილებანი, იქმნებიან ჩვენი მტრების ძალთა შეუფასებლობის განწყობილებანი, თავის ძალთა გადაფასების განწყობილებანი და, როგორც ყოველივე ამის შედეგი, — ჩნდება პოლიტიკური სიბრმავე.

მე აქ უნდა ვთქვა რამდენიმე სიტყვა წარმატებებთან დაკავშირებულ საფრთხეებზე, მიღწევებთან დაკავშირებულ საფრთხეებზე.

სიძნელეებთან დაკავშირებულ საფრთხეებს ჩვენ გამოცდილებით ვიცნობთ. აი უკვე რამდენიმე წელიწადია ვაწარმოებთ ბრძოლას ასეთი სახის საფრთხეებთან და, უნდა ითქვას, არც თუ უნაყოფოდ. სიძნელეებთან დაკავშირებული საფრთხენი არამტკიცე ადამიანებში ხშირად ჰბადებენ სასოწარკვეთილების, საკუთარი ძალებისადმი რწმენის უქონლობის განწყობილებებს, პესიმიზმის განწყობილებებს. და, პირიქით, იქ, სადაც საქმე ეხება იმას, რომ დაძლეულ იქნას სიძნელეებიდან გამომდინარე საფრთხენი, ადამიანები კაჟდებიან ამ ბრძოლაში და ბრძოლიდან გამოდიან ნამდვილად გასალკლდევებულ ბოლშევიკებად. ასეთია სიძნელეებთან დაკავშირებულ საფრთხეთა ბუნება. ასეთია სიძნელეთა დაძლევის შედეგები.

მაგრამ არიან. სხვაგვარი საფრთხენი, წარმატებებთან დაკავშირებული საფრთხენი, მიღწევებთან დაკავშირებული საფრთხენი. დიად, დიად, ამხანაგებო, წარმატებებთან, მიღწევებთან დაკავშირებული საფრთხენი. ეს საფრთხენი იმაში მდგომარეობენ, რომ იმ ადამიანებში, რომ-

ლუბიც ნაკლებად ნაცადნი არიან პოლიტიკაში და რომელთაც ბევრი არა-
ფერი უნახავთ, წარმატებათა ვითარება — წარმატება წარმატებაზე, მილ-
წევა მილწევაზე, გეგმების ზედიზედ გადაჭარბებით შესრულება, — ჰბა-
დებს უღარდელობისა და თვითკმაყოფილების განწყობილებებს, ჰქმნის ზო-
მიფრების გრძნობის ჩამკვლელი და პოლიტიკური ალღოს დამჩლუნგე-
ბელი პარადული ზეიმებისა და ურთიერთი მისალმებების ატმოსფეროს,
აღუნებს ადამიანებს და მიაქანებს მათ იქითკენ, რომ განცხრომას მიეცნენ.

გასაკვირველი არაა, რომ თავგასულობისა და თვითკმაყოფილების ამ გა-
მაბრუებელ ატმოსფეროში, პარადული მანიფესტაციებისა და მყვირალა
თავშექების ატმოსფეროში ადამიანები ივიწყებენ ზოგიერთ არსებითს ფაქტს,
რომელთაც პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა აქვთ ჩვენი ქვეყნის ბედ-
იღბლისათვის, ადამიანები ვეღარ ამჩნევენ ისეთ არასასიამოვნო ფაქტებს,
როგორცაა კაპიტალისტური გარემოცვა, მავნებლობის ახალი ფორმები,
ჩვენს წარმატებებთან დაკავშირებული საფრთხენი და ა. შ. კაპიტალისტუ-
რი გარემოცვა? ეს ხომ არაფერია! რა მნიშვნელობა შეიძლება ჰქონდეს
რალაც კაპიტალისტურ გარემოცვას, თუ ჩვენ მთლიანად და გადაჭარბე-
ბით ვასრულებთ ჩვენს სამეურნეო გეგმებს? მავნებლობის ახალი ფორ-
მები, ტროცკიზმთან ბრძოლა? ყოველივე ეს უბრალო რამაა! რა მნიშვნე-
ლობა შეიძლება ჰქონდეს ყველა ამ წვრილმანს, როცა ჩვენ მთლიანად
და გადაჭარბებით ვასრულებთ ჩვენს სამეურნეო გეგმებს? პარტიული
წესდება, პარტორგანოების არჩევნობა, პარტიულ სელმძღვანელთა ანგა-
რიშგება პარტიული მასის წინაშე? და განა ყოველივე ეს საჭიროა?
განა ღირს საერთოდ ამ წვრილმანებზე თავის ტეხა, თუ ჩვენთან მეურ-
ნეობა იზრდება, ხოლო მუშათა და გლეხთა მატერიალური მდგომარეო-
ბა სულ უფრო და უფრო უმჯობესდება? ყოველივე ეს უბრალო რამაა!
გეგმებს გადაჭარბებით ვასრულებთ, ჩვენი პარტია ცუდი არ არის, არც
პარტიის ცენტრალური კომიტეტი? ცუდი, — კიდევ რაღა ჯანდაბა
გვინდა? უცნაური ხალხი ზის იქ მოსკოვში, პარტიის ცენტრალურ კომი-
ტეტი: იგონებენ რალაც საკითხებს, ლაპარაკობენ რალაც მავნებლობაზე,
თვითონ არ სძინავთ, სხვებსაც არ აძინებენ...

აი თვალსაჩინო მაგალითი იმისა, თუ როგორ ადვილად და „უბრა-
ლოდ“ ავადდება პოლიტიკური სიბეცით ზოგიერთი ჩვენი გამოუცდელი
ამხანაგი სამეურნეო წარმატებებით თავბრუდამხვევი გატაცების შედეგად.
ასეთია წარმატებებთან, მიღწევებთან დაკავშირებული საფრთხენი.

ასეთია მიზეზები იმისა, რომ ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგებმა, სამეურ-
ნეო წარმატებებით გატაცებულებმა, დაივიწყეს საერთაშორისო და
საშინაო ხასიათის ფაქტები, რომლებსაც არსებითი მნიშვნელობა აქვთ
საბჭოთა კავშირისათვის, და ვერ შეამჩნიეს მთელი რიგი საფრთხენი,
რომლებითაც გარემოცულია ჩვენი ქვეყანა.

ასეთია ჩვენი უღარდელობის, გულმავიწყობის, უზრუნველობის, პო-
ლიტიკური სიბრმავის ფესვები.

ასეთია ჩვენი სამეურნეო და პარტიული მუშაობის ნაკლოვანებათა
ფესვები.

ჩვენი ამოცანები

როგორ მოვსპოთ ჩვენი მუშაობის ეს ნაკლოვანებანი?

რა უნდა გავაკეთოთ ამისათვის?

აუცილებელია განვახორციელოთ შემდეგი ღონისძიებანი:

1) უწინარეს ყოვლისა, აუცილებელია შემოვებრუნოთ ყურადღება ჩვენი პარტიული ამხანაგებისა, რომლებიც ამათუიმ უწყების ხაზით ეფლობიან „მიმდინარე საკითხებში“, — საერთაშორისო და საშინაო ხასიათის დიდი პოლიტიკური საკითხებისაკენ.

2) აუცილებელია სათანადო სიმაღლეზე ავიყვანოთ ჩვენი პარტიის პოლიტიკური მუშაობა; ამასთან ქვაკუთხედად გავხადოთ პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო კადრების პოლიტიკური განათლებისა და ბოლშევიკური გამოზრდმედის ამოცანა.

3) აუცილებელია ვუხსნიდეთ ჩვენს პარტიულ ამხანაგებს, რომ სამეურნეო წარმატებანი, რომელთა მნიშვნელობა უდაოდ ძალიან დიდია და რომელთა მიღწევასაც ჩვენ ვეცდებით მომავალშიაც, დღითი-დღე, წლითი-წლობით, — მაინც ვერ ამოსწურავენ ჩვენი სოციალისტური მშენებლობის მთელ საქმეს.

ვუხსნიდეთ, რომ ჩრდილოვანი მხარეები, რომლებიც დაკავშირებული არიან სამეურნეო წარმატებებთან და რომლებიც გამოიხატებიან თვითკმაყოფილებაში, უदारდებობაში, პოლიტიკური აღდოს დაჩლუნგებაში, შეიძლება ლიკვიდირებულ იქნან მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სამეურნეო წარმატებანი შეთავსებული არიან პარტიული მშენებლობისა და ჩვენი პარტიის გაშლილი პოლიტიკური მუშაობის წარმატებებთან.

ვუხსნიდეთ, რომ თვით სამეურნეო წარმატებანი, მათი სიმტკიცე და ხანგრძლივობა მთლიანად და სავსებით დამოკიდებულია პარტიულ-ორგანიზაციული და პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის წარმატებებზე, რომ ამ პირობის გარეშე სამეურნეო წარმატებანი შეიძლება ქვიშაზე აგებული აღმოჩნდეს.

4) აუცილებელია გვახსოვდეს და არასოდეს არ ვივიწყებდეთ, რომ კაპიტალისტური გარემოცვა წარმოადგენს ძირითად ფაქტს, რომელიც განსაზღვრავს საბჭოთა კავშირის საერთაშორისო მდგომარეობას.

გვახსოვდეს და არასოდეს არ ვივიწყებდეთ, რომ სანამ არსებობს კაპიტალისტური გარემოცვა, — იარსებებენ მავნებლები, დივერსანტები, ჯაშუშები, ტერორისტები, რომლებსაც საბჭოთა კავშირის ზურგში გზავნიან უცხოეთის სახელმწიფოთა მშვერავი ორგანოები, გვახსოვდეს ეს და ვაწარმოოთ ბრძოლა იმ ამხანაგებთან, რომლებიც სათანადოდ ვერ აფასებენ კაპიტალისტური გარემოცვის ფაქტის მნიშვნელობას, რომლებიც ვერ აფასებენ მავნებლობის ძალასა და მნიშვნელობას.

ვუხსნიდეთ ჩვენს პარტიულ ამხანაგებს, რომ არავითარ სამეურნეო წარმატებებს, რა-რიგ დიდი უნდა იყვნენ ისინი, არ შეუძლიანთ გააბა-

თილონ კაპიტალისტური გარემოცვის ფაქტი და ამ ფაქტიდან გამომდინარე შედეგები.

მივიღოთ აუცილებელი ზომები იმისათვის, რომ ჩვენს ამხანაგებს, პარტიულ და უპარტიო ბოლშევიკებს, შესაძლებლობა ჰქონდეთ გაეცნონ უცხოეთის მზვერავ ორგანოთა მავნებლურ-დივერსიული და ჯაშუშური მუშაობის მიზნებსა და ამოცანებს, პრაქტიკასა და ტექნიკას.

5) აუცილებელია განვუმარტოთ ჩვენს პარტიულ ამხანაგებს, რომ ტროცკისტები, რომლებიც წარმოადგენენ უცხოეთის მზვერავ ორგანოთა დივერსიულ-მავნებლური და ჯაშუშური მუშაობის აქტიურ ელემენტებს, უკვე დიდი ხანია აღარ არიან პოლიტიკური მიმდინარეობა მუშათა კლასში, რომ ისინი უკვე დიდი ხანია აღარ ემსახურებიან რაიმე იდეას, რომელიც შეიძლება შეთავსებულ იქნას მუშათა კლასის ინტერესებთან, რომ ისინი გადაიქცნენ მავნებელთა, დივერსანტთა, ჯაშუშთა, მკვლელთა უპრინციპო და უიდეო ბანდად, რომლებიც მუშაობენ უცხოეთის მზვერავ ორგანოთა დაქირავებით.

განვუმარტოთ, რომ თანამედროვე ტროცკიზმთან ბრძოლაში ახლა საჭიროა არა ძველი მეთოდები, არა დისკუსიის მეთოდები, არამედ ახალი მეთოდები, ძირფესვიანად ამოგდებისა და განადგურების მეთოდები.

6) აუცილებელია განვუმარტოთ ჩვენს პარტიულ ამხანაგებს განსხვავება ახლანდელ მავნებლებსა და შახტის პერიოდის მავნებლებს შორის, განვუმარტოთ, რომ თუ შახტის პერიოდის მავნებლები ატყუებდნენ ჩვენს ადამიანებს ტექნიკაში, სარგებლობდნენ რა მათი ტექნიკური ჩამორჩენილობით, ახლანდელი მავნებლები, რომლებსაც პარტიული ბილეთი გააჩნიათ, ატყუებენ ჩვენს ადამიანებს მათდამი, როგორც პარტიის წევრებისადმი, პოლიტიკური ნდობის წყალობით, სარგებლობენ რა ჩვენი ადამიანების პოლიტიკური უღარდელობით.

ძველ ლოზუნგს ტექნიკის დაუფლების შესახებ, რომელიც შახტის დროის პერიოდს შეესაბამებოდა, აუცილებელია დაემატოს ახალი ლოზუნგი კადრების პოლიტიკური აღზრდის შესახებ, ბოლშევიზმის დაუფლების შესახებ და ჩვენი პოლიტიკური გულდანდობის ლიკვიდაციის შესახებ, ლოზუნგი, რომელიც სავსებით შეესაბამება ახლანდელ მიმდინარე პერიოდს.

შეუძლიანთ გვეითხონ: განა არ შეიძლებოდა ათი წლის წინათ, შახტის დროის პერიოდში, ერთბაშად მიგვეცა ორივე ლოზუნგი, პირველი ლოზუნგიც ტექნიკის დაუფლების შესახებ, და მეორე ლოზუნგიც კადრების პოლიტიკურად აღზრდის შესახებ? არა, არ შეიძლებოდა. ჩვენს ბოლშევიკურ პარტიაში საქმეები ასე არ კეთდება. რევოლუციური მოძრაობის ნობრუნების მომენტებში ყოველთვის ვაყენებთ ერთ რომელიმე ძირითად ლოზუნგს, როგორც საკვანძოს, რათა ხელი ჩავჭიდოთ მას და მისი საშუალებით მთელი ჯაჭვი ამოვწიოთ. ლენინი ჩვენ ასე გვასწავლიდა: გამოხანხეთ ძირითადი რგოლი ჩვენი მუშაობის ჯაჭვში, ხელი ჩასჭიდეთ მას და ამოსწიეთ იგი, რათა მისი საშუალებით ამოსწიოთ მთელი ჯაჭვი და წინ გაემართოთ. რევოლუციური მოძრაობის ისტორია გვიჩვენებს, რომ ეს

ტაქტიკა ერთადერთი სწორი ტაქტიკაა. შახტის პერიოდში ჩვენი ადამიანების სისუსტე მათს ტექნიკურ ჩამორჩენილობაში მდგომარეობდა. არა პოლიტიკური, არამედ ტექნიკური საკითხები შეადგენდნენ ბაშინ ჩვენთვის სუსტ ადგილს. რაც შეეხება ჩვენს პოლიტიკურ დამოკიდებულებას მაშინდელ მავნებლებთან, იგი სავსებით ნათელი იყო, როგორც ბოლშევიკების დამოკიდებულება პოლიტიკურად უცხო ადამიანებთან. ჩვენ მოვანდინეთ ამ ჩვენი ტექნიკური სისუსტის ლიკვიდაცია იმით, რომ წამოვყენეთ ლოზუნგი ტექნიკის დაუფლების შესახებ და განვლილ პერიოდში ათეული და ასეული ათასობით აღვზარდეთ ტექნიკურად გამოწვითობილი ბოლშევიკური კადრები. სხვა საქმეა ახლა, როდესაც ჩვენ უკვე გვყავს ტექნიკურად გამოწვითობილი ბოლშევიკური კადრები და როდესაც მანებელთა როლში გამოდიან არა აშკარად უცხო ადამიანები, რომელთაც ამასთანავე ჩვენს ადამიანებთან შედარებით არავითარი ტექნიკური უპირატესობანი არა აქვთ, არამედ ადამიანები, რომელთაც გააჩნიათ პარტიული ბილეთი და რომელნიც პარტიის წევრთა ყველა უფლებით სარგებლობენ. ახლა ჩვენი ადამიანების სისუსტეს შეადგენს არა ტექნიკური ჩამორჩენილობა, არამედ პოლიტიკური უდარდელობა, ბრმა ნდობა ადამიანებისადმი, რომელთაც პარტიული ბილეთი შემთხვევით მიუღიათ, ის გარემოება, რომ ადამიანთა შემოწმება ხდება მათი პოლიტიკური დეკლარაციების მიხედვით და არა მათი მუშაობის შედეგების მიხედვით. ახლა საკვანძო საკითხს ჩვენთვის წარმოადგენს არა ლიკვიდაცია ჩვენი კადრების ტექნიკური ჩამორჩენილობისა, ვინაიდან იგი ძირითადად უკვე ლიკვიდირებულია, არამედ ლიკვიდაცია პოლიტიკური უდარდელობისა და პოლიტიკური გულდანდობისა მავნებლებისადმი, რომელთაც შემთხვევით ჩაუფდიათ ხელში პარტიული ბილეთი.

ასეთია ძირეული განსხვავება შახტის დროის პერიოდში კადრებისათვის ბრძოლის საქმეში საკვანძო საკითხსა და ახლანდელი პერიოდის საკვანძო საკითხს შორის.

აი რატომ არ შეგვეძლო და არც უნდა წამოგვეყენებინა აფი წლის წინათ ერთბაშად ორივე ლოზუნგი, ლოზუნგიც ტექნიკის დაუფლების შესახებ და ლოზუნგიც კადრების პოლიტიკური აღზრდის შესახებ.

აი რატომ არის აუცილებელი, რომ ძველ ლოზუნგს ტექნიკის დაუფლების შესახებ ახლა დავუმატოთ ახალი ლოზუნგი ბოლშევიზმის დაუფლების შესახებ, კადრების პოლიტიკური აღზრდისა და ჩვენი პოლიტიკური უდარდელობის ლიკვიდაციის შესახებ.

7) აუცილებელია დავამსხვრიოთ და უკუვავადოთ დამპალი თეორიის შესახებ, რომ ყოველ ჩვენს წინწაწევასთან ერთად კლასობრივი ბრძოლა ჩვენში თითქოს უფროდაუფრო უნდა ქრებოდეს, რომ ჩვენს წარმატებებთან ერთად კლასობრივი მტერი თითქოს უფროდაუფრო მოთვინიერებული ხდებოდეს.

ეს არა მარტო დამპალი თეორიაა, არამედ საშიში თეორიაც არის, ვინაიდან იგი აძინებს ჩვენს ადამიანებს, ხატანგში აბამს მათ, კლასობ-

რივ მტერს კი შესაძლებლობას აძლევს წელში გაიმართოს საბჭოთა ხელისუფლებასთან საბრძოლველად.

პირიქით, რაც უფრო წინ წავიწევთ, რაც უფრო მეტი წარმატებანი გვექნება, მით უფრო გაბოროტდებიან განადგურებული ექსპლოატატორული კლასების ნაშთები, მით უფრო მალე წავლენ ისინი ბრძოლის უფრო მწვავე ფორმებზე, მით უფრო ავნებენ ისინი საბჭოთა სახელმწიფოს, მით უფრო ჩასტიდებენ ხელს ბრძოლის ყველაზე უფრო გააფთრებულ საშუალებებს, როგორც განწირულთა უკანასკნელ საშუალებებს.

მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ, რომ განადგურებული კლასების ნაშთები სსრ კავშირში მარტონი არ არიან. მათ პირდაპირ დახმარებას უწევენ ჩვენი მტრები სსრ კავშირის ფარგლებს იქით. შეცდომა იქნებოდა გვეფიქრა, რომ კლასობრივი ბრძოლის სფერო განსაზღვრულია სსრ კავშირის ფარგლებით. თუ კლასობრივი ბრძოლის ერთი ბოლო მოქმედებს სსრ კავშირის ფარგლებში, მეორე მისი ბოლო გაქიმულია ჩვენს გარემომცველ ბურჟუაზიულ სახელმწიფოთა ფარგლებში. ეს არ შეუძლიანთ არ იცოდნენ განადგურებული კლასების ნაშთებმა. და სწორედ იმიტომ, რომ მათ ეს იციან, ისინი მომავალშიაც განაგრძობენ თავიანთ გააფთრებულ გამოლაშქრებებს.

ასე გვასწავლის ჩვენ ისტორია. ასე გვასწავლის ჩვენ ლენინიზმი.

აუცილებელია ყველაფერი ეს გვახსოვდეს და ფხიზლად ვიყოთ.

8) აუცილებელია დაეამსხვრიოთ და უკუუვადოთ მეორე დამპალი თეორია, რომელიც ამბობს, თითქოს მავნებელი არ შეიძლება იყოს ის, ვინც ყოველთვის არ მავნებლობს და ვინც თუნდაც ხანდახან გვიჩვენებს წარმატებებს თავის მუშაობაში.

ეს უცნაური თეორია ამხელს მის ავტორთა გულუბრყვილობას. არცერთი მავნებელი ყოველთვის არ გასწევს მავნებლობას, თუ მას არ სურს გამოაშკარავებულ იქნას ფრიად მოკლე ვადაში. პირიქით, ნამდვილმა მავნებელმა დროდადრო უნდა გვიჩვენოს წარმატებანი თავის მუშაობაში, ვინაიდან ეს ერთადერთი საშუალებაა, რომ თავი შეინახოს, როგორც მავნებელმა, ნდობა მოიხვეჭოს და განაგრძოს თავისი მავნებლური მუშაობა.

ვფიქრობ, რომ ეს საკითხი ნათელია და შემდგომს განმარტებებს არ საჭიროებს.

9) აუცილებელია დაეამსხვრიოთ და უკუუვადოთ ჩესამე დამპალი თეორია, რომელიც ამბობს, რომ სამეურნეო გეგმების სისტემატური შესრულება თითქოს არარად აქცევს მავნებლობას და მავნებლობის შედეგებს. მსგავს თეორიას შეუძლიან ჰქონდეს მხოლოდ ერთი მიზანი: უღიჯინოს ჩვენს მუშაკთა საუწყებო თავმოყვარეობას, დაამშვიდოს ისინი და შეასუსტოს მათი ბრძოლა მავნებლობასთან.

რას ნიშნავს—„ჩვენი სამეურნეო გეგმების სისტემატური შესრულება“? ჯერ-ერთი, დამტკიცებულია, რომ ყველა ჩვენი სამეურნეო გეგმა დაპატარავებულია, ვინაიდან ისინი არ ითვალისწინებენ იმ უდიდეს რე-

შერეებსა და შესაძლებლობებს, რომლებიც ჩვენი სახალხო მეურნეობის წიაღში იმალება.

მეორე, სახალხო კომისარიატების ხაზით მთლიანად სამეურნეო გეგმების ჯამობრივი შესრულება ჯერ კიდევ არ ნიშნავს, რომ ზოგიერთ ფრიად მნიშვნელოვან დარგშიც ასევე სრულდებოდეს გეგმები. პირიქით, ფაქტები გვეუბნებიან, რომ მთელი რიგი სახალხო კომისარიატები, რომელთაც მთლიანად და გადაჭარბებითაც კი შეასრულეს წლიური სამეურნეო გეგმები, სისტემატურად არ ასრულებენ გეგმებს სახალხო მეურნეობის ზოგიერთ ფრიად მნიშვნელოვან დარგში.

მესამე, არ შეიძლება ეჭვი შეგვეპაროს იმაში, რომ მავნებლები მხილებულნი და გაძევებულნი რომ არ ყოფილიყვნენ, სამეურნეო გეგმების შესრულების მხრივ საქმე ბევრად უფრო უარესად იქნებოდა, რაც უნდა დაიხსომონ განხილული თეორიის ბეცმა ავტორებმა.

მეოთხე, მავნებლები ჩვეულებრივ თავის მთავარ მავნებლურ მუშაობას უფარდებენ არა მშვიდობიანი დროის პერიოდს, არამედ ომის წინახანის ან თვით ომის პერიოდს. ვთქვათ, ჩვენ დაგვეწყოთ თავის დამშვიდება დამპალი თეორიით „სამეურნეო გეგმების სისტემატური შესრულების“ შესახებ და ხელი არ გვეხლო მავნებლებისათვის. წარმოდგენილი აქვთ თუ არა ამ დამპალი თეორიის ავტორებს, თუ რა კოლოსალურ ზიანს მიყენებდნენ მავნებლები ჩვენს სახელმწიფოს ომის შემთხვევაში, მათთვის რომ საშუალება მიგვეცა დარჩენილიყვნენ ჩვენი სახალხო მეურნეობის წიაღში „სამეურნეო გეგმების სისტემატური შესრულების“ შესახებ დამპალი თეორიის საფარველ ქვეშ?

განა ცხადი არ არის, რომ თეორია „სამეურნეო გეგმების სისტემატური შესრულების“ შესახებ არის მავნებლებისათვის ხელსაყრელი თეორია?

10) აუცილებელია დავამსხვრიოთ და უკუვაგდოთ მეოთხე დამპალი თეორია, რომელიც ამბობს, რომ სტახანოვეური მოძრაობა თითქოს წარწოდგენს მავნებლობის ლიკვიდაციის ძირითად საშუალებას.

ეს თეორია გამოგონილია იმისათვის, რომ სტახანოველებზე და სტახანოვეურ მოძრაობაზე ლაყობის ხმაურში დარტყმა ააშორონ მავნებლებს.

ამხ. მოლოტოვმა თავის მოხსენებაში დაასახელა მთელი რიგი ფაქტები, რომლებიც გვეუბნებიან, რომ ტროცკისტი და არატროცკისტი მავნებლები კუზბასსა და დონბასში, ბოროტად იყენებდნენ რა ჩვენი პოლიტიკურად უდარდელი ამხანაგების ნდობას, სისტემატურად ატყუებდნენ სტახანოველებს, ბორბლებში ჯოხებს უყრიდნენ მათ, ხელოვნურად უქმნიდნენ მთელ რიგ დაბრკოლებებს მათს წარმატებით მუშაობას და, ბოლოს, მიაღწიეს იმას, რომ შეშალეს მათი მუშაობა. რა შეუძლიანთ მართო სტახანოველებს, თუ კაპიტალური მშენებლობის მავნებლურ გაძღოლას, ვთქვათ, დონბასში, მოჰყვა გათიშვა ქვანახშირის ამოღების მოსამზადებელ სამუშაოებსა, რომელნიც ტემპებს ჩამორჩებიან, და ყველა სხვა სამუშაოს შორის? განა ცხადი არ არის, რომ თვითონ სტახანოვეური მოძრაობა საჭიროებს ჩვენი მხრივ რეალურ დახმარებას მავნებლების ყველა და ყო-

ველგვარი მაქინაციის წინააღმდეგ, რათა წინ წასწიოს საქმე და შეასრულოს თავისი დიადი მისია? განა ცხადი არ არის, რომ ბრძოლა მავნებლობასთან, ბრძოლა მავნებლობის ლიკვიდაციისათვის, მავნებლობის აღაგმვა წარმოადგენს აუცილებელ პირობას, რათა სტახანოვურმა მოძრაობამ შესძლოს მთელი სიგრძე-სიგანით გაშლა?

მე ვფიქრობ, რომ ეს საკითხიც ნათელია და შემდგომს განმარტებებს არ საჭიროებს.

11) აუცილებელია დავამსხვრიოთ და უკუვავადოთ მეხუთე დამპალი თეორია, რომელიც ამბობს იმას, რომ ტროცკისტულ მავნებლებს თითქოს უკვე აღარა ჰყავთ რეზერვები, რომ ისინი თითქოს აგროვებენ თავიანთ უკანასკნელ კადრებს.

ეს არ არის მართალი, ამხანაგებო. ასეთი თეორიის გამოგონება მხოლოდ გულუბრყვილო ადამიანებს შეეძლოთ. ტროცკისტ მავნებლებს ჰყავთ თავიანთი რეზერვები. ისინი უწინარეს ყოვლისა შესდგებიან სსრკავშირში განადგურებულ ექსპლოატატორთა კლასების ნაშთებისაგან. ისინი შესდგებიან საბჭოთა კავშირისადმი მტრული მთელი რიგი ჯგუფებისა და ორგანიზაციებისაგან სსრკავშირის ფარგლებს იქით.

ავიღოთ, მაგალითად, ტროცკისტული კონტრრევოლუციური IV ინტერნაციონალი, რომლის ორ მესამედს ჯაშუშები და დიგერსანტები შეადგენენ. რითი არ არის ეს რეზერვი? განა ცხადი არ არის, რომ ეს ჯაშუშური ინტერნაციონალი გამოაჰყოფს კადრებს ტროცკისტთა ჯაშუშურ-მავნებლური მუშაობისათვის?

ანდა კიდევ, ავიღოთ, მაგალითად, ნორვეგიაში გაიძვერა შეფლოს ჯგუფი, რომელმაც თავშესაფარი მისცა ობერ-ჯაშუშ ტროცკის და რომელიც ეხმარებოდა მას საბჭოთა კავშირისათვის ზიანის მიყენებაში. რათი არ არის ეს ჯგუფი რეზერვი? ვის შეუძლიან უარჰყოს, რომ ეს კონტრრევოლუციური ჯგუფი მომავალშიაც არ გაუწევს სამსახურს ტროცკისტ ჯაშუშებსა და მავნებლებს?

ანდა კიდევ, ავიღოთ, მაგალითად, ისეთივე გაიძვერის, როგორც შეფლოა, მეორე ჯგუფი, სუვარინის ჯგუფი საფრანგეთში. რითი არ არის იგი რეზერვი? განა შეიძლება იმის უარყოფა, რომ გაიძვერათა ეს ჯგუფიც დახმარებას გაუწევს ტროცკისტებს მათს ჯაშუშურ-მავნებლურ მუშაობაში საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ?

ხოლო ყველა ეს ვაჟბატონები გერმანიიდან, ყოველგვარი რუტ ფიშერები, მასლოვები, ურბანსები, რომლებმაც სული და სხეული ფაშისტებს მიჰყიდეს, — რითი არ არიან ისინი რეზერვი, ტროცკისტული ჯაშუშურ-მავნებლური მუშაობისათვის?

ანდა, მაგალითად, ამერიკელ მწერალთა ცნობილი ურდო ცნობილი ჟულიკის ისტმენის მეთაურობით, კალმის ყველა ეს აჯახაკნი, რომლებიც სწორედ იმიტო ცხოვრობენ, რომ ცილს სწამებენ სსრკავშირის მუშათა კლასს, — რითი არ არიან ისინი რეზერვი ტროცკიზმისათვის?

არა, უნდა უკუვავადოთ დამპალი თეორია იმის შესახებ, რომ ტროცკისტები თითქოს აგროვებენ უკანასკნელ კადრებს.

12) ბოლოს, აუცილებელია დავამსხვრიოთ და უკუვაგდოთ კიდევ ერთი დამპალი თეორია, რომელიც ამბობს იმას, რომ ვინაიდან ჩვენ, ბოლშევიკები, ბევრი ვართ, ხოლო მავნებლები ცოტანი არიან, ვინაიდან ჩვენ, ბოლშევიკებს, მხარს გვიჭერენ ათეული მილიონობით ადამიანები, ტროცკისტ მავნებლებს კი მხოლოდ ერთეულები და ათეულები, ჩვენ, ბოლშევიკებს, შეგვეძლო არც კი მიგვექცია ყურადღება რაღაც ერთი მუჭა მავნებლებისათვის.

ეს არ არის სწორი, ამხანაგებო. ეს უცნაურზე უცნაური თეორია გამოგონილია იმისათვის, რომ ანუგეშოს ზოგიერთი ჩვენი ხელმძღვანელი ამხანაგი, რომლებმაც მარცხი განიცადეს მუშაობაში მავნებლობასთან ბრძოლის უნარის უქონლობის გამო, და მიაძინოს მათი სიფხიზლე, მისცეს მათ საშუალება დამშვიდებით იძინონ.

ტროცკისტ მავნებლებს რომ მხარს უჭერენ ერთეულები, ხოლო ბოლშევიკებს ათეული მილიონობით ადამიანები — ეს, რა თქმა უნდა, სწორია. მაგრამ აქედან სრულადაც არ გამომდინარეობს, რომ მავნებლებს არ შეუძლიანთ უაღრესად სერიოზული ზიანი მიაყენონ ჩვენს საქმეს. საქმე რომ გავვიფუტონ და ზიანი მოგვაყენონ, ამისათვის სრულიადაც არ არის საჭირო ადამიანთა დიდი რაოდენობა. დნებრომშენის ასაშენებლად საჭიროა ათეული ათასობით მუშების გამოყენება. ხოლო იგი რომ ააფეთქო, ამისათვის შეიძლება საჭირო იყოს რამდენიმე ათეული კაცი, მეტი არა. იმის დროს რომ ბრძოლა მოიგო, ამისათვის შეიძლება საჭირო იყოს წითელარმიელთა რამდენიმე კორპუსი. ხოლო ეს მოგება რომ ჩაშალო ფრონტზე, ამისათვის საკმარისია რამდენიმე ჯაშუში სადმე არმიის შტაბში ან თუნდაც დივიზიის შტაბში, რომელთაც შეუძლიანთ მოიპარონ ოპერატიული გეგმა და გადასცენ იგი მოწინააღმდეგეს. რკინიგზის დიდი ზედი რომ ააგო, ამისათვის საჭიროა ათასობით ადამიანები. მაგრამ იგი რომ ააფეთქო, ამისათვის საკმარისია სულ რამდენიმე კაცი. ასეთი მაგალითები შეიძლება მოგვეყვანა ათობით და ასობით.

მაშასადამე, არ შეიძლება თავი ვინუგეშოთ იმით, რომ ჩვენ ბევრი ვართ, ხოლო ისინი, ტროცკისტი მავნებლები, ცოტანი.

უნდა შივალწიოთ იმას, რომ ისინი, ტროცკისტი მავნებლები, სრულიად არ იყვნენ ჩვენს რიგებში.

ასეთია საქმის ვითარება იმ საკითხის თაობაზე, თუ როგორ მოვსპოთ ჩვენი მუშაობის ნაკლოვანებანი, რომლებიც საერთოა ყველა ჩვენი, როგორც სამეურნეო და საბჭოთა, ისე ადმინისტრატიული და პარტიული, ორგანიზაციებისათვის.

ასეთია ღონისძიებანი, რომლებიც აუცილებელია იმისათვის, რომ მოვსპოთ ეს ნაკლოვანებანი.

რაც შეეხება სპეციალურად პარტიულ ორგანიზაციებს და ნაკლოვანებებს მათს მუშაობაში, ამ ნაკლოვანებათა ლიკვიდაციის ღონისძიებებზე საკმაოდ დაწვრილებითაა ლაპარაკი რეზოლუციის იმ პროექტში, რომელიც თქვენს განსახილველად იქნება წარმოდგენილი. ამიტომ მე ვფიქრობ, რომ არ არის საჭირო ბევრი ვილაპარაკოთ აქ საქმის ამ მხარეზე.

მინდოდა მხოლოდ რამდენიმე სიტყვა მეტყვა ჩვენი პარტიული კადრების პოლიტიკური მომზადებისა და გაუკეთესების საკითხზე.

მე ვფიქრობ, ჩვენ რომ შევძლებდეთ, ჩვენ რომ მოვახერხებდეთ ჩვენი პარტიული კადრები, თავიდან ბოლომდე, იდეოლოგიურად მოვამზადოთ და იმგვარად გამოვაწროთ ისინი პოლიტიკურად, რომ მათ შეეძლოთ თავისუფლად გარკვევა საშინაო და საერთაშორისო ვითარებაში, ჩვენ რომ შევძლებდეთ გავხადოთ ისინი სავსებით მომწიფებულ ლენინელებად, მარქსისტებად, რომელთაც ექნებათ უნარი გადასჭრან სერიოზული შეცდომების დაუშვებლად ქვეყნის ხელმძღვანელობის საკითხები, ჩვენ ამით გადავჭირდით ყველა ჩვენი ამოცანის ცხრა მეათედს.

როგორ არის ჩვენი პარტიის ხელმძღვანელი შემადგენლობის საქმე?

ჩვენი პარტიის შემადგენლობაში, თუ მხედველობაში მივიღებთ მის ხელმძღვანელ ფენებს, არის 3 — 4 ათასამდე უმაღლესი ხელმძღვანელი. ეს არის, მე ვიტყვოდი, ჩვენი პარტიის გენერალიტეტი.

შემდეგ მიდის 30 — 40 ათასი საშუალო ხელმძღვანელი. ეს არის ჩვენი პარტიული ოფიცრობა.

შემდეგ მიდის დაბალ პარტიულ მეთაურთა შემადგენლობის 100 — 150 ათასი კაცი. ეს არის, ასე ვთქვათ, ჩვენი პარტიული უნტეროფიცრობა.

აუმაღლესო მეთაურთა ამ კადრების იდეოლოგიური დონე და პოლიტიკური გამოწროობა, შევმატოთ ამ კადრებს ახალი ძალები, რომელნიც ელიან თავის დაწინაურებას, და ამგვარად გავაფართოოთ ხელმძღვანელთა კადრების შემადგენლობა, — აი ამოცანა.

რა არის საჭირო ამისათვის?

უწინარეს ყოვლისა აუცილებელია წინადადება მივცეთ ჩვენს პარტიულ ხელმძღვანელებს, დაწყებული უჯრედების მდივნებით და გათავებულო საოლქო და რესპუბლიკური პარტიული ორგანიზაციების მდივნებით, შეირჩიონ განსაზღვრული პერიოდის განმავლობაში ორ-ორი კაცი, ორ-ორი პარტიული მუშაკი, რომლებიც შესძლებენ იყონ მათი ნამდვილი მოადგილეები. შეიძლება სთქვან: სად მოვნახოთ ისინი, ორი მოადგილე ზვითეულისათვის, ჩვენ არ გვყვანან ასეთი ადამიანები, არ გვყვანან სათანადო მუშაკებიო. ეს არ არის სწორი, ამხანაგებო. უნარიანი ადამიანები, ნიჭიერი ადამიანები ჩვენ ათეული ათასობით ვყვანან. ოღონდ საჭიროა იცნობდე მათ და დროულად აწინაურებდე, რათა მათ ძველ ადგილზე ხავსი არ მოეკიდოთ და ლპობა არ იწყონ. ეძიებდეთ და ჰპოვებდეთ.

შემდეგ. უჯრედთა მდივნების პარტიული სწავლებისა და გადამზადებისათვის აუცილებელია შევქმნათ თვითეულ საოლქო ცენტრში ოთხთვიანი „პარტიული კურსები“. ამ კურსებზე უნდა გაიგზავნონ ყველა პირველადი პარტიული ორგანიზაციის (უჯრედების) მდივნები, მერე კი, მათ მიერ კურსების გავლისა და ადგილზე დაბრუნების შემდეგ, — მათი მოადგილენი და პირველადი პარტორგანიზაციების ყველაზე ნიჭიერი წევრები.

შემდეგ. რაიონულ ორგანიზაციათა პირველი მდივნების პოლიტიკური გადამზადებისათვის აუცილებელია შევქმნათ სსრ კავშირში, ვთქვათ, 10 ყველაზე მნიშვნელოვან ცენტრში, რვათვიანი „ლენინური კურსები“. ამ

კურსებზე უნდა გაიგზავნონ რაიონულ და საოკრუგო პარტიულ ორგანიზაციათა პირველი მდივნები, მერე კი, მათ მიერ კურსების გავლისა და ადგილზე დაბრუნების შემდეგ, — მათი მოადგილენი და რაიონულ და საოკრუგო ორგანიზაციათა ყველაზე ნიჭიერი წევრები.

შემდეგ, საქალაქო ორგანიზაციათა მდივნების იდეოლოგიური გადამზადებისა და პოლიტიკური სრულყოფისათვის აუცილებელია შევქმნათ საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-თან ექვსთვიანი „პარტიის ისტორიისა და პოლიტიკის კურსები“. ამ კურსებზე უნდა გაიგზავნონ საქალაქო ორგანიზაციათა პირველი ან მეორე მდივნები, მერე კი, მათ მიერ კურსების გავლისა და ადგილზე დაბრუნების შემდეგ, — საქალაქო ორგანიზაციათა ყველაზე ნიჭიერი წევრები.

ბოლოს, აუცილებელია შევქმნათ საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალურ კომიტეტთან ექვსთვიანი „თათბირი საშინაო და საერთაშორისო პოლიტიკის საკითხებზე“. აქ უნდა გაიგზავნონ საოლქო და საშხარეო ორგანიზაციებისა და ნაციონალური კომუნისტური პარტიების ცენტრალური კომიტეტების პირველი მდივნები. ამ ამხანაგებმა უნდა მოგვეცენ არა ერთი, არამედ რამდენიმე ცვლა, რომლებიც შესძლებენ შესცვალონ ჩვენი პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ხელმძღვანელები. ეს აუცილებელია და ეს უნდა გაკეთდეს.

მე ვამთავრებ, ამხანაგებო.

ამრიგად ჩვენ აღვნიშნეთ ჩვენი მუშაობის ძირითადი ნაკლოვანებანი, როგორც ისინი, რომლებიც საერთოა ყველა ჩვენი ორგანიზაციისათვის, სამეურნეო, ადმინისტრაციული, პარტიული ორგანიზაციებისათვის, ისე ისინიც, რომლებიც ახასიათებენ მხოლოდ სპეციალურად პარტიულ ორგანიზაციებს, ნაკლოვანებანი, რომელოც იყენებენ მუშათა კლასის მტრები თავისი დივერსიულ-მაგნებლური და ჯაშუშურ-ტერორისტული მუშაობისათვის.

შემდეგ, ჩვენ დავსახეთ ძირითადი ღონისძიებანი, რომელნიც აუცილებელია იმისათვის, რომ მოვსპოთ ეს ნაკლოვანებანი და უვნებელვყოფო უცხოეთის მზვერავი ორგანოების ტროცკისტ-ფაშისტ აგენტთა დივერსიულ-მაგნებლური და ჯაშუშურ-ტერორისტული გამოლაშქრებანი.

იბადება კითხვა, შეგვიძლიან თუ არა განვახორციელოთ ყველა ეს ღონისძიება, გვაქვს თუ არა ამისათვის ყველა აუცილებელი შესაძლებლობა?

უთუოდ, შეგვიძლიან. შეგვიძლიან, რადგან ჩვენს განკარგულებაში გვაქვს ყველა საშუალება, რომლებიც აუცილებელია იმისათვის, რომ განვახორციელოთ ეს ღონისძიებანი.

რალა გვაკლია ჩვენ?

გვაკლია მხოლოდ ერთი რამ: მზადყოფნა მოვსპოთ ჩვენი საკუთარი უღარდელობა, ჩვენი საკუთარი უზრუნველობა, ჩვენი საკუთარი პოლიტიკური სიბეცე.

ამაშია დაბრკოლება.

მაგრამ ნუთუ ჩვენ ვერ შევძლებთ ბოლო მოვუღოთ ამ სასაცილო და იდიოტურ ავადმყოფობას, ჩვენ, რომლებმაც დავამხეთ კაპიტალიზმი, ავაშენეთ ძირითადად სოციალიზმი და აღემართეთ მსოფლიო კომუნიზმის დიადი დროშა?

ჩვენ საფუძველი არა გვაქვს ეჭვი შევიტანოთ იმაში, რომ უსათუოდ ბოლოს მოვუღებთ მას, თუ, რა თქმა უნდა, ამაყ მოვიწადინებთ. ბოლოს მოვუღებთ არა უბრალოდ, არამედ ბოლშევიკურად, როგორც წესი და რიგია.

და როდესაც ჩვენ ბოლოს მოვუღებთ ამ იდიოტურ ავადმყოფობას, ჩვენ შევძლებთ სრული რწმენით ვთქვათ, რომ ჩვენთვის საშიში არ არიან არავითარი მტრები, არც შინაურნი, არც გარეშენი, ჩვენთვის საშიში არ არის მათი გამოლაშქრებანი, ვინაიდან ჩვენ მათ მომავალში ისევე დავანარცხებთ, როგორც ვამარცხებთ მათ აწმყოში, როგორც ვამარცხებდით მათ წარსულში (ტაში).

ამხანაგ მხალისის საბოლოო სიტყვა

ბაპ. კ. ვ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის კლენუფი

1937 წლის 5 მარტს

ამხანაგებო!

მე ჩემს მოხსენებაში ვლაპარაკობდი განსახილველი საქმის ძირითად საკითხებზე. კამათმა გვიჩვენა, რომ ჩვენ ახლა გვაქვს სრული სიცხადე, გვაქვს ამოცანების გაგება და არის მზადყოფნა მოვსპოთ ჩვენი მუშაობის ნაკლოვანებანი. მაგრამ კამათმა გვიჩვენა აგრეთვე, რომ არის ჩვენი ორგანიზაციულ-პოლიტიკური პრაქტიკის ზოგიერთი კონკრეტული საკითხი, რომელთა სავსებით ნათელი გაგება ჩვენ ჯერ კიდევ არა გვაქვს. ასეთი საკითხები მე დავითვალე შვიდი.

ნება მიბოძეთ ვთქვა რამდენიმე სიტყვა ამ საკითხებზე.

1) უნდა ვიფიქროთ, ახლა ყველამ გაიგო, შეიგნო, რომ სამეურნეო კამპანიებითა და სამეურნეო წარმატებებით უზომოდ გატაცებას პარტიულ-პოლიტიკური საკითხების შეუფასებლობისა და დავიწყებისას — ჩიხისკენ მივყევართ. მაშასადამე, აუცილებელია მუშაკების ყურადღება მოვაბრუნოთ პარტიულ-პოლიტიკური საკითხებისაკენ, რათა სამეურნეო წარმატებანი შეეხამებოდნენ და მიდიოდნენ პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის წარმატებების გვერდით.

როგორ განვებორციელოთ პრაქტიკულად პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის გაძლიერების ამოცანა, სამეურნეო წვრილმანებისაგან პარტიული ორგანიზაციების განთავისუფლების ამოცანა? როგორც კამათიდან სჩანს, ზოგიერთი ამხანაგი მზად არის გამოიყვანოს აქედან უმართებულო დასკვნა ამის შესახებ, რომ ახლა ვითომ მოგვიხდება სრულიად ჩამოვშორდეთ სამეურნეო მუშაობას. ყოველ შემთხვევაში იყო ხმები: ახლა კი, მადლობა ღმერთს, განთავისუფლდებით სამეურნეო საქმეებისაგან, ახლა შესაძლებელია პარტიულ-პოლიტიკურ მუშაობასაც მოვკიდოთ ხელიო. სწორია თუ არა ეს დასკვნა? არა, არ არის სწორი. როდესაც ჩვენი პარტიული ამხანაგები, სამეურნეო წარმატებებით გატაცებულნი, შორდებოდნენ პოლიტიკას, ეს იყო უკიდურესობა, რომელიც ჩვენ დიდ მსხვერპლად დაგვიჯდა. თუ ახლა ზოგიერთი ჩვენი ამხანაგი, ხელს მოჰკიდებს რა პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის გაძლიერებას, განიზრახავს ჩამოშორდეს მეურნეობას, მაშინ ეს იქნება მეორე უკიდურესობა, რომელიც ჩვენ არანაკლებ მსხვერპლად დაგვიჯდება. არ შეიძლება ერთი უკიდურ-

რესობიდან მეორეს აწყდებოდა. არ შეიძლება პოლიტიკის გამოყოფა მეურნეობისაგან. ჩვენ არ შეგვიძლიან ჩამოვშორდეთ მეურნეობას ისევე, როგორც არ შეგვიძლიან ჩამოვშორდეთ პოლიტიკას. შესწავლის გასაადვილებლად ადამიანები ჩვეულებრივ მეურნეობის საკითხებს მეთოდოლოგიურად გამოყოფენ ხოლმე პოლიტიკის საკითხებისაგან. მაგრამ ეს ზდება მხოლოდ მეთოდოლოგიურად, ხელოვნურად, მხოლოდ შესწავლის გასაადვილებლად: ცნობრებაში, პირიქით, პრაქტიკულად პოლიტიკა და მეურნეობა განუყოფელი არიან. ისინი არსებობენ ერთად და მოქმედებენ ერთად. და ის, ვინც ფიქრობს ჩვენს პრაქტიკულ მუშაობაში ჩამოაშოროს მეურნეობა პოლიტიკას, გააძლიეროს სამეურნეო მუშაობა პოლიტიკური მუშაობის დამცირების ფასად ან, პირიქით, გააძლიეროს პოლიტიკური მუშაობა სამეურნეო მუშაობის დამცირების ფასად, — იგი აუცილებლად ჩიხში ექცევა.

სამეურნეო წვრილმანებისაგან პარტიული ორგანიზაციების განთავისუფლებისა და პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის გაძლიერების შესახებ რეზოლუციის პროექტის ცნობილი პუნქტის აზრი მდგომარეობს არა იმაში, რომ ჩამოვშორდეთ სამეურნეო მუშაობას და სამეურნეო ხელმძღვანელობას, არამედ მხოლოდ იმაში, რომ მეტად აღარ დავუშვათ სამეურნეო ორგანოების, მათ შორის და განსაკუთრებით სამიწათმოქმედო ორგანოების, შეცვლისა და გაუპიროვნების პრაქტიკა ჩვენი პარტიული ორგანიზაციების მიერ. მაშასადამე, აუცილებელია შევითვისოთ სამეურნეო ორგანოებისადმი ბოლშევიკური ხელმძღვანელობის მეთოდი, რაც იმაში მდგომარეობს, რომ სისტემატურად დავეხმაროთ ამ ორგანოებს, სისტემატურად განვამტყიცოთ ისინი და ვუხელმძღვანელოთ მეურნეობას არა ამ ორგანოების გვერდის ავლით, არამედ მათი საშუალებით. საჭიროა მივცეთ სამეურნეო ორგანოებს და უწინარეს ყოვლისა სამიწათმოქმედო ორგანოებს საუკეთესო ადამიანები, საჭიროა შევავსოთ ეს ორგანოები ახალი საუკეთესო მუშაკებით, რომლებსაც უნარი შესწევთ შეასრულონ მათზე დაკისრებული ამოცანები. მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ეს მუშაობა შესრულდება, შეიძლება იმის იმედი ვიქონიოთ, რომ პარტიული ორგანიზაციები სავსებით განთავისუფლებული იქნებიან სამეურნეო წვრილმანებისაგან. გასაგებია, რომ ეს საქმე სერიოზულია და ერთგვარ დროს მოითხოვს. მაგრამ სანამ ეს არ გაკეთებულა, პარტიულ ორგანიზაციებს კვლავაც დასჭირდებათ, განსაზღვრული მოკლე ვადის მანძილზე, პირისპირ მუშაობდნენ სასოფლო-სამეურნეო საქმეებზე მთელი მათი წვრილმანებით, ხეზით, თესვით, მოსავლის აღებით და სხვა.

2) ორი სიტყვა მავნებლებზე, დივერსანტებზე: ჯაშუშებზე და სხვ. მე ვფიქრობ, ახლა ყველასათვის ნათელია, რომ ახლანდელი მავნებლები და დივერსანტები, რა ბაირალითაც უნდა ინიღბებოდნენ ისინი, ტროცკისტულითა თუ ბუხარინულით, უკვე დიდი ხანია აღარ არიან პოლიტიკური მიზდინარეობა მუშათა მოძრაობაში, რომ ისინი გადაიქცნენ პროფესიულ მავნებელთა, დივერსანტთა, ჯაშუშთა, მკვლელთა უპრინციპო და უიდიობანდად. გასაგებია, რომ მოგვიხდება ამ ვაჟბატონების უღმობელად განა-

დღურება და აღმოფხვრა, როგორც მუშათა კლასის მტრებისა, როგორც ჩვენი სამშობლოს მოღალატეებისა. ეს ნათელია და შემდგომს განმარტებებს არ საჭიროებს.

მაგრამ აი საკითხი: როგორ განვახორციელოთ პრაქტიკულად ტროცკიზმის იაპონელ-გერმანელი აგენტების განადგურებისა და აღმოფხვრის ამოცანა? ნიშნავს თუ არა ეს იმას, რომ უნდა დავცხოთ და აღმოფხვრათ არა მარტო ნამდვილი ტროცკისტები, არამედ ისინიც, რომლებიც ოდესღაც მერყეობდნენ ტროცკიზმისაკენ, შემდეგ კი, უკვე დიდხანია, მოშორდნენ ტროცკიზმს, არა მარტო ისინი, რომლებიც ნამდვილად არიან მანებლობის ტროცკისტი აგენტები, არამედ ისინიც, რომლებსაც ოდესღაც ჰქონიათ შემთხვევა გაველოთ იმ ქუჩაზე, რომელზედაც ოდესმე ამათუიმ ტროცკისტს გაუვლია? ყოველ შემთხვევაში ასეთი ხმები გაისმოდა აქ პლენუმზე. შეიძლება თუ არა სწორად ჩაითვალოს რეზოლუციის ასეთი გაგება? არა, არ შეიძლება სწორად ჩაითვალოს. ამ საკითხში, ისე როგორც ყველა სხვა საკითხში, აუცილებელია ინდივიდუალური, დიფერენცირებული მიდგომა. არ შეიძლება ყველას ერთნაირად გაკრეჭა. ასეთ ხელაღებით-მიდგომას შეუძლიან მხოლოდ ავნოს ნამდვილ ტროცკისტ მანებლებთან და ჯაშუშებთან ბრძოლის საქმეს.

ჩვენს პასუხისმგებელ ამხანაგებს შორის არის ყოფილი ტროცკისტების განსაზღვრული რაოდენობა, რომლებიც უკვე დიდი ხანია ჩამოშორდნენ ტროცკიზმს და ტროცკიზმთან ბრძოლას აწარმოებენ არა უფრო ცუდად, არამედ უკეთესად, ვიდრე ზოგიერთი ჩვენი პატივცემული ამხანაგი, რომელთაც არ ჰქონიათ შემთხვევა გამოეჩინათ მერყეობა ტროცკიზმისაკენ. სისულელე იქნებოდა ახლა ჩირქი მოგვეცხო ასეთი ამხანაგებისათვის.

ჩვენს ამხანაგებს შორის არიან ისეთებიც, რომლებიც იდეოლოგიურად მუდამ ტროცკიზმის წინააღმდეგ იდგნენ, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ცალკეულ ტროცკისტებთან ჰქონდათ პირადი კავშირი. რომელიც მათ დაუყოვნებლივ მოსპვს, როგორც კი ნათელი გახდა მათთვის ტროცკიზმის პრაქტიკული ფიზიონომია. რა თქმა უნდა, ვერ არის კარგი, რომ მათ თავისი პირადი მეგობრული კავშირი ცალკეულ ტროცკისტებთან შესწყვიტეს არა ერთბაშად, არამედ დაგვიანებით. მაგრამ სისულელე იქნებოდა ასეთი ამხანაგები ტროცკისტებთან ერთ ტაფაში მოგვექცია.

3) რას ნიშნავს — სწორად შევარჩიოთ მუშაკები და სწორად გავანაწილოთ ისინი სამუშაოზე?

ეს იმას ნიშნავს, რომ შევარჩიოთ მუშაკები, ჯერ-ერთი, პოლიტიკური ნიშნის მიხედვით, ე. ი. ღირსი არიან თუ არა ისინი პოლიტიკური ნდობისა და, მეორე, საქმიანი ნიშნის მიხედვით, ე. ი. გამოსადეგი არიან თუ არა ისინი ამდენად კონკრეტული მუშაობისათვის.

ეს იმას ნიშნავს, რომ არ გადავაქციოთ საქმიანი მიდგომა საქმოსნურ მიდგომად, როდესაც ადამიანებს აინტერესებთ მუშაკთა საქმიანი თვისებანი, მაგრამ არ აინტერესებთ მათი პოლიტიკური ფიზიონომია.

ეს იმას ნიშნავს, რომ არ გადავაქციოთ პოლიტიკური მიდგომა ერთადერთ და ამომწურავ მიდგომად, როდესაც ადამიანებს აინტერესებთ მუშაკთა პოლიტიკური ფიზიონომია, მაგრამ არ აინტერესებთ მათი საქმიანი თვისებანი.

შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ ამ ბოლშევიკურ წესს ასრულებენ ჩვენი პარტიული ამხანაგები? სამწუხაროდ, ამის თქმა არ შეიძლება. აქ პლენუმზე უკვე ილაპარაკეს ამის შესახებ. მაგრამ ყველაფერი არ უთქვამთ. საქმე ისაა, რომ ეს ნაცადი წესი ჩვენს პრაქტიკაში ირღვევა ძალიან ხშირად და მასთან მეტად უხეშად. უფრო ხშირად მუშაკთა შერჩევა ხდება არა ობიექტური ნიშნების მიხედვით, არამედ შემთხვევითი, სუბიექტური, ობივატელურ-მეშჩანური ნიშნების მიხედვით. უფრო ხშირად შეარჩევენ ხოლმე ეგრეთწოდებულ ნაცნობებს, მეგობრებს, თავისმხრისანებს, პირადად ერთგულ ადამიანებს, თავისი შეფების შექების ოსტატებს—დამოუკიდებლად მათი პოლიტიკური და საქმიანი გამოსადგეობისა.

გასაგებია, რომ პასუხისმგებელ მუშაკთა ხელმძღვანელი ჯგუფის ნაცვლად ვლებულობთ ახლობელ ადამიანთა ოჯახს, არტელს, რომლის წევრებიც ცდილობენ იცხოვრონ თანხმობით, არ აწყენინონ ერთმანეთს, არ ჯატიანონ ნაგავი ქობიდან, შეაქონ ერთმანეთი და ხანგამოშვებით ვზავნონ ცენტრში გამოფიტულ-ცალიერი და გულისამრევი პატაკები წარმატებათა შესახებ.

ძნელი არ არის იმის გაგება, რომ ასეთი შინაურულობის ვითარებაში არ შეიძლება ადგილი ჰქონდეს არც მუშაობის ნაკლოვანებათა კრიტიკას! არც მუშაობის ხელმძღვანელთა თვითკრიტიკას.

გასაგებია, რომ ასეთი შინაურული ვითარება ჰქმნის ხელსაყრელ წრეს შლიქენელთა, ისეთ ადამიანთა გამოსაზრდელად, რომლებიც მოკლებული არიან თავისი ღირსების გრძნობას და რომლებსაც ამიტომ საერთო არაფერი აქვთ ბოლშევიზმთან.

ავილოთ, მაგალითად, ამხანაგები მირზოიანი და ვაინოვი. პირველი მაღალანი არის კახახსტანის სამხარეო პარტიული ორგანიზაციის მდივანი, მეორე — იაროსლავლის საოლქო პარტიული ორგანიზაციის მდივანი. ეს ადამიანები ჩვენს წრეში — უკანასკნელი მუშაკები როდი არიან. ხოლო როგორ აწარმოებენ ისინი მუშაკების შერჩევას? პირველმა თან გადაიყვანა კახახსტანში ახერბეიჯანიდან და ურალიდან, სადაც იგი წინათ მუშაობდა, 30—40 „თავისი“ კაცი და გაანაწილა ისინი პასუხსაგებ პოსტებზე კახახსტანში. მეორემ თან გადაიყვანა იაროსლავლში დონბასიდან, სადაც იგი წინათ მუშაობდა, ათეულზე მეტი აგრეთვე „თავისი“ კაცი და გაანაწილა ისინი აგრეთვე პასუხსაგებ პოსტებზე. მაშასადამე, ამხანაგ მირზოიანს თავისი არტელი აქვს. აქვს იგი ამხანაგ ვაინოვსაც. განა არ შეიძლებოდა მუშაკთა შერჩევა ადგილობრივი ადამიანებისაგან, ეხელმძღვანელებნათ—რა ცნობილი ბოლშევიკური წესით ადამიანთა შერჩევისა და განაწილების შესახებ? რა თქმა უნდა, შეიძლებოდა. მაშ, რატომ არ მოიქცნენ ისინი ასე? იმიტომ, რომ ისინი არღვევენ მუშაკთა შერჩევის ბოლშევიკურ წესს, რომელიც გამორიცხავს ობივატელურ-მეშჩანური

მიდგომის შესაძლებლობას, გამორიცხავს შინაურულობისა და არტელობისა ნიშნებით მუშაკთა შერჩევის შესაძლებლობას. ამას გარდა, არჩევდნენ რა მუშაკებად პირადად ერთგულ ადამიანებს, ამ ამხანაგებს, ალბათ, უნდოდათ შეექმნათ თავისთვის ერთგვარი დამოუკიდებლობის ვითარება როგორც ადგილობრივ ადამიანთა მიმართ, ისე პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიმართაც. დავუშვათ, რომ ამხანაგები მირზოიანი და ვაინოვი ამათუიმ გარემოებათა გამო მათი ახლანდელი მუშაობის ადგილიდან გადაიყვანეს რომელიმე სხვა ადგილას. როგორ უნდა მოიქცნენ ისინი ასეთ შემთხვევაში თავიანთი „კუდების“ მიმართ? ნუთუ მათ კვლავ მოუხდებათ მათი გადაჩინალება თავიანთი მუშაობის ახალ ადგილას?

აი რა აბსურდამდე მივყავართ მუშაკთა სწორად შერჩევისა და განაწილების ბოლშევიკური წესის დარღვევას.

4) რას ნიშნავს — მუშაკთა შემოწმება, დავალებათა შესრულების შემოწმება?

მუშაკთა შემოწმება, ეს ნიშნავს მათს შემოწმებას არა მათი დაპირებებისა და დეკლარაციების მიხედვით, არამედ მათი მუშაობის შედეგების მიხედვით.

დავალებათა შესრულების შემოწმება, ეს ნიშნავს მათს შემოწმებას არა მარტო კანცელარიაში და არა მარტო ფორმალური ანგარიშების მიხედვით, არამედ უწინარეს ყოვლისა მათს შემოწმებას მუშაობის ადგილას შესრულების ფაქტიური შედეგების მიხედვით.

საჭიროა თუ არა საერთოდ ასეთი შემოწმება? უსათუოდ საჭიროა. საჭიროა, ჯერ-ერთი. იმიტომ, რომ მხოლოდ ასეთი შემოწმება გვაძლევს საშუალებას გამოვიცნოთ მუშაკი, გამოვარკვიოთ მისი ნამდვილი თვისებანი. მეორე — საჭიროა იმიტომ, რომ მხოლოდ ასეთი შემოწმება იძლევა საშუალებას გამოვარკვიოთ შემსრულებელი აპარატის ღირსებანი და ნაკლოვანებანი. მესამე — საჭიროა იმიტომ, რომ მხოლოდ ასეთი შემოწმება იძლევა საშუალებას გამოვარკვიოთ თვითონ დავალებათა ღირსებანი და ნაკლოვანებანი.

ზოგიერთი ამხანაგი ფიქრობს, რომ ადამიანთა შემოწმება შეიძლება მხოლოდ ზემოდან, როდესაც ხელმძღვანელები ამოწმებენ ხელმძღვანელობის ქვეშ მყოფთ მათი მუშაობის შედეგების მიხედვით. ეს არ არის სწორი. ზემოდან შემოწმება, რასაკვირველია, საჭიროა, როგორც ადამიანთა შემოწმებისა და დავალებათა შესრულების შემოწმების ერთერთი ნამდვილი ზომა. მაგრამ ზემოდან შემოწმება სრულიადაც ვერ ამოსწურავს შემოწმების მთელ საქმეს. არსებობს კიდევ სხვა სახის შემოწმება, შემოწმება ქვემოდან, როდესაც მასები, როდესაც ხელმძღვანელობის ქვეშ მყოფნი ამოწმებენ ხელმძღვანელებს, აღნიშნავენ მათს შეცდომებს და მიუთითებენ მათი გამოსწორების გზებს. ასეთი სახის შემოწმება წარმოადგენს ადამიანთა შემოწმების ერთერთ უნამდვილეს საშუალებას.

პარტიული მასები თავიანთ ხელმძღვანელებს ამოწმებენ აქტივებზე, კონფერენციებზე, ყრილობებზე მათი ანგარიშების მოსმენის გზით, ნაკლოვანებათა კრიტიკის გზით, ბოლოს, ხელმძღვანელ ორგანოებში ამა თუ იმ ხელ-

მძღვანელი ამხანაგების არჩევისა თუ აარჩევის გზით. დემოკრატიული ცენტრალიზმის ზუსტად გატარება პარტიაში, როგორც ამას მოითხოვს ჩვენი პარტიის წესდება, პარტიული ორგანოების უექველი არჩევნობა, კანდიდატთა წამოყენებისა და აცილების უფლება, დახურული კენჭისყრა, კრიტიკისა და თვითკრიტიკის თავისუფლება. — ყველა ეს და ამის მსგავსი ღონისძიებანი ცხოვრებაში, სხვათა შორის, იმისათვის უნდა გავატაროთ, რომ გავაადვილოთ პარტიის ხელმძღვანელთა შემოწმება და კონტროლი პარტიული მასების მხრივ.

უპარტიო მასები თავიანთ სამეურნეო, პროფესიულ და სხვა ხელმძღვანელებს ამოწმებენ უპარტიო აქტივებზე, ყოველგვარ მასობრივ თათბირებზე, სადაც ისინი ისმენენ თავიანთ ხელმძღვანელთა ანგარიშებს, აკრიტიკებენ ნაკლოვანებებს და სახავენ მათი გამოსწორების გზებს.

ბოლოს, ხალხი ამოწმებს ქვეყნის ხელმძღვანელებს საბჭოთა კავშირის ხელისუფლების ორგანოების არჩევნების დროს საყოველთაო, თანასწორო, პირდაპირი და ფარული კენჭისყრის გზით.

ამოცანა იმაში მდგომარეობს, რომ შევაერთოთ ზემოდან შემოწმება და ქვემოდან შემოწმება.

5) რას ნიშნავს — ვასწავლოთ კადრებს მათი საკუთარი შეცდომების მიხედვით?

ლენინი გვასწავლიდა, რომ პარტიის შეცდომათა კეთილსინდისიერი გამომკვლავნება, ამ შეცდომათა წარმომშობი მიზეზების შესწავლა და ამ შეცდომათა გამოსასწორებლად საჭირო გზების დასახვა, წარმოადგენს პარტიული კადრების სწორად სწავლებისა და აღზრდის, მუშადა კლასისა და მშრომელთა მასების სწორად სწავლებისა და აღზრდის ერთერთ უსწორეს საშუალებას. ლენინი ამბობს:

„პოლიტიკური პარტიის დამოკიდებულება მისი შეცდომებისადმი არის პარტიის სერიოზულობისა და თავისი კლასისა და მშრომელი მასებისადმი მისი მოვალეობის ნამდვილად შესრულების ერთერთი უმნიშვნელოვანესი და უაღრესად სწორი კრიტერიუმი. შეცდომის აშკარად აღიარება, მისი მიზეზების გამოვლინება, მისი წარმომშობი ვითარების ანალიზირება, შეცდომის გამოსწორების საშუალებათა ყურადღებით განხილვა — აი ეს არის სერიოზული პარტიის ნიშანი, აი ეს არის მის მიერ თავისი მოვალეობის შესრულება, აი ეს არის კლასის, ხოლო შემდეგ მასის აღზრდა და სწავლება“.

ეს ნიშნავს, რომ ბოლშევიკების მოვალეობას წარმოადგენს არა თავისი შეცდომების მიჩქმალვა, არა მათი შეცდომების საკითხისათვის გვერდის ავლა, როგორც ეს ხშირად ხდება ჩვენში, არამედ თავისი შეცდომების პატიოსნად და აშკარად აღიარება, პატიოსნად და აშკარად დასახვა გზებისა ამ შეცდომების გამოსასწორებლად, თავისი შეცდომების პატიოსნად და აშკარად გამოსწორება.

მე ვერ ვიტყვოდი, რომ ჩვენი ამხანაგებიდან ბევრი სიამოვნებით თანხმდება ამ საქმეს. მაგრამ ბოლშევიკებმა, თუ მათ ნამდვილად სურთ იყვნენ

ბოლშევიკები, უნდა გამოიჩინონ ვაჟაკობა და აშკარად აღიარონ თავისი შეცდომები, გამოაგლინონ მათი მიზეზები, დასახონ მათი გამოსწორების გზები და მით დაეხმარონ პარტიას მისცეს კადრებს სწორი სწავლა და სწორი პოლიტიკური აღზრდა. ვინაიდან მხოლოდ ამ გზით, მხოლოდ აშკარა და პატიოსანი თვითკრიტიკის პირობებში შეიძლება აღვზარდოთ ნამდვილად ბოლშევიკური კადრები, შეიძლება აღვზარდოთ ნამდვილი ბოლშევიკური ლიდერები.

ორი მაგალითი, რომლებიც ცხადპყფენ ლენინის დებულების სისწორეს.

ავიღოთ, მაგალითად, ჩვენი შეცდომები საკოლმეურნეო მშენებლობაში. თქვენ, ალბათ, გახსოვთ 1930 წელი, როდესაც ჩვენი პარტიული ამხანაგები ფიქრობდნენ გადაეჭრათ რაღაც 3 — 4 თვეში საკოლმეურნეო მშენებლობაზე გლეხობის გადაყვანის ურთულესი საკითხი და როდესაც პარტიის ცენტრალური კომიტეტი იძულებული გახდა შეეკავებინა გატაცებული ამხანაგები. ეს იყო ერთერთი ყველაზე უფრო სახიფათო პერიოდთაგანი ჩვენი პარტიის ცხოვრებაში. შეცდომა მდგომარეობდა იმაში, რომ ჩვენმა პარტიულმა ამხანაგებმა დაივიწყეს საკოლმეურნეო მშენებლობის ნებაყოფლობა, დაივიწყეს, რომ არ შეიძლება გლეხების გადაყვანა საკოლმეურნეო გზაზე ადმინისტრაციული დაძალებით, დაივიწყეს, რომ საკოლმეურნეო მშენებლობა მოითხოვს არა რამდენიმე თვის, არამედ რამდენიმე წლის გულმოდგინე და მოფიქრებულ მუშაობას. მათ დაივიწყეს ეს და არ უნდოდათ აღეარებინათ თავისი შეცდომები. თქვენ, ალბათ, გახსოვთ, რომ ცენტრალური კომიტეტის მითითებას წარმატებებისაგან თავბრუდახვევისა და იმის შესახებ, რომ ადგილებზე მომუშავე ჩვენი ამხანაგები წინ არ უნდა გარბოდნენ, რეალურ ვითარებას არ უნდა უგულვებელპყფოდნენ, — ხიშტებით შეხვდნენ. მაგრამ ამან არ შეაჩერა ცენტრალური კომიტეტი იმისაგან, რომ წასულიყო მდინარების წინააღმდეგ და მოებრუნებინა ჩვენი პარტიული ამხანაგები სწორ გზაზე. და მეჩე რა? ახლა ყველასათვის ნათელია, რომ პარტიამ მიაღწია თავისას, მოაბრუნა რა ჩვენი პარტიული ამხანაგები სწორ გზაზე. ამჟამად ჩვენ გვყავს ათიათასობით საუცხოო კადრები გლეხებიდან საკოლმეურნეო მშენებლობისა და საკოლმეურნეო ხელმძღვანელობის საქმეში. ეს კადრები აღიზარდნენ და გაიწრთვნენ 1930 წლის შეცდომებზე. მაგრამ ეს კადრები არ გვეყოლებოდა ახლა, რომ პარტიას მაშინ არ შეეგნო თავისი შეცდომები და დროულად არ გამოესწორებინა ისინი.

მეორე მაგალითი უკვე სამრეწველო მშენებლობის დარგიდან. მე მხედველობაში მაქვს ჩვენი შეცდომები შახტის მავნებლობის პერიოდში. ჩვენი შეცდომები იმაში მდგომარეობდნენ, რომ ჩვენ ვერ ვითვალისწინებდით ჩვენი კადრების ტექნიკური ჩამორჩენილობის მთელს საფრთხეს მრეწველობაში. ჩვენ ვურიგდებოდით ამ ჩამორჩენილობას და ვფიქრობდით ფართო სოციალისტური სამრეწველო მშენებლობა გავეჩაღებინა მტრულად განწყობილი სპეციალისტების დახმარებით, ვაკისრებდით რა ჩვენს სამრეწველო კადრებს ცუდი კომისრების როლს ბურჟუაზიულ სპეციალისტებ-

თან. თქვენ, ალბათ, გახსოვთ, თუ რა უხალისოდ აღიარებდნენ მაშინ ჩვენი სამეურნეო კადრები თავიანთ შეცდომებს; თუ რა უხალისოდ აღიარებდნენ ისინი თავიანთ ტექნიკურ ჩამორჩენილობას და რაოდენად მძიმედ ითვისებდნენ ისინი ლოზუნგს—„დავეუფლოთ ტექნიკას“. და მერე რა? ფაქტები გვიჩვენებენ, რომ ლოზუნგმა „დავეუფლოთ ტექნიკას“ თავისი გავლენა მოახდინა და თავისი კეთილი შედეგები მოგვცა. ახლა ჩვენ გვყვანან ათეულ და ასეულ ათასობით საუცხოვო ბოლშევიკური სამეურნეო კადრები, რომლებიც უკვე დაეუფლნენ ტექნიკას და წინ ეწევიან ჩვენს მრეწველობას. მაგრამ ეს კადრები ჩვენ ახლა არ გვეყოლებოდა, პარტიას რომ იარაღი დაეყარა იმ სამეურნეო ძუშაკთა ჯიუტობის წინაშე, რომლებსაც, არ სურდათ ეცნოთ თავიანთი ტექნიკური ჩამორჩენილობა, პარტიას რომ არ შეეგნო მაშინ თავისი შეცდომები და ისინი დროულად არ გამოესწორებინა.

ზოგი ამხანაგი ამბობს, რომ მიზანშეუწონელია ამკარად ვილაპარაკოთ ჩვენს შეცდომებზე, ვინაიდან ჩვენი შეცდომების ამკარად აღიარება შეიძლება ჩვენმა მტრებმა შეაფასონ ჩვენს სისუსტედ და შეიძლება გამოიყენონ კიდევ. ეს არაფერია, ამხანაგებო, სრულიად არაფერი. ჩვენი შეცდომების ამკარად აღიარებასა და მათს პატიოსნად გამოსწორებას, პირიქით, შეუძლიან მხოლოდ გააძლიეროს ჩვენი პარტია, აამაღლოს ჩვენი პარტიის ავტორიტეტი მუშების, გლეხების, მშრომელი ინტელიგენციის თვალში, აამაღლოს ჩვენი სახელმწიფოს ძალა და ძლიერება. ეს კი თავიდა-თავია. ოღონდ მუშები, გლეხები, მშრომელი ინტელიგენცია იყვენ ჩვენთან და ყველაფერი დანარჩენი მოგვარდება.

სხვა ამხანაგები ამბობენ, რომ ჩვენი შეცდომების ამკარად აღიარებას შეუძლიან მიგვიყვანოს არა ჩვენი კადრების სწავლებასა და განმტკიცებამდე, არამედ მათს შესუსტებასა და არევამდე, რომ ჩვენ უნდა დავინდოთ და გავუფრთხილდეთ ჩვენს კადრებს, რომ ჩვენ უნდა დავინდოთ მათი თავმოყვარეობა და სიმშვიდე. ამისათვის ისინი წინადადებენ იძლევიან მიჩქმალვით ჩვენი ამხანაგების შეცდომები, შევასუსტოთ კრიტიკის ძალა, და, რაც უფრო უკეთესია,—გვერდი ავუაროთ ამ შეცდომებს. ასეთი გეზი არა თუ ძირეულად უსწორია, არამედ უაღრესად საშიშიცაა, საშიშია უწინარეს ყოვლისა კადრებისათვის, რომლების „დანდობა“ და „გაფრთხილება“ სურთ. კადრების დანდობა და შენარჩუნება მათი შეცდომების მიჩქმალვის შემწეობით, — ეს ნიშნავს თვით ამ კადრების აუცილებლად დაღუპვას. ჩვენ აუცილებლად დავლუბავდით ჩვენს საკოლმეურნეო ბოლშევიკურ კადრებს, რომ არ გამოგვემტკიცებინა 1930 წლის შეცდომები და არ გვესწავლებინა მათთვის ამ შეცდომებზე. ჩვენ აუცილებლად დავლუბავდით ჩვენს სამრეწველო ბოლშევიკურ კადრებს, ჩვენ რომ არ გამოგვემტკიცებინა ჩვენი ამხანაგების შეცდომები შახტის მავნებლობის პერიოდში და არ გვესწავლებინა ჩვენი სამრეწველო კადრებისათვის ამ შეცდომებზე. ვინც ფიქრობს ჩვენი კადრების თავმოყვარეობის დანდობას მათი შეცდომების მიჩქმალვის გზით, იგი ღუპავს კადრებსაც, კადრების თავმოყვარეობასაც, ვინაიდან იგი მათი შეცდომების მიჩქმალვით

ადგილებს ახალ, შეიძლება უფრო სერიოზულ შეცდომათა განმეორებას, რომლებიც, უნდა ვიფიქროთ, შიგვიყვანს კადრების სრულ მარცხამდე მათი „თავმოყვარეობისა“ და „სიმშვიდის“ საზიანოდ.

6) ლენინი გვასწავლიდა ჩვენ არა მარტო ვასწავლოთ მასებს, არამედ ვისწავლოთ კიდევ მასებისაგან.

რას ნიშნავს ეს?

ეს ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ, ხელმძღვანელები, არ უნდა გავმედიდურდეთ და უნდა გვესმოდეს, რომ თუ ჩვენ ცენტრალური კომიტეტის წევრები ან სახალხო კომისრები ვართ, ეს ჯერ კიდევ არ ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ მოგვეპოვება ყველა ცოდნა, აუცილებელი იმისათვის, რათა სწორად უუხელმძღვანელოთ. ჩინი თავისთავად არ იძლევა ცოდნასა და გამოცდილებას. სახელწოდება — მით უმეტეს.

ეს ნიშნავს იმას, რომ მხოლოდ მარტო ჩვენი გამოცდილება, ხელმძღვანელთა გამოცდილება არ კმარა იმისათვის, რომ სწორად უუხელმძღვანელოთ, რომ, მაშასადამე, აუცილებელია შევავსოთ ჩვენი გამოცდილება, ხელმძღვანელთა გამოცდილება, მასების გამოცდილებით, პარტიული მასის გამოცდილებით, მუშათა კლასის გამოცდილებით, ხალხის გამოცდილებით.

ეს ნიშნავს იმას, რომ ერთი წუთითაც არ შევასუსტოთ და მით უმეტეს არ გავწყვიტოთ ჩვენი კავშირი მასებთან.

ბოლოს, ეს ნიშნავს იმას, რომ გულისხმიერად დავუგდოთ ყური მასების ხმას, პარტიის რიგითი წევრების ხმას, ეგრეთწოდებული „პატარა ადამიანების“ ხმას, ხალხის ხმას.

რას ნიშნავს სწორი ხელმძღვანელობა?

ეს სრულიადაც არ ნიშნავს კანცელარიაში ჯდომას და დირექტივების წერას.

სწორად ხელმძღვანელობა — ეს ნიშნავს:

ჯერ-ერთი, გამოვნახოთ საკითხის სწორი გადაწყვეტა, ხოლო სწორი გადაწყვეტის გამონახვა შეუძლებელია მასების გამოცდილების გაუთვალისწინებლად, რომლებიც თავიანთ საკუთარ ზურგზე განიცდიან ჩვენი ხელმძღვანელობის შედეგებს;

მეორე, მოვაწყოთ სწორი გადაწყვეტილების შესრულება, რისი გაკეთებაც, ამავე დროს, შეუძლებელია მასების მხრივ პირდაპირი დახმარების გარეშე;

მესამე, მოვაწყოთ ამ გადაწყვეტილების შესრულების შემოწმება, რისი გაკეთებაც ისევ შეუძლებელია მასების პირდაპირი დახმარების გარეშე.

ჩვენ, ხელმძღვანელები, საგნებს, მოვლენებს, ადამიანებს ვხედავთ მხოლოდ ერთი მხრით, მე ვიტყვოდი — ზემოდან, ჩვენი მხედველობის არე, მაშასადამე, ცოტად თუ ბევრად შეზღუდულია. მასები, პირიქით, საგნებს, მოვლენებს, ადამიანებს ხედავენ მეორე მხრით, მე ვიტყვოდი — ქვემოდან, მათი მხედველობის არეც, მაშასადამე ერთგვარად შეზღუდულია. საკითხის სწორი გადაჭრა რომ მივიღოთ, საჭიროა გავაერთიანოთ

ეს ორი გამოცდილება. მხოლოდ ასეთ შემთხვევაში იქნება ხელმძღვანელობა სწორი.

აი რას ნიშნავს არა მარტო ასწავლო მასებს, არამედ ისწავლო კიდევ მასებისაგან.

ორი მაგალითი, რომელნიც ცხადჰყოფენ ლენინის ამ დებულების სისწორეს.

ეს იყო რამდენიმე წლის წინათ. ჩვენ, ცენტრალური კომიტეტის წევრები, ვიხილავდით დონბასის მდგომარეობის გაუმჯობესების საკითხს. მძიმე მრეწველობის სახალხო კომისარიატის მიერ წარმოდგენილი პროექტი ღონისძიებებისა აშკარად არადამაკმაყოფილებელი იყო. სამჯერ დავაბრუნეთ პროექტი მძიმე მრეწველობის სახალხო კომისარიატში. სამჯერ ვლებულობდით მძიმე მრეწველობის სახალხო კომისარიატისაგან სულ სხვადასხვა პროექტს. და მაინც შეუძლებელი იყო მათი მიჩნევა დამაკმაყოფილებლად. ბოლოს, ჩვენ გადავწყვიტეთ გამოგვეწვია დონბასიდან რამდენიმე მუშა და რიგითი სამეურნეო და პროფესიული მუშაკები. საბოლოოდ ვსაუბრობდით ამ ამხანაგებთან. და ყველას ჩვენ, ცენტრალური კომიტეტის წევრებს, უნდა გვეღიარებინა, რომ მხოლოდ მათ, ამ რიგითმა მუშაკებმა, ამ „პატარა ადამიანებმა“, შესძლეს ეკარნახათ ჩვენთვის სწორი გადაწყვეტილება. თქვენ ალბათ გახსოვთ ცენტრალური კომიტეტისა და სახკომსაბჭოს ცნობილი გადაწყვეტილება დონბასში ქვანახშირის ამოღების გაძლიერების ღონისძიებათა შესახებ. და აი ცენტრალური კომიტეტისა და სახკომსაბჭოს ეს გადაწყვეტილება, რომელიც ყველა ჩვენმა ამხანაგმა აღიარა სწორ და განთქმულ გადაწყვეტილებადაც კი, ჩვენ გვიკარნახეს უბრალო ადამიანებმა ქვემოდან.

მეორე მაგალითი. მე მხედველობაში მაქვს ამხ. ნიკოლაენკოს ქალის მაგალითი. ვინ არის ნიკოლაენკო? ნიკოლაენკო — ეს პარტიის რიგითი წევრია. იგი — ჩვეულებრივი „პატარა ადამიანი“. იგი მთელი წლის განმავლობაში იძლეოდა სიგნალებს, რომ კიევის პარტიულ ორგანიზაციაში საქმე რიგზე ვერ არის, ამუღავენბდა შინაურულობას, მუშაკებისადმი მეშინაურ-ობივატელურ მიდგომას, თვითკრიტიკის ჩანშობას, ტროცკისტ მავნებელთა მომძლავრებას. მას იგერიებდნენ, როგორც აბეზარ ბუზს. ბოლოს, თავიდან რომ მოეშორებინათ იგი, აიღეს და გარიცხეს პარტიიდან. არც კიევის ორგანიზაცია, არც უკრაინის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი არ დაეხმარა მას სიმართლის აღდგენაში. მხოლოდ პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ჩარევამ გახადა შესაძლებელი ამ დახლართული კვანძის გახსნა. ხოლო რა გამოირკვა საქმის გარჩევის შემდეგ? გამოირკვა, რომ ნიკოლაენკო მართალი იყო, ხოლო კიევის ორგანიზაცია მართალი არ იყო. არც მეტი, არც ნაკლები. ხოლო ვინ არის ნიკოლაენკო? იგი, რა თქმა უნდა, არ არის ცენტრალური კომიტეტის წევრი, იგი არ არის სახალხო კომისარი, იგი არ არის კიევის საოლქო ორგანიზაციის მდივანი, იგი რომელიმე უჯრედის მდივანიც კი არ არის, იგი მხოლოდ პარტიის უბრალო რიგითი წევრია.

როგორც ხედავთ, უბრალო ადამიანები ზოგჯერ გაცულებით უფრო ახლოს არიან ქვეშარიტებასთან, ვიდრე ზოგიერთი მაღალი დაწესებულება.

შეიძლებოდა კიდევ ათობით და ასობით მოგვეყვანა ასეთი მაგალითები.

ამგვარად გამოდის, რომ ჩვენი საქმის ხელმძღვანელობის გასაწევად სრულიადაც არ კმარა მხოლოდ მარტო ჩვენი გამოცდილება, ხელმძღვანელთა გამოცდილება. იმისათვის, რომ სწორად ვუხელმძღვანელოთ, აუცილებელია ხელმძღვანელთა გამოცდილება შეევასოთ პარტიული მასის გამოცდილებით, მუშათა კლასის გამოცდილებით, მშრომელთა გამოცდილებით, ეგრეთწოდებულ „ბატარა ადამიანთა“ გამოცდილებით.

ხოლო როდის არის ეს შესაძლებელი?

ეს შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ხელმძღვანელები მჭიდროდ არიან დაკავშირებული მასებთან, თუ ისინი დაკავშირებული არიან პარტიულ მასებთან, მუშათა კლასთან, გლეხობასთან, მშრომელ ინტელიგენციასთან.

მასებთან კავშირი, ამ კავშირის განმტკიცება, მზადყოფნა იმისთვის, რომ ყური დაუგდოს მასების ხმას, — აი რაშია ბოლშევიკური ხელმძღვანელობის ძალა და უძლეველობა.

შეიძლება წესად აღვიაროთ, რომ სანამ ბოლშევიკები ინარჩუნებენ კავშირს ხალხის ფართო მასებთან, ისინი უძლეველი იქნებიან. და, პირველთა, საკმარისია ბოლშევიკები მოსწყდნენ მასებს და დაჰკარგონ მათთან კავშირი, საკმარისია მოედოს მათ ბიუროკრატიული ჟანგი, რომ დაჰკარგონ ყოველგვარი ძალა და არარაობად გადაიქცნენ.

ძველ ბერძნებს თავიანთი მითოლოგიის სისტემაში ჰყავდათ ერთი სახელგანთქმული გმირი — ანთეოსი, რომელიც, როგორც მითოლოგია გადმოგვცემს, იყო პოსეიდონის — ზღვათა ღმერთისა და გეას — მიწის ქალღმერთის შვილი. იგი განსაკუთრებულ სიყვარულს განიცდიდა თავისი დედის მიმართ, რომელმაც იგი შობა, გამოჰკვება და გამოზარდა. არ იყო ისეთი გმირი, რომელიც არ დაემარცხებინოს მას — ამ ანთეოსს. იგი უძლეველ გმირად ითვლებოდა. რაში მდგომარეობდა მისი ძალა? იგი მდგომარეობდა იმაში, რომ ყოველთვის, როდესაც მას მოწინააღმდეგესთან ბრძოლაში გაუჭირდებოდა, იგი ეხებოდა მიწას, თავის დედას, რომელმაც შობა და გამოჰკვება იგი, და ახალ ძალას ღებულობდა. მაგრამ მას მაინც ჰქონდა თავისი სუსტი ადგილი — ეს იყო მიწისაგან რამენაირად მოწყვეტის საშიშროება. მტრები ითვალისწინებდნენ მის ამ სისუსტეს და უდარაჯებდნენ მას. და აი გამოჩნდა მტერი, რომელმაც გამოიყენა ეს მისი სისუსტე და დაამარცხა იგი. ეს იყო ჰერკულესი. მაგრამ როგორ დაამარცხა მან იგი? მან მოსწყვიტა იგი მიწას, აიყვანა ჰაერში, დაუკარგა მას მიწის შეხების საშუალება და ამრიგად დაახრჩო იგი ჰაერში.

ვფიქრობ, რომ ბოლშევიკები მოგვაგონებენ ბერძნული მითოლოგიის ღმირს, ანთეოსს. ისინიც, ისევე, როგორც ანთეოსი, ძლიერნი არიან იმით

რომ კავშირი აქეთ თავის დედასთან, მასებთან, რომლებმაც ისინი შობეს, გამოჰკვებეს და გამოზარდეს. და სანამ მათ კავშირი აქეთ თავის დედასთან, ხალხთან, მათ ყველა შანსი აქეთ იმისა, რომ უძლეველი დარჩნენ.

ამაშია გასაღები ბოლშევიკური ხელმძღვანელობის უძლევლობისა.

7) ბოლოს, კიდევ ერთი საკითხი. მე მხედველობაში მაქვს საკითხი ზოგიერთი ჩვენი პარტიული ამხანაგის ფორმალური და უსულგულობიეროკრატიული დამოკიდებულებისა პარტიის ცალკეული წევრების ბედისადმი, პარტიიდან პარტიის წევრების გარიცხვის საკითხისადმი, ან პარტიის წევრთა უფლებებში გარიცხულთა აღდგენის საკითხისადმი. საქმე ისაა, რომ ზოგიერთი ჩვენი პარტიული ხელმძღვანელი დაავადებულა უყურადღებობით ადამიანებისადმი, პარტიის წევრებისადმი, მუშაკებისადმი. მეტიც, ისინი არ სწავლობენ პარტიის წევრებს, არ იციან რითი ცხოვრობენ და როგორ იზრდებიან ისინი, არ იცნობენ საზოგადოდ მუშაკებს. ამიტომ მათ არა აქვთ ინდივიდუალური მიდგომა პარტიის წევრებისადმი, პარტიის მუშაკებისადმი. და სწორედ იმიტომ, რომ მათ არა აქვთ ინდივიდუალური მიდგომა პარტიის წევრებისა და პარტიული მუშაკების შეფასების დროს, — ისინი ჩვეულებრივ მოქმედებენ ანგარიშიუცემლად: ან აქებენ მათ ხელალებით, უზომოდ, ან ურტყამენ მათ აგრეთვე ხელალებით და უზომოდ, რიცხავენ მათ პარტიიდან ათასობით და ათიათასობით. ასეთი ხელმძღვანელები საზოგადოდ ცდილობენ იზროვნონ ათეული ათასებით, არ ზრუნავენ რა „ერთეულებზე“, პარტიის ცალკეულ წევრებზე, მათს ბედიბალზე. პარტიიდან ათასობით და ათეული ათასობით ადამიანთა გარიცხვა მათ მიაჩნიათ იოლ საქმედ, ინუგეშებენ რა თავს იმით, რომ ჩვენი პარტია ორმილიონიანია და ათეული ათასობით გარიცხულთ არ შეუძლიანთ შესცვალონ რამე პარტიის მდგომარეობაში. მაგრამ პარტიის წევრებისადმი ასეთი მიდგომა შეუძლიანთ მხოლოდ ისეთ ადამიანებს, რომლებიც, არსებითად, ღრმად ანტიპარტიულნი არიან.

ადამიანებისადმი, პარტიის წევრებისა და პარტიული მუშაკებისადმი ასეთი უსულგულო დამოკიდებულების შედეგად ხელოვნურად იქმნება უკმაყოფილება და გაბოროტება პარტიის ერთ ნაწილში, ხოლო ტროცკისტი თვალთმაქცები მარჯვედ აიყოლიებენ ხოლმე ასეთ გაბოროტებულ ამხანაგებს და ოსტატურად ითრევენ მათ ტროცკისტული მანებლობის კობში.

თავისთავად ტროცკისტები არასოდეს არ წარმოადგენდნენ დიდ ძალას ჩვენს პარტიაში. გაიხსენეთ უკანასკნელი დისკუსია ჩვენს პარტიაში 1927 წელს. ეს იყო ნამდვილი პარტიული რეფერენდუმი. პარტიის 854 ათასი წევრიდან მაშინ ზმისმიცემაში მონაწილეობა მიიღო პარტიის 730 ათასმა წევრმა. ამათგან ბოლშევიკებს, პარტიის ცენტრალურ კომიტეტს ტროცკისტების წინააღმდეგ ხმა მისცა პარტიის 724 ათასმა წევრმა, ტროცკისტებს — პარტიის 4 ათასმა წევრმა, ესე-იგი დაახლოებით ნახევარმა პროცენტმა, და თავი შეიკავა პარტიის 2.600 წევრმა. ხმის მიცე-

ძაში მონაწილეობა არ მიუღია პარტიის 123 ათას წევრს. მათ მონაწილეობა არ მიუღიათ ან იმიტომ, რომ სხვაგან იყვნენ გამგზავრებული, ან იმიტომ, რომ ცვლებში იყვნენ. თუ 4 ათასს, რომელთაც ხმა მისცეს ტროცკისტებს, მივუმატებთ ყველა იმათ, ვინც თავი შეიკავა, — ვვარაუდობთ რა, რომ ასინიც თანაუგრძნობდნენ ტროცკისტებს, — და თუ აქ ჯამს მივუმატებთ არა ნახევარ პროცენტს, რომელსაც მონაწილეობა არ მიუღია ხმის მიცემაში, როგორც უნდა მოვქცეულიყავით წესის თანახმად, არამედ ხუთ პროცენტს, რომელსაც მონაწილეობა არ მიუღია, ესე-იგი პარტიის 6 ათასამდე წევრს, მივიღებთ პარტიის დაახლოვებით 12 ათას წევრს, რომლებიც ასე თუ ისე თანაუგრძნობდნენ ტროცკიზმს. აი ბატონ ტროცკისტების მთელი ძალა. დაუმატეთ ამას ის გარემოება, რომ ბევრს ამ რიცხვიდან იმედი გაუცრუა ტროცკიზმმა და ჩამოშორდნენ მას, და თქვენ მიიღებთ წარმოდგენას ტროცკისტული ძალების არარაობაზე. და თუ, მიუხედავად ამისა, ტროცკისტ მანებლებს მაინც ჰყავთ ერთგვარი რეზერვები ჩვენი პარტიის ახლოს, ეს იმიტომ, რომ ზოგიერთი ჩვენი ამხანაგის არასწორი პოლიტიკა პარტიიდან გარიცხვისა და გარიცხულთა აღდგენის საკითხში, ზოგიერთი ჩვენი ამხანაგის უსულგულო დამოკიდებულება პარტიის ცალკეული წევრებისა და ცალკეული მუშაკების ბედობლისადმი ხელოვნურად ამრავლებს უკმაყოფილოთა და გაბოროტებულთა რაოდენობას და, ამრიგად, უქმნის ტროცკისტებს ამ რეზერვებს.

მეტწილად რიცხავენ ეგრეთწოდებული პასივობისათვის. რა არის პასივობა? თურმე ფიქრობენ, რომ თუ პარტიის წევრმა ვერ შეითვისა პარტიის პროგრამა, იგი პასიურია და უნდა გაირიცხოს. მაგრამ ეს ხომ სწორი არ არის, ამხანაგებო. ხომ არ შეიძლება ასე ასოჩაკირკიტებით გავივით ჩვენი პარტიის წესდება. პარტიის პროგრამა რომ შეითვისო, უნდა იყოს ნამდვილი მარქსისტი, შემოწმებული და თეორიულად მომზადებული მარქსისტი. მე არ ვიცი, ბევრი მოინახება თუ არა ჩვენში პარტიის წევრი, რომელსაც უკვე შეეთვისებინოს ჩვენი პროგრამა, გამხდარიყოს ნამდვილი მარქსისტი, თეორიულად მომზადებული და შემოწმებული. თუ ამ გზას გავყვებით, ჩვენ მოგვიხდებოდა დაგვეტოვებინა პარტიაში მხოლოდ ინტელიგენტები და საერთოდ სწავლული ადამიანები. ვის რად უნდა ასეთი პარტია? ჩვენ გვაქვს პარტიის წევრობის შესახებ შემოწმებული ლენინური ფორმულა, რომელმაც ყველა გამოცდა დაიჭირა. ამ ფორმულის მიხედვით პარტიის წევრად ითვლება ის, ვინც ალიარებს პარტიის პროგრამას, შემოაქვს საწევრო გადასახადი და მუშაობს ერთერთ მის ორგანიზაციაში. ყურადღება მიაქციეთ: ლენინურ ფორმულაში ლაპარაკია არა პროგრამის შეთვისებაზე, არამედ პროგრამის ალიარებაზე. ეს ორი სრულიად სხვადასხვა საგანია. ზედმეტია იმის მტკიცება, რომ აქ მართალია ლენინი და არა ჩვენი პარტიული ამხანაგები, რომლებიც ტყუილუბრალოდ ლაყბობენ პროგრამის შეთვისებაზე. ეს გასაგებიცაა. პარტია რომ იქიდან გამოდიოდეს, რომ პარტიის წევრებად შეიძლება იყვნენ მხოლოდ ისეთი ამხანაგები, რომლებმაც უკვე შეითვისეს პროგრამა და გახდნენ თეორიულად მომზადებული მარქსისტები, იგი აღარ შექმნიდა პარ-

ტიაში ათასობით პარტიულ წრეებს, ასობით პარტიულ სკოლებს, სადაც პარტიის წევრებს ასწავლიან მარქსიზმს და ეხმარებიან მათ შეითვისონ ჩვენი პროგრამა. სავსებით ცხადია, რომ თუ პარტია აწყობს ასეთ სკოლებსა და წრეებს პარტიის წევრებს შორის, ეს იმიტომ, რომ მანიციის, რომ პარტიის წევრებმა ჯერ კიდევ ვერ მოასწრეს შეეთვისებინათ პარტიული პროგრამა, ჯერ კიდევ ვერ მოასწრეს გამხდარიყვნენ თეორიულად მომზადებულ მარქსისტებად.

მაშასადამე, რომ გამოვასწოროთ ჩვენი პოლიტიკა პარტიის წევრობისა და პარტიიდან გარიცხვის საკითხში, აუცილებელია ბოლო მოვუღოთ პასივობის საკითხის ახლანდელ უთაურ გაგებას.

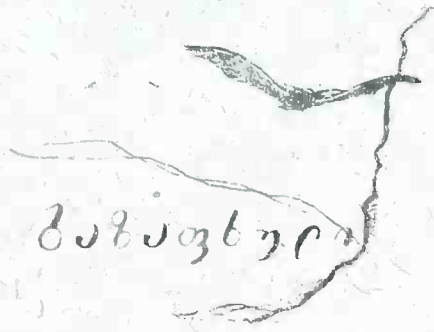
მაგრამ ჩვენ კიდევ გვაქვს სხვა შეცოდება ამ დარგში. საქმე ისაა, რომ ჩვენი ამხანაგები არ სცნობენ შუათანობას. ორ უკიდურესობას შორის. საკმარისია მუშამ, პარტიის წევრმა ჩაიდინოს სულ მცირე დანაშაული, ერთხელ-ორჯერ დაიგვიანოს პარტიულ კრებაზე, არ შეიტანოს რაიმე მიზეზის გამო საწევრო გადასახადი, რომ იგი მყისვე გააძევეთ პარტიიდან. არ აინტერესებთ მისი დანაშაულის ხარისხი, კრებაზე დაუსწრებლობის მიზეზი, საწევრო გადასახადის შეუტანლობის მიზეზი. ბიუროკრატიზმი ამ საკითხებში პირდაპირ უმავალითოა. ძნელი არ არის იმის გაგება, რომ სწორედ ასეთი უსულგულო პოლიტიკის შედეგად პარტიიდან იქნენ გაყრილნი კადრის უზარმაზარი მუშები, საუცხოვო სტახანოველები და მერე განა არ შეიძლებოდა, ვიდრე პარტიიდან გარიცხავდნენ. ჯერ მიეცათ გაფრთხილება, და თუ ეს არ იმოქმედებდა — მიეცათ შენიშვნა, ან გამოეცხადებინათ საყვედური, ხოლო თუ არც ეს იმოქმედებდა — დაენიშნათ ვადა გამოსწორებისათვის ან, უკიდურეს შემთხვევაში, გადაეყვანათ კანდიდატად, მაგრამ არ ვაერიცხათ პარტიიდან ერთი ხელისდაკვრით? რა თქმა უნდა, შეიძლებოდა. მაგრამ ამისათვის საჭიროა ყურადღება ადამიანებისადმი, პარტიის წევრებისადმი, პარტიის წევრთა ბედობლისადმი. მაგრამ სწორედ ეს აკლია ზოგიერთ ჩვენს ამხანაგს.

ღროა, ამხანაგებო, დიდხანია ღროა, ბოლო მოვუღოთ ამ უმსგავსობას. (ტაში).

მხატვარი დიკარიაგურია

ზალვა ამისულაშვილი

— ჩანჩქერებო,
გაზაფხულს რომ ნატრობდით, —
მოფრენილა ცვარნამიან ფურცლებით,
და ღვინის-ფრად ანთებული ტატნობი
აორთქლებულ მთაგრეხილებს უცქერის!..

გიჟმაჟურად დაბლა გადმოყირავდით,
ბარსაც ერგოს რძენარევი შხეფები;
საზეიმოდ ამართული მყინვარი
არ შეგრისხავთ თეთრ წარბების შერხევით.

ძვალმაგარი ახალგაზრდა მუხები
ჯავარიან მკლავებს ცაში არხევენ;
ღვივის მიწა — დღემდე ნაქარბუქევი,
ლანჩქრები მიჰყევიან ღრმა ხევებს.

დაგელობს მხარგაშლილი არწივი,
გაზაფხულის სურნელებით დამთვრალი;
ბრწყინავს ნაძვიც — შედერებულ ყანწივით, —
და ხმა გრგვინავს:
— გრიგალს გაჰყვა ზამთარი!..

ყამირისგან გამოზრდილი შამბები
ხავერდით შემორტყმია დაბლობებს,
ამაყობენ ოქროს შარავანდედით
და სიმღერებს სიხარულით ამბობენ!

ძვალმაგარო, ახალგაზრდა მუხებო,
მიწას მაგრად ჩაუთასმეთ ფესვები;
გაზაფხულის წყლებო — მოჩუხჩუხენო,
არ შესწყვიტოთ მხეფოვანი ლექსები!..

დაგელობს მხარგაშლილი არწივი,
გაზაფხულის სურნელებით დამთვრალი;
ბრწყინავს ნაძვიც — შეღერებულ ყანწივით; —
და ხმა გრგვინავს:
— გრიგალს გაჰყვა ზამთარი!..

საბალახოდან მოჰქონდათ დაგლა.
ზარის წკარუნით დაიძრა ნიშაც,
ჯიქანდატენილს უჭირდა გავლა
და ხხრიალებდა რიყეზე ქვიშა.

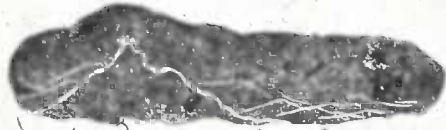
ვარდისფერ ცურზე ბზინავდა ერბო,
მას მზის ჩასვლაზე დაეცა ჩრდილი.
ნახირმა ლურჯი დატოვა ფერდო,
რომ ცვრიან ბალახს ეწვიოს დილით..

ეზო და ეზო შევიდნენ დინჯად.
რძე მოიწველეს ხხრიალა, სუფთა,
შავშვებმა ხელი დასტაცეს ფინჯანს
და შემოუსხდნენ საღამოს სუფრას.

იყო წიავე — შრიალი ხეთა,
შორს კი მტვრიანი ბილიკი ჩანდა.
ციდან ვარსკვლავმა გამოიხედა
და წიავე-ქარი უმაღვე ჩადგა.

მერე სიმძლავრით დაჰბერა კიდეც
ჩამოიშალა ქოჩორი ბაღმა.
იმ ლამაზ ლამით მეც გარეთ ვიდექ,
ვუსმენდი — ვილაც მღეროდა გაღმა.

კვლავაც ნახირი გავა თრიალეთს,
კარი ლაყვარდშიც დაგვხვდება ღიად,
რა მადლიანი ხელი ტრიალებს,
ე რანაირი ხალასი დღეა!

ჰიოპალიტასხი უშუკა

უშბას მწვერვალი შებინდებისას
უცებ აენტო ნათელ ქაღებად,
მთებმა ჯანლების თეჟა შეიხსნა
და ბინდი გასჭრა ცეცხლის ტალღებმა.

შევეყურებ ჰიუხს. ღამეა კუპრის.
მთელი სვანეთი ფეხზე ამდგარა.
— ცეცხლი ვისია?! — ბინდარს უკვირს
და აშტერდება ზეცის კამარას.

ამბობენ: წყრება მთების მეუფე.
ბროლის ფეხებით უშბაზე მდგარი,
თუ ცეცხლის თვალი მყინვარს შეუწთო,
სვანებს წაგვლეკავს მეწვერთა ღვარი!

— ვისია ცეცხლი?!.. ყვირის მთიელი
და შავ ლაქვარდში გაისვრის ხირიმს;
ღამეა მშვიდი, ტყე უსიერი
უსმენს. ღრანტეში ჩანჩქერის ხვივილს.

ღამეა მშვიდი. და შორს ჰიუხზე.
გმირი ზეიმობს უშბას აღებას,
მიუვალ მთიდან ელვის სიუხვე
გიშრიან შორევს გასჭრის ტალღებად.

და ურჩ მთიელსაც ვარწმუნებთ მაშინ..
რომ ამ ცეცხლიდან ეპოქა ბრწყინავს,
რომ სხვა გრიგალი დაირხა მთაშიც
და განთიადი ეწვია მყინვარს.

ლამე გაგვიტყდა... ფიჭვის გუმბათებს
გადმოუქროლა ცისკარმა ფრთებით,
და სჩანს პირველი ცეცხლი უშაზე,
როგორც ახალი ვარსკვლავი მთებში.

სიმღერა ფორთოხ(ებში)

დაუხურავთ შარა ჭადრებს,
გვესალმება ხე შრიალით,
აენტება მზეზე ადრე
სიმღერები ეშხიანი.

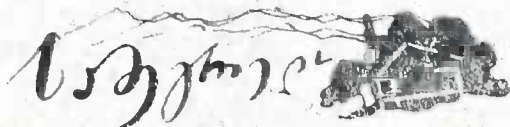
ქუხს ქოროხი — მთების ხასა,
წევს კლდეებში და ირწევს,
მღერის „ხასანბეგურასა“,
ისმის ფოთოლთ ტაშისცემა.

ნარინჯის ხე ციმციმდება,
ქარვისფერი ალით იწვის,
ტოტიც თითონ იზნიჭება,
რომ არ შერცხვეს მკრეფავის წინ.

გოგო კალთებ-გადაყრილი,
ფერწითელი შინდივითა,
შოდის — სავსე სიყვარულით,
ფორთოხალის სიმკვრივითა.

იგი სწრაფად ტრტებს გაშლის
ატრიალებს ნაყოფს ხელში,
თითქო ჩაჯდა ფორთოხალში
თვალცქრიალა ქალის ეშხი.

„შევარდენი გადმოფრინდა
აბრეშუმის ბუდიდანო“, —
ცხრათვალა მზე ამობრწყინდა
თაგოს მოებრის გულიდანო.

(მგზავრობა დილით)

აენთო ცეცხლით აღმოსავლეთი,
მზემ ელვარებით ცა გაარღვია,
და შვინდისფერი ღრუბლის ნაფლეთი
თითქოს გაშლილი ბაირაღია.

მთებზე ჩამომდგარ ოქროს ზოდებმა
ჩამოაფრქვია ზეცა ვარდებად,
და სამეგრელოს წაბლის ოდებსაც
აღმოსავლეთის შუქი ადგება.

ჩაქვდა სხივებში ღამის დუმილი;
ტყე ფრონველებმა შეაყრიალეს
და ქართან ერთად აბრეშუმივით
ოქროს ნაყოფის ბაღი შრიალებს.

კახეთს

კაკლის ჩრდილებში დაჰქრის ნიავეი,
მწვანით მოსილან მთების კალთები.
ლამით ნაცვარი ელავს ქლიავეი
შტოდან ქარვისფერ გამონათებით.

მორწყულ ვენახის ტყე არის ლურჯი
და ალაზანზე დგას ნისლის ჯარი.
სუნნელოვან და უხილავ ფუნჯით
ვის დაუხატავს მხარე ამგვარი?!

ლაყვარდს განრთხმია ტოტები მუხის,
მზე ამოსულა როგორც სიცილი.
მოდით, იხილეთ კახეთი უხვი,
ალიონის და ყურძნის ციმციმი.

ახალ ცხოვრების ცა გახსნილია,
სხვაგვარად ჰყვავის ალაზნის ველი.
აქ ძველი ყოფა გარდაქმნილია,
აქ კოლმეურნის ტრიალებს ხელი.

შორს მეცხვარენი შველის გუდებით.
მიიმღერიან, მისდევენ ფარას.
სჩანან მყინვარნი თოვლის ქუდებით,
ცხვარიც ფერდობებს თოვლივით ჰფარაყს.

რა სიხარულით და რა სიამით
ვარსკვლავიანი ღამე თენდება!..
ამოისუნთქავს კავკასიონი,
და სუნთქვა სიოდ ფოთლებს ედება.

მანარებს სხივქვეშ ღელვა პურისა,
გულში დიადი სიმღერა მიზის.
გავყურებ ტყეებს ჭიაურისას
და განახლებულ მშვენიერ ქიზიყს.

ბრძნობის აკვირი

შავ მკერდში ღვივის უნაზეს გრძნობით
ჩვენი ცხოვრების წმინდა ყვავილი,
საამურ შუქით გულგანათობი,
სიცოცხლის ბალში შემოყვანილი, —
და სიხარულად ბედნიერ მშობლის,
იზრდება კვირტი მზით განბანილი.

მალე აკვანი მძივებს შეისხამს,
შეგხედავს ბავშვი ვარდის იერით
და ამალდება გრძნობა დედისა,
ყოველ გრძნობაზე უფრო ძლიერი!..
გაივლის დრო და ცხოვრების წიგნი
გადაიშლება პოლის ხავერდზე;
ეზოში ბავშვი დაიწყებს ტიტინს
და შენც ტიტინით მიუჟალერსებ!..

სივრცე იქნება ლურჯ ფერადებად,
დანამავს ნამი ველებს გაშლილებს, —
ახლა პატარა რომ იბადება,
ბედნიერებით სუნთქავს მაშინვე.

წამოიზრდება, სადაც ჩვენ სწორებს
გვექცა ცხოვრება უტკბეს ჰანგებად;
სადაც ესვრიან ყვავილთა კონებს
ლამაზ სიცოცხლის დაჭარშავებას.

წამოიზრდება თავის ტოლებთან,
ამ ალტაცების ალში გათბება,

სტალინის სიბრძნეს შთაიგონებს და
რუსთველის ლექსით დაითაფლება.

წამოიზრდება, შეხედავს ზეცას,
უნდა აფრინდეს ვარსკვლავთ ფარამდე;
აუშვებს ცაში ლითონის მერცხალს
და მზის გარშემო შეინაფარდებს.

შემოველება მშობლიურ მიჯნას,
შორს, შორს გაჰყვება ჭაბუკ გონებას
და გამოსახავს გმირობის მიზანს
დიადი ქვეყნის მილიონებთან.

იდიდოს შენი ზრუნვა ქალური,
შენი ოცნება რიყრაყიანი;
იდიდოს გრძნობა და სიყვარული
ამაღლებული ადამიანის.

შენი ღიმილი სამშობლოს ჰშვენის,
გვჩიბლავს სიცოცხლე დაუძრახველი,
იდიდოს გული, მშობელი, შენი,
იდიდოს ახალ დედის სახელი.

„ჩვენი თაობის მე-2-3-ე ნომერში მოთავსებული ლექსი „ძვირფას სერგოს“
ეკუთვნის ამავე ავტორს ვასილ ლომიძეს. შეცდომით დაიბეჭდა მიხეილ
ლომიძე.

სიბრძნე

ოქტომბრის ბოლო რიცხვებია. ნაადრევ სიცივეებმა ხეს ფოთოლო დააყრევინა. ეზოები მოფენილია თუთის და კაკლის ხის ოქროსფერ ქვერით, მაგრამ თვის მიწურულში ამინდი უცბად შეიცვალა, სითბომ ტყემლის ყვავილები გამოიტყუა. ხეს კვირტები დაებერა. იტყვი ხელახლა ვარდფურცლობა იწყებაო. კოლმეურნეებმა საშემოდგომო სმუშაოები თითქმის მოასრულეს და სოფელ შრომის ახალგაზრდობას სეირნობის ჟინმა მოუარა.

საბა ასე განმარტავს სეირნობას: „სიარულიცა მრავალსახე არიან, რამეთუ სლვანი სხვადასხვაობით განიყოფებიან; ნებიერად სლვასა უხმობენ ვიდოდასა და სლვასა, აგრეთვე ნავთასა, ხოლო ჭმუნვათა განმაქარვებლად წალკოტთა ანუ მინდორთა მიმოსვლასა მოთხვასა ანუ იმოთხვიდასა, რომელსაც მსოფლიონი სეირნობასა უხმობენ.“ დიდი ჭმუნვა და დარდი სოფელ შრომის ახალგაზრდებს არ ჰქონიათ. დაგუბებული ახალგაზრდული ენერგია გამოსავალს ეძებდა ამ ჩვენი სოფლისთვის ჩვეულ „ალეგრო-სეირნობაში“.

შემოსავალი სახალხო სასლის მშენებლობას უნდა მოხმარებოდა. შრომის სახალხო სახლი ბაბილონის გოდოლივით გაუთავებელი რაღაცა იყო. ექვსი წლის წინეთ შეუდგნენ მის აგებას. რაიონიც დაეხმარა. თბილისშიაც შეაგროვეს შემოწირულება ქალაქში დამკვიდრებულ შრომელებს და მათ ნაცნობებს შორის. მაინც ვერ მოასრულეს. გასაკვირიც არ იყო, რაღაც უზარმაზარი წამოიწყეს, ოცდაშვიდ-ოთახიანი, ქვის სართულზე წამოდგმული. ასეთი შენობის აგება ერთი სოფლისთვის ადვილი საქმე არ იყო და მის ფონდის გასაძლიერებლად რამდენიმე წლის განმავლობაში იმართებოდა ალეგროები და წარმოდგენები.

ალეგროს მომწყობი კომისია გამოყვეს. ხარჯების გეგმა შეადგინეს. ორი დღე სწერდნენ შვიდწლედის მოწაფეები ალეგროს ბილეთებს და

*) თავი რომანიდან „ლელო“.

მოსაწვევ ბარათებს საპატიო სტუმრებისათვის. ბარათები შრომის გარდა ახლო-მახლო სოფლებში და რაიონულ ცენტრშიც გაგზავნეს. ალევროს დიასახლისები აირჩიეს. ხორაგის შეგროვებას შეუდგნენ. რეჟისორობა და სხვადასხვა გასართობების მოწყობა ბონდომ ითავა, და ამიტომ ალევროს კომისიის მოთხოვნით ის ერთი კვირით გაანთავისუფლეს სამუშაოდან, რასაც ის დიდი სიხარულით შეხვდა. როცა ქიშვარდი რაიონულ ცენტრიდან ამოვიდა, მთელი სოფელი ალევროს სანაღისში იყო. კურსებზე გამგზავრების შემდეგ ქიშვარდი ბონდოს არ შეხვედრია, მხოლოდ ახლა შეეფეთა შუკაში, როცა ბონდო რეპეტიციიდან ბრუნდებოდა. ბონდომ როგორღაც ვერაგულად გაუღიმა. ჰკითხა კურსებზე დრო როგორ გაატარეო, ჩაის საქმეში ვარჯიშობდი, თუ სასიყვარულო წერილების წერაშიო. ქიშვარდი დაიბნა. ვერ გაიგო თუ რატომ ჩამოუგდო ბონდომ სატრფიალო წერილებზე საუბარი. ციცინოსადმი მიწერილ ლექსზე არც კი უნდოდა ეფიქრა. აბა საიდან ეცოდინებოდა ამის შესახებ ბონდოს. მაინც გულმა რაღაც უსიამოვნოთ დაუწყო ძგერა.

ალევროს წინა-დღით დაიწყო რიარია. კომისიის წევრები ვახშმისთვის ხორაგს აგროვებდნენ. ბრიგადები ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ. ქალთა ბრიგადა ყველას სჯობნიდა შემოწირულებათა შეგროვებაში. ის ხელცარიელი არავისგან არ ბრუნდებოდა. ზოგიერთი ხაჭაპურებს სწირავდა ვახშმისათვის, ზოგი გოჭს, ქათამს ან ინდაურს, ზოგი ღვინოსა და ხილს. ეზოში უნდა გაემართათ და ხორაგიც იქვე ახლო მცხოვრებ სეფესას მიზიდეს. შენაწირული ღვინო რამდენიმე ჯიშისა იყო: ადესა, ცოლიკოური და ჩხავერი. რამდენიმე ბოთლი სანთლის არაყიც შემოსწირეს. ასეთი ნარევი ღვინო ვახშმისთვის არ გამოდგებოდა. მით უფრო, რომ სტუმრებს რაიონულ ცენტრიდანაც ელოდნენ. ამიტომ შეგროვებული ღვინო სასადილოს ჩააბარეს და საბადლოდ ერთი ხარისხის ღვინო გამოართვეს.

გამოსასვლელ დღეს მთელი ახალგაზრდობა კალიასავით მოედო სოფელს. ზოგი ნოხს მოათრევდა, ზოგი ჭრეხენტს, ზოგი სელის სკამს, ზოგი სარკეს და ლამპას.

ყოველ ალევროზე პუპულას წუწუნები იკლებდა სოფელს: მაინცადა- მაინც მის ნოხებს და სელის სკამებს უნდა დატაკებოდა აბეზარი ახალგაზრდობა. მეორე დღეს ჩვეულებრივად ნოხებს დათითხნილს დაუბრუნდნენ და სკამებს აკოჭლებულს. სიპიტოც ბუზლუნებდა, რომ მისი ჯვარნაწერი, თეთრი თივთიკის ჩოხა წარმოდგენებში დაუგლიჯეს.

სკოლის, ფოსტისა და აფთიაქის კედლებზე ვეებერთელა აფიშები იყო გაკრული:

—გრანდიოზული — ა ლ ე გ რ ო - ს ე ი რ ნ ო ბ ა ფართე პროგრამით წარმოდგენილი იქნება „რაც გინახავს, ველარ ნახავ“ და „ცომოთეს ლელი“.

საღამოში მონაწილეობენ შვიდწლედის მეჩონგურები და კოლმეურნეობის მომღერალი გუნდი, მრავალნაირი გასართობი, მფრთ-

ნავი ფოსტა, ლატარია, ამერიკული აუქციონი, „საუცხოვო სანახაობა“, „ჯადო-ქოთანი“, „თეთრი იხვი“ და სხვა მრავალი.

სალამოს შემდეგ დიდი ვახშამი გათენებამდის.

ალეგრო სკოლის ეზოში ეწყობოდა. სკოლის წინ მოედანზე საპატიო მსტუმრებისათვის რამდენიმე მწკრივად ჩაეწყობოდა სელების სკამები და ტაბურეტები. „პარტერს“ მოსდევდა კოტრებზე დაწყობილი ფიცრებით შექმნილი „ამფითეატრი“.

უკვე შებინდდა. მაყურებლებმა შეგროვება იწყეს. სკოლის პარმალზე კი სცენის გამართვა ჯერ კიდევ არ დაესრულებიათ. ჩაქუჩების კაკუნით იქაურობას აყრუებდა. პარმალს ორივე მხრიდან ბრეხენტებით შემოეზღულათ. ბრეხენტებზე ნახშირით ფანჯრებს ხატავდნენ. პატარა ბავშვები სცენაზე მიძვრებოდნენ, დიდებს ფეხებში ებლანდებოდნენ. ვერაფრით ვერ მოაშორეს ისინი იქაურობას. სკოლის ოთახში პარიკმახერი თავის ბოხას შლიდა. „მსახიობები“ პარიკმახერს გულს უწყალებდნენ. ვაჟები ერთ-ერთად წვერისა და ულვაშების გაკეთებას მიათხოვდნენ, იმისდამიუხედავად, — ახალგაზრდის თუ ხანში შესულის როლს ასრულებდნენ. როგორც პროფესიონალურ თეატრებში, აქაც ნამდვილი დრამა როლების განაწილებასთან იყო დაკავშირებული. მთავარი ოსტატობა იმაში მდგომარეობდა, რომ მოთამაშე თავისიანებს არ ეცნოთ სცენაზე. ამიტომ წამდაუწყობ სახეზე იყრიდნენ პულერს, ისქელებდნენ წარბებს და სახეზე იხატავდნენ ვეებერთელა ხალებს. ყველა ერთდროულად ცდილობდა პატარა სარკეში დაენახა თავის თავი და ერთმანეთს კისერს აგლეჯდნენ.

ბუფეტში დიდი ფაციფუცი იყო. სიპიტოს, როგორც ძველად ბუფეტში ნამუშევარს, თითქმის ყოველ ალეგროში ვახშამის მოწყობას ავალებდნენ. ის დღესაც თავის საგუშაგოზე იდგა: თაროზე ალაგებდა თეთრ დაბლარის ყურძენს, გრძელმტევანა ალადასტურს, კუფხლებშეკრულ ქუმუტას, მოხარშული სიმინდის ტაროებს, ქარვისფერ ნესებებს, ჭანჭურს და მსხალს — შემოდგომის უხვ ტაბლას. რომ ვახშამს „ჩიტის რძეც“ არ დაკლებოდა, ქალაქიდან „პონჩიკები“ც ამოეტანათ.

ჩვეულებისამებრ წარმოდგენის დაწყება დაავიანეს. ზარს უკვე მეთექვრთმე რეკდნენ. ხალხი მოუთმენლად უკრავდა ტაშს. სუფლიორი „ნიჟარაში“ ჩაძვრა და ის-იყო ფარდის ახდას აპირებდნენ, როცა გამორიკვა, რომ ბონდოს პიესა სახლში დავიწყებოდა. მის სახლამდის ვარგა მანძილი იყო და ის დამდულრულ ძაღლივით გაიქცა შინისკენ წიგნის მოსატანად. სულ დაავიწყდა, რომ ჩოხასა და გრიშში იყო.

სანამ ბონდო პიესას მოიტანდა, ახალგაზრდები „მფრინავ ფოსტით“ „ჯადო-ქოთნით“, „საუცხოვო სანახაობით“ ირობდნენ თავს.

„საუცხოვო სანახაობა“ ბრეხენტით მოზღუდულ კარავს წარმოადგენდა.

— აბა ვის გინდათ ნახოთ მაიმუნის სახე სულ იათად, ათ შაურად. აქეთ, აქეთ, — ჩახჩახებდა ყარამანა.

კარავში მსურველებს თითობლივ უშვებდნენ იმ პირობით, რომ საიდუმლოებას არ გაამჟღავნებდნენ. ყველას უნდოდა ვნახა თუ რა მხეცა

იჯდა კარავში. კარავს პატარა ლამპა ანათებდა. მაგიდაზე გაბზარული სარკე იდგა. შემსვლელი სარკეში თავის სახეს დაინახავდა საოცრად დამანჭულს. კარავში ნამყოფნი სიცილ-ხარხართ ხედებოდნენ გაბრიყვე-ჭულს და აფიცებდნენ, არ დაგვლუპო, არ გაგვეცო.

— მოდი, ერთად ვნახოთ მაიმუნის სახე. — ეხუმრებოდნენ ბიჭები ღოგოებს.

„ჯადო-ქოთანიც“ დიდძალ ხალხს იზიდავდა. „ჯადო-ქოთანს“ მხოლოდ სახელი ჰქონდა ჯადოსნური, სინამდვილეში კი ის ჩვეულებრივი თიხის ქოთანი იყო, ღობის მარგილზე ჩამოცმული. თამაშის დაწყების წინ „მოასპარეზეს“ უჩვენებდნენ. თუ რომელ მარგილზე ჩამოაცვამდნენ ქოთანს — შემდეგ თვალებს აუხვევდნენ და ხელში ჯოხს იმისცემდნენ. მას რომოცი ნაბიჯი უნდა გაევილო მიმართულების შეუცვლელად და ქოთანი ჯოხით დაემტვრია. თითქმის ყველა მარჯვნივ უხვევდა, მაგრამ პატარა ბიჭები, რომლებიც ღობესთან იყვნენ ჩაცუცქულნი, სმენის წამლებად უყვიროდნენ თვალახვეულს — მარცხნით — მარცხნითო. ისიც მიმართულებას იცვლიდა და თითქმის დაუცდენლად ახვედრებდა ჯოხს ქოთანს. ეს საღამოს მომწყობთათვის ერთობ საზარალო იყო. თამაშის პირობები ისეთი იყო, რომ თუ „მოასპარეზე“ ჯოხს ქოთანს ააცდენდა — ათი შაური უნდა გადაეხადა, თუ კი ქოთანს ვასტეხდა — ჯილდოდ ხუთ მანეთს ღებულობდა. ქოთანიც ფულად ღირდა. მაგიდაზე დაწყობილი ქოთნების რიგი თანდათან კლებულობდა. ამიტომ „ჯადო-ქოთანის“ მომწყობი ჰამია გაშმაგებული დასდევდა პატარა ბიჭებს. მაგრამ ამ ეშმაკის ფეხებს რას დაეწეოდა. ისინი კუნტრუშით გარბოდნენ, ხეებს ეფარებოდნენ და იქიდან გაჰყვიროდნენ „მარცხნიდ, მარცხნიდ“.

ლატარია ველაზივით გრიალებდა. იქვე ახლოს არხის წყალი დაეგუბებიათ. შემოღობილ აუზში სავანგებოდ ალეგროსთვის ნაყიდი თეთრი იხვი დაცურავდა. ყმაწვილები ერთიმეორეს ეჯიბრებოდნენ, თუ ვინ ჩამოაცვამდა იხვს თავზე ყულფს. მაგრამ იხვს თითქო ალეგროს მომწყობებთან პირი ჰქონდა შეკრულიო, ხელის გაქნევისთანავე წყალში ჩაყვინთავდა და მოთამაშე ყოველთვის გაცურებული რჩებოდა.

ოცი წუთის შემდეგ ბონდომ აქოშინებულმა მოიბრინა ბედუკულმართი პიესით ხელში. ოფლს მთელი გრიმი ჩამოერეცხა და მისი სახე წითელურჯად ღუოდა. პირი დაიბანა და ისევ გრიმის კეთებას შეუდგა.

წარმოდგენა თერთმეტ საათზე დაწყდა. პატარა ბიჭები სცენის რანდზე ეკიდებოდნენ და სუფლიორის „ნიჟარას“ ისე ეხვეოდნენ გარს, როგორც ფუჭკური ახლად დაწნებულ ყურძენს. ნიჟარაში იჭყიტებოდნენ და სუფლიორს ენას უჩვენებდნენ. არც „პარტერში“ იყო მათგან მოსვენება. წარმოდგენის ადგილი მაღალი მესერიით იყო შემოღობილი, მაგრამ ბავშვებს ვერაფერი ვერ ამაგრებდა და ისინი შუა მოქმედების დროს ხტებოდნენ მესერზე. წინა რიგებში შედარებით სიწყნარე იყო. უკანა რიგებში კი ბავშვების ხმაურობიდან ყურთასწენა აღარ იყო. ისინი წამდაუწყუმ გადადიოდნენ ერთი ადგილიდან მეორეზე.

— ბაღნებო, გაჩუმდით, თქვე გასაწყვეტლებო! გაგვაგონეთ რაცხა! — ჯავრობდნენ ხანში შესულები.

პირველი მოქმედება ძალიან მხიარულად დაიწყო. თუმცა პიესის შინაარსი ამას სრულიათ არ მოითხოვდა, მოთამაშეებმა სცენაზე ყოველგვარი პირობითობის გარეშე ნამდვილი ჭამა-სმა გამართეს. სიპიტოს ჩვეულება ჰქონდა, სცენაზე მოთამაშეებს ყოველთვის წყალნარევ ღვინოს უგზავნიდა, რაზედაც მათ ხშირად ჩხუბი მოსდიოდათ. ახლაც ვერ გაიმეტა სიპიტომ მათთვის კარგი ღვინო. სცენის მოყვარეები მაინც გულიანად შეექცეოდნენ. წყალნარევ ადესას ჩაის ჭიქებით სვამდნენ და მოქმედების მსვლელობას აკიანურებდნენ. გოჭის და ქათმის ხორცსაც მაღიანად იღმურძლებოდნენ და ძვლებს ზედ სცენაზე ყრიდნენ. ამ ძვლებმა სცენაზე ვიღაცის ძალი შემოიტყუა. მურამ ძვლები პირწმინდად აკრიფა. შემდეგ უკანა ფეხებზე დაყუნცდა და მუდარით აღსავსე თვალებით შესცქეროდა ქვიფით გართულ მოთამაშეებს.

ბონდომ ძაღლს ხელი დაავლო, სცენის უკან გაიყვანა და საპირფარეოში ჩააგდო. რამდენიმე წუთის შემდეგ დაუბატიყებელი სტუმარი ისევ შემოვიდა სცენაზე და კუდის ქნევით დაუწყო ცქერა სუფრაზე შემომსხდარ სცენის მოყვარეებს. ბონდომ მეორეჯერ გაიყვანა ძაღლი სცენიდან, მაგრამ რამდენიმე წუთის შემდეგ ის ისევ მობრუნდა. მაყურებლებში სიცილ-ხარხარი ატყდა. ახალგაზრდები ძაღლს უწრუწუნებდნენ — ეკი მურიანო — ეძახდნენ. ახლა კი მოთმინებიდან გამოსულმა ბონდომ დაავლო ძაღლს ხელი, „შენს პატრონს შენი თავ-ფეხიო“ — მიაძახა და მაყურებლების წინ მიწაზე დაანარცხა. ძაღლი წკავწკავით წამოვარდა და რიგებს შორის გაძრომა სცადა. ამ ჩართულმა სცენამ ყველაზე მეტი სიამოვნება მოჰგვარა მაყურებლებს.

მეორე მოქმედება შუაზეც არ იყო მისული, რომ წვიმა წამოვიდა და სცენის მოყვარეებს დამწვარი კორპით მონატული წარბები და წითლად შეფერადებული ლოყები ჩამოურეცხა. ზოგს ცუდად მიწებებული წვერი და უღვაში მოსძვრა. ქვენა-ქარმაც მაგრად დაუბერა და კედლად გაჭიმული ბრეზენტი მოთამაშეებს თავზე დაახეთქა. მაყურებლებმა და შემსრულებლებმაც იმდენი გმირობა გამოიჩინეს, რომ მოქმედება ბოლომდე მიიყვანეს. ამ დროს წვიმამ გადაიღო, ქარმა ღრუბლები გაჰფანტა და ცაზე წვიმით პირდაბანილი ვარსკვლავები აციმციმდნენ. მაგრამ წარმოდგენის გაგრძელება შეუძლებელი იყო. როგორც მოთამაშეები, ისე მაყურებლები „გასაწურად“ იყვნენ მოქცეული. ქალიშვილებს ატმისფერი აბრეშუმის კაბები ტანზე ეკვრებოდათ. დედები მათ სახლისკენ ექაჩებოდნენ, ტუქსავდნენ. გოგოები კი ფეხს ითრევდნენ და შინ წასვლას არ იქაროდნენ. როცა დედები ვერაფერს გახდებოდნენ, თავის ფლორენციას ან კლეოპატრას ვინმე მოკეთის ქალიშვილს ჩააბარებდნენ:

— აბა შენ იცი, შენი ჭირიმე, თვალი მიეციო. — თითქოს მის ქალიშვილს ასი შეიარაღებული კაცი ელოდებოდა მოსატაცებლად — და გუნება-აღრენილი შინისკენ მიდიოდნენ.

ძნელი სათქმელი იყო, დედების წასვლა ვის უფრო უხაროდა -- ვა-
ჟებს თუ ქალებს.

მფრინავმა ფოსტამ მუშაობა გაახურა. „ფოსტის დამტარებლები“
ზოგთ მეხუთეჯერ აბნევენენ მკერდზე „ნომერს“ -- პირისფერ ქაღალ-
დისგან გამოჭრილი ისრით განგმირულ გულს ზედ აღბეჭდილ ნომრით.
მფრინავი ფოსტა ჯადოსნური საშუალება იყო მორცხვ ახალგაზრდობი-
სათვის ენის ამოსადგმელად: ვაჟები და ქალები ლექსებით და წერილებით
იმის თქმას ახერხებდნენ, რაც ერთმანეთისათვის პირადად ვერ გამოეთ-
ქვათ. ზოგიერთებს გასაბიძარებლად წერილის მაგივრად დაუწერელ
ქაღალდს უგზავნიდნენ. ქიშვარდისაც მიუვიდა ერთი წერილი. რომელში-
აც დამცინავ კილოში „საბოლოო გრძნობაზე“ იყო „ლაპარაკი“. ქიშ-
ვარდი აიღეწა. „საბოლოო გრძნობაზე“ ხომ ის სწერდა ციციანოს კურ-
სებიდან, თავის უკანასკნელ წერილში, რომლის პასუხს ის ვერ ელირსა.
მაგრამ ნუ-თუ ციციანომ ესეც არ აკმარა და მისი წერილი სხვას წააკით-
ხა, მისი გრძნობა ქვეყნის სასაცილოდ გახადა?

ქიშვარდის თითქოს თავს რეტი დაესხა. ზეზე წამოდგომა ძლივს მო-
ახერხა. ამხანაგებს გაშორდა და მესერს მიეყრდნო. ქიშვარდის ბრიგა-
დის ხალხმა შენიშნა მისი წასვლა და ძებნა დაუწყეს. ვახშმისთვის უკვე
მაგიდებს აწყობდნენ. გაშლილი ქეიფი იწყებოდა. თხუთმეტი სუფრა ჩაე-
მწკრივებიათ ბუფეტის წინ. თვითეული ბრიგადა ცალკე სხდებოდა. სხვა
სოფლებიდან მოსულ სტუმრებს შრომელები პატივებდნენ თავიანთ სუფ-
რაზე. დიასახლისები მაგიდებს შორის ტრიალებდნენ. ბონდო თავის ბრი-
გადაზე მომდურავად იყო გასამართლების მოწყობისთვის. განსაკუთრე-
ბით კი ქიშვარდის ჯავრი სჭირდა, მისი სიმულტიანტობა რომ გამოამჟღავნა.
ამიტომ ამ საღამოს სატურიეს ბრიგადას ახლოსაც არ გაეკარა -- ყრუა-
სუბნელების ბრიგადას ჩაუჯდა. ბრიგადები ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ,
თუ ვინ მეტს დახარჯავდა. ბონდო წამდაუწყებ იძახდა: შემწვარი წიწი-
ლიო, ორი პორცია გოჭიო, სულგუნიო, ოთხი ბოთლი ღვინოვო და ცერს
თავის თანამოსუფრეებისკენ იშვერდა. ყველას ისეთი შთაბეჭდილება რჩე-
ბოდა, რომ ბონდო სხვებს მასპინძლობდა, მაშინ როცა ის სხვას ახარჯვი-
ნებდა ფულს.

ქიშვარდიმ თითქმის მთელი თავისი შრომა დღეებში აღებული ფუ-
ლადი აევანსი ოსტატების ქირას და კრამიტის ვალის გასტუმრებას მონა-
დომა და ახლა ქურდულად იხედებოდა თავის საფულეში, რომელშიაც
ბევრი არაფერი იყო. როცა მისი ბრიგადის ბიჭები თავმომწონედ თხო-
ვლობდნენ ღვინოსა და საჭმელებს, მას სირცხვილი სწვავდა, და ის დამ-
ნაშავესავით თავდახრილი იჯდა. საჭმელი ყელში არ გადადიოდა, როცა
მოქეიფეები ერთმანეთს ხუმრობით მიმართავდნენ:

— ჩაიყავი მაგ ჯიბეში ხელი, მორიელი ხომ არ გიზის შიგო?

ქიშვარდი ამ ოზუნჯობას თავის თავზე ლებულობდა. ამიტომ გაქვა-
ვებულებით იჯდა და საერთო მხარულებებაში მონაწილეობას ვერ ლე-
ბულობდა.

ხალხი შექეფიანდა. დაიწყო სუფრიდან სუფრაზე გადაპატიჟ-გადმო-
პატიჟება, მაგიდების შეერთება. მფრინავი ფოსტა კი მართლაც დაფრი-
ნავდა. განუწყვეტლად მიდიოდა მაგიდიდან მაგიდისკენ ღვინოში დასვე-
ლებული ბარათები.

ქიშვარდის მეორე წერილიც მიუვიდა. საოცარი იყო, რომ ესეც იმავე
ხელით იყო დაწერილი, იმავე ოთხკუთხად დახაზულ ქაღალდზე და ისევ
ქიმიური ფანქრით, როგორც პირველი წერილი. ოღონდ ეს ბარათი ლექ-
სად იყო დაწერილი და მასში ისევ იმ „საბოლოო გრძნობაზე“ იყო ლა-
პარაკი. ქიშვარდი არეული თვალებით მისდევდა ლექსის სტრიქონებს,
რომლებიც თითქოს მის მიერ ციციანოსთვის მიწერილ ლექსის საპა-
სუხოდ იყო დაწერილი:

„შენ მომწერე მგონი ლექსი,
აქეთ-იქით, აბდა-უბდა.
მწერდი, ვითომ ჩემი მზერით
გულში სისხლი დაგიგუბდა.
გიპასუხებთ ორი სიტყვით,
თუმც არ ვიცი ლექსის წერა,
იმ გრძნობებზე, რომელმაც შენ
ბულბულივით აგამღერა.
ჯერ ეს თხოვნა შემისრულე
და იქნები კარგი ბიჭი,
შოდი, ლექსებს ნულარ დასწერ,
ხომ ხედავ, რომ არ გაქ ნიჭი.
მარტოთ ნახვას მეხვეწები,
ოხ! საიდან გადმეკიდე,
ეგ სურვილი პატარაა, —
ხომ არ გნებავს სხვა რამ კიდევ?
საბოლოო გრძნობასა მთხოვ,
ოხვრა, კვნესა დაგიწყია,
შენი ლექსის დამწერს, ძმაო,
ჭკვიანობა არ ატყვია.

ქიშვარდი მეხდაცემულივით იყო. არ იცოდა რა ექნა. უნდოდა
სახლში გაქცეულიყო. მაგრამ ამ დროს მათ სუფრას საბჭოს თავ-
მჯდომარე შემოუჯდა და მან ადგომა ველარ მოახერხა. ბონდომ
მომღერალთა გუნდი თავის სუფრაზე გადიპატიჟა და სატურდეს ბრიგა-
დის სუფრაზე ხალხი შემეჩხრდა.

პატარა ბიჭები მოქეფიფეების შორიახლო იყვნენ დაყურცული. მათ ძი-
ლი კისერს სწყვეტდა, თვალის ქუთუთოები ერთმანეთს ეკვროდათ, მაგ-
რამ მაინც არ უნდოდათ სახლში წასვლა. საბჭოს თავმჯდომარე მეთავეჯერ
ეუბნებოდა მათ.

— წადით, ბიძიავ, სახლში! რაზე იკლავთ თავს, ვინ გჯის ახლა აქ
ყოფნას, — მაგრამ არ იქნა და ვერაფრით ვერ მოაცვლევინა ფეხი.

მცხრალი მთვარე ამოვიდა და წყვილებმა არხის წყლის პირს გაისყი-
რინეს. პატარა ბიჭები უკან დაედევნენ. მოზრდილებიც შურით ქორიკა-
ნობას მოჰყვნენ. ღამის ნიავეზე სიმინდის გამხმარი ფურცლები შრიალებდ-
ნენ. არხის წყალი საამურად ჩხრიალებდა. ჰაერში მწიფე ადესის სუნი
იღვია. განთიადი ახლოვდებოდა. წყვილები უკან შემოიქცნენ, სუფრები-
დან ხალხი აიშალა და სახლში წასასვლელად ემზადებოდა.

ბონდოს სუფრაზე კი ქეიფი გრძელდებოდა. ბონდო და გუნდის ხელ-
მძღვანელი ალისტრახო რალაცას ჩურჩულებდნენ და თანაც ქიშვარდისკენ
იციქირებოდნენ. ქიშვარდის წერილები ხელში დაქმუჭნა. მას უკვე ეჭვი
აღარ შესდიოდა, თუ ვისი ხელით იყო დაწერილი ეს სათრეველი ლექსები.

ბონდო გუნდის ხელმძღვანელს რალაცას ეხვეწებოდა. ალისტრახო კი
უარის ნიშნით თავს აქნევდა. ქიშვარდი უცნაურმა შიშმა აიტანა. გრძობ-
და, რომ მასზე ლაპარაკობდნენ, კიდევ რალაცას უმზადებდნენ. ბონდოს-
გან კი კარგს არაფერს მოელოდა და მართლაც რამდენიმე წუთის შემ-
დეგ ალისტრახომ თავისი წკრიალა ხმით წამოიწყა:

„ციცინომ სთქვა, ვაზს ყურძენი კონწოლ-კონწოლ ჰკიდიაო,
არ წავეყვები ქიშვარდიას, ტყვილა გადამკიდიაო“.

ქიშვარდი თოფნაკრავივით წამოვარდა. თავის ტკივილი მოიმიზეზა და
სახლისკენ გაექანა.

— მაშ ციცინომ უჩვენა სხვებს წერილი! ციცინომ მოსჭრა თავი
საქვეყნოდ. ახლა ხომ მთელი სოფელი მასზე დაიწყებს ლაპარაკს.

ქიშვარდი გამწარებული მიძუნძულებდა შინისკენ. ქორი თითქოს ფეხ-
დაფეხ მისდევდა უკან.

კლასიკური მემკვიდრეობა

ჰაინრიხ ჰაინე

ახალი გაზაფხური

პროლოგი

გალერეაში ნახავდი ხშირად
ვაჟკაცის სურათს — შექმუხვნილ შუბლით,
ის ბრძოლის ველად აპირებს წასვლას,
შეჭურვილია ფარით და შუბით.

მაგრამ წაართმევს მოულოდნელად
რაინდს საჭურველს — ამურთა ჯარი,
და შებოჭავენ ყვავილთა ქსელით,
მას აღარ შესწევს თავდაცვის ძალი.

მეც ამნაირად ვარ შებოჭილი
და აღარ ძალმიძს გაფწყვიტო ქსელი,
მაშინ, როდესაც ჩემს ძმებთან ერთად
საომრად მიხმობს მეც ბრძოლის ველი!

1.

ზიხარ თეთრ ხისქვეშ, განმარტოებით,
ირგვლივ ზუზუნებს ველური ქარი,
და ხედავ შავბნელ ბინდის საბნებით
ვით იბურება ღრუბელთა ჯარი.

როგორ უდაბურ არედ ქცეულა
თვით დედამიწა — უკაცრიელი,

და ყინვასავით გაციებულა
შენს მკერდში გული — ოდესღაც მწველი.

ირხვეა ქარით რტოები ხისა,
დაბლა იფრქვევა ფიფქები თრთოლით.
შენ იმოსები თეთრი ბუმბლებით
და ეს გგონია ნამქერი თოვლის!

მაგრამ შენს თვალებს მოულოდნელად
ნაზი სიამის სხივი აავსებს:
ხედავ რომ თოვლის ნამქერის ნაცვლად
ყვავილთა ფიფქი გეფრქვევა თავზე.

ახ, რა უტკბესი ჯადოსნობაა
მაისში თოვლი ლეგენდარული!
რომლის ნამქერი ყვავილად იქცა
და დაგიბრუნა გულს სიყვარული.

2.

ტყე კვლავ ამწვანდა — ქალწულებრივი
სიხალისით და კდემით დამშვენდა,
მზე დედამიწას უღიმის შვეებით,
ყრმა გაზაფხულო, სალამი შენდა!

ო, იაღონო, მომესმა შენი
ტკბილი ჰანგები, სინაზით სავსე.
სიყვარულის და ტრფობის სიმღერებს.
იმღერი ისევ სევდიან ხმაზე.

3.

შბყვარს ყვავილი, მაგრამ რომელი —
არ ვიცი, და ვარ სევდით მოცული,
ჩავცქერი ყვავილს გაღელილ მკერდში,
მინდა ვიპოვო მთრთოლვარე გული.

სალამოვდება, გალობს ბუღბუღი,
აკმევს ყვავილი სურნელს უნაზესს.
მსურს ვპოვო გული — ჩემი გულივით
უმშვენიერეს გრძნობებით სავსე.

გალობს ბულბული და მე მომესმის
ჰანგები ტკბილი, სიამის მგვრელი,
ვიგრძენი ახლა, რომ ჩვენ ორთავეს
გველობს თანაბარი სევედა-ნაღველი..

4.

დადგა მაისი და ყვავილებით
ააფერადა ტყე, მინდორ-ველი,
ლაქვარდ სივრცეში ვარდისფერ ღრუბელთ
შვენის რხევა და ლივლივი ნელი.

მწვანე ტევრებში გაისმა კვალად
ბულბულთა სტვენა, ქცეული დარდად:
და მობიბინე მინდორ-ველებზე
თეთრი ბატკნები დახტიან მარდად.

მე კი ავად ვარ, ვწევარ ბალახში,
არ ძალმიძს ლხენა, ვალალებს გული.
ყურს ვუგდებ ზარის შორეულ ჟღერას,
გაურკვეველი ფიქრით მოცული.

6.

სიყვარულით აღძრული ჰანგი დაუდგრომელი
გახდა სულის მფლობელი.

გახმიანდი სიმღერავ — გაზაფხულით შობილო
ტრფობის ჰანგებო ტკბილო.

მიფრინდი იმ სახლამდე — სად ყვავილობს ნარნარი
მომხიბვლელი ბაღნარი.

და თუ შეგხვდეს მათ შორის ვარდი აღსავე კდემით —
უთხარ სალამი ჩემი!

6.

ცელქ პეპელას ვარდი მოსწონს,
თავს ევლება, ეტრფის მარად,
პეპელას კი მზის სხივები
სიყვარულის ღიმით ფარავს.

მაგრამ თვითონ ვარდს ვინ უყვარს?
ვისთვის ოხრავს დღე და ღამე?
იქნებ ბულბულს ეტრფის იგი,
ან ცის ვარსკვლავს მოკამკამეს?

მე არ ვიცი ვარდს ვინ უყვარს,
მე კი მიყვარს თვითონ ვარდი,
პეპელა და იადონი,
და ვარსკვლავი ცის ლაქვარდის.

9.

„ფრინველთა შორის იადონი გაჩნდა პირველად
და იგალობა გატაცებით მან „ტია-ტია“,
მისი სიმღერით აღმოცენდა მზადა და ველად
ვაშლის ყვავილი, ბალახები და ლურჯი ია.

„ერთხელ იკბინა თავის მკერდზე საშინელ დარდით,
და ნორჩ გულიდან მეწამული სისხლი დაღვარა,
კვლავ აღმოცენდა ამ სისხლიდან ღამაში ვარდი,
რომელსაც იგი ტრფობის ჰანგებს უმღერის. მარად.

„და იადონის სისხლი — გულით გადმოფრქვეული,
ამ ტყის ფრინველთა მეგობრობის საბაბი არის,
და მან ვარდისთვის რომ შესწყვიტოს მღერა გრძნეული,
დაიღუპება. მაშინ ეგ ტყე — სილაღე ბარის“.

ასე უამბობს პაწია შვილთ მამა ბებერი,
რომ ჩაცუცქულან მუხის წვერზე მიკრულ ბუდეში.
დედა ბელურა — გატაცებით ხარობს, ინღერის,
შვილებს შესცქერის, ავსებული დედურ ნუგეშით.

მეოჯახეა იგი კარგი, მზრუნველი, ზრდილი,
ბარტყს კარგად ჩეკავს, ნამდვილ დედის იჩენს სიფრთხილეს
და, ერთგულ ცოლით კმაყოფილი მამა კეთილი
ზის და სამღვთო სჯულს გასართობად ასწავლის შვილებს.

8.

გაიშალნენ ყვავილები
გაზაფხულის თბილ ღამეში,
გულო, ფრთხილად, არ გაება
სიყვარულის მწველ ბადეში!

ახ, ვიცოდე, რომელს ძალუძს
ღაიმონოს ისევ გული?
მოერიდე ზამზახებსო,
ჩამჩურჩულებს ყურს ბულბული.

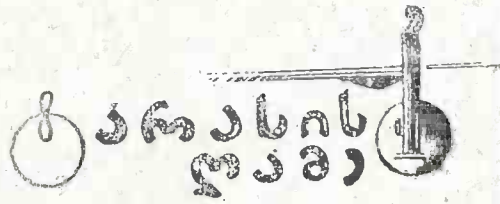
9.

ბალახიდან შემომცქერის
გაზაფხულის ლურჯი თვალი,
ეს ლამაზი ია არის
მწვანე მდელოს პატარძალი.

ვწყვეტ ოცნებით შეპყრობილი
და ჩემს ზრახვებს, ოხვრას გულის —
იმეორებს გატაცებით
იაღონი — აღვზნებული.

იგი მღერის — ტოკავს ირგვლივ
ჰანგი წმინდა და დიადი,
უკვე მთელმა ტყემ გაიგო
ჩემი გულის ზვაშიადი!

თარგმნილი გერმანულით
ხარიტონ ვარდოშვილის მიერ.

ფანდურს უკრავს მეფანდურე,
ორლობეში მჯდარი,
მთელი სოფლის ყმაწვილები
ყველა მასთან არის.

მღერის, უკრავს ზეფანდურე,
ყველა ჩუმად უსმენს,
როგორ დასცხეს კაზაკებმა
ლიახებს და რუსებს.

როგორ ჩაჯდა იარაღში
ხალხი კვირა-დილას —
და კაზაკი რომ დამარხეს
დიდი მინდვრის პირას.

უკრავს, მღერის ბერიკაცი,
თითქოს დარდიც მღერის,
იყო ოდეს გეტმანობა,
გაჰქრა მათი მტვერი.

სამუდამოდ დაეკარგენ
ჩვენს მიწას და წყალსო,
მაშინდელი კაზაკური
ვაჟკაცობა გვახსოვს.

უკრაინა, უკრაინა,
ჩემო სულის კვნესავ,
შენი ბედი მაგონდება,
გულს ნაღველი ლესავს.

მად წავიდა კაზაკობა,
კაბაჩები გრძელი,
გეტმანების ბუნჩუკები,
ჩვენი ბედის მცველი!

წყალმა შთანთქა, ან იქნება
ლოკეს ცეცხლის ენით,
შენი მთები, უკრაინა —
საფლავები შენი.

ზღვა კენჭობს მოწყენილად
და სამარე ხენეშის,
კაზაკს შვილი ელუპება
სატრაპების ხელში.

დამაშე, ლურჯო წყარო,
დე გალადდეს ქარიც,
თქვენ, შვილებო, იქვითინეთ,
თქვენი ბედი არის.

ორის მხრიდან წამოდგება
ბნელი ღრუბლის ჯარი,
მოწყენილა უკრაინა —
ესეც ბედი არის.

თოთოსავით ატირდება,
შველას აღარ ელის.
იღუპება კაზაკობა,
წახდა ჩვენი ხელი.

და დიდებაც წახდა ძველი,
მოსჭრეს ყველა გზები,
უნათლავად იზრდებიან
კაზაკების ყრმები.

უქორწინოდ თხოვდებიან,
მკვდრებს მარხავენ უღვდლოდ,
ვინ მიყიდა ჩვენი რჯული
ურწმუნოთა ურდოს!

ლიახებს და უნიათებს
დაუფარავთ ველი,

ყორნებივით დაუფარავთ,
ვინ იქნება მხსნელი!

ადგა ტარას ტრიასილო,
ღვარა ცრემლი მწარე,
გადათელა პოლონეთმა
უკრაინის მხარე.

ადგა ტარას ტრიასილო,
რჯულს და ადათს იცავს,
ადგა რუხი არწივი და
მტრებს უჩვენა ვინც ვართ.

ადგა ტარას ტრიასილო,
კმარა სახლში წოლა,
მოდით ძმებო, პოლონელებს
ავუტეხოთ ბრძოლა.

უკვე იბრძვის ტრიასილო
სამი დღე და ღამე,
და ლიმანი დაუფარავს
დახოცილთა გვამებს.

და კაზაკიც იქანცება,
გულთ წყდება დარდით,
ბილწი პანი კონცეპოლსკი
მხიარული დადის.

დაპატივებს აზნაურებს,
სუფრას გაშლის მათთვის;
ტრიასილო ჰკრებს და იწყებს
კაზაკებთან თათბირს:

„გეკითხებით ატამანებს,
სახელგანთქმულ კაცებს,
რა ვიღონოთ მომავალში,
თქვენი აზრი მამცნეთ.
ნადიმობენ მტარვალები,
ჩვენი სისხლით სავსე“.
ინადიმონ, ალალ იყოს
მტარვალების თავზე.

მზის ჩასვლამდე ინადიმონ,
მოვუცადოთ ღამეს,
კაზაკები მონახავენ
ბნელ ღამეში პანებს“.

შემოლამდა, ბადრი მთვარე
დაჰქათქათებს ყანებს,
კაზაკები ღრუბლებივით
წარმოადგენ პანებს.

ზარბაზანიც მიახალეს,
აეღვებენ ხმლებსაც.
შეფართხალდნენ ბატონები,
ვერ გაიქცნენ ვერსად.

შეფართხალდნენ ბატონები.
ვერ წამოდგნენ ზევით,
და წავიდა უკულმართად
მათი ბედის გზები.

მიდის ალტა მახრობლად,
მიდუღუნებს ხევში,
რომ ყორნები გადმოფრინდნენ,
სიძიძნონ მტრების ლეში.

და ყორნებიც ნოფრინავენ,
აღვიძებენ ყანებს.
კაზაკები წირვა-ლოცვით
ათენებენ ღამეს.

სვაფი ბატონს დაჰყრანტალებს,
ნისკარტს ურტყამს თვალში
და გამოთქვეს კაზაკებმა
ეგ სიმღერა მაშინ.

ეგ სიმღერა ბრძოლის ღამის,
ჩვენი გულღს ჯავრის,
როცა მარად დავაძინეთ
პოლონეთის ჯარი.

სასაფლაო კურგანები
აზიდულა ველად.

სად კაზაკმა სისხლი ღვარა,
იქ ბალახი ღელავს.

კურგანს სვაფი დაჰყრანტალებს,
დამშეული დადის,
როს ვიგონებთ გეტმანობას;
არ გვასვენებს დარდი“.

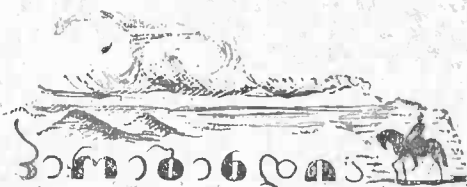
და გაჩუმდა მეფანდურე,
სდუმდა მისი მრევლიც.
ბიჭებმა და გოგონებმა
მოიწმინდეს ცრემლი.

გზაზე მიდის მეფანდურე,
დარდისაგან უკრავს,
დალესილი ყმაწვილები
ზედ აყრიან ბუქნას.

იგი ამბობს: თქვენ იცეკვეთ,
მოუჯექით ბუხარს.
შე კი დუქანს მივადგები,
როცა ასე ვწუხვარ.

ვნახავ ქალს და დავბატიყებ,
არ იქნება ცოდვა.
მტრებს დავცინებ და, შვილებო,
გულს მოვიფხან ცოტას.

თარგ. კონსტანტინე ლორთქიფანიძისა.

პერებენდია, — მეფანდურეს
ვინ არ იცნობს, ვინა?
დადის, უკრავს თავის კობზას,
გარეთაც და შინაც.
უკრავს კობზას, რომ კაცს გულზე
შემოხიოს თაღბი —
და მადლობით იხსენიებს
ბრმა მესტვირეს ხაღბი.
მას არა აქვს არსად ქობი,
გდია ღობის ძირას,
იქ კენესის და იქა მღერის,
იქვე წევს და სძინავს.
უბედობას გადაჰყრია
მისი გზა და ლელო,
დაჯდება და დაამღერებს:
„ნუ შრიალებ ველო“.
დაამღერს და თანაც სევდა
მოხუცის გულს გმირავს,
ისევ მარტო, ისევ კარში,
ისევ ღობის ძირას...
ასეთია პერებენდია,
ვინ იცის რა ელის.
„ჩალოზედაც“ — დალიღიმებს,
„გოლუბკასაც“ მღერის.
გოგონებთან, საძოვარზე,
ჩაცა ყველა სწყალობს,
„გრიციას“ და „ვესნიანკას“
დაუკრავს და გალობს.

ტრახტირშიაც ხშირად მღერის,
სიმს შეაწყობს სიმზე,
და ქორწილში შაირს ამბობს
კაპას დედამთილზე.
მღერის ტკბილად, მღერის მწარედ,
გულში ნაღველს სთესავს,
ბაზრობაზე არ ივიწყებს
წმინდა ლაზარესაც.
ხან-კი ცრემლი მოაწყდება
დაბრმავებულ თვალებს
და იგონებს: როგორ ლეწდნენ
ზაპაროჟის კარებს.
ასეთია პერებენდია,
უვლის ყველა მხარეს,
ამღერდება, გაიცინებს
და ცრემლს შეგაპარებს...
ქარი ჰქრის და ქარი სტირის,
გაშლილ მინდორს სთელავს.
ირგვლივ ველი ლურჯ ზღვასავით
ირწევა და ლელავს.
კურგანს იქით, ისევ კურგანს
და საფლავებს ხედავს.
ელანდება: ქარი ქოჩორს
ვარცხნის უცნობ მხედარს.
ხან მისწყდება, მიყუჩდება,
რომ დუმილი შესვას
ხან კი უსმენს ბრმა მოხუცის
დაულეველ კვნესას.

უსმენს და მინდვრად ქარის სისინიც
დუმდება და ხმა კანკალით სწვდება,
ოითქო მოხუცის გული იცინის
და ბრმას თვალთაგან ცრემლები სწყდება.

უსმენს მხედარი, იფარებს ლელებს,
რომ არ შეასწროს თვალი არაფერ,
რომ მიმოჰფინოს ნიავმა ველებს
ხმა უტკბილესი და შემპარავი.

რომ არ შეაკრთოს მღელვარე გული,
არ გაუნელოს ცეცხლის კიდება,
და სამღვთო სიტყვა, ფარულად თქმული,
მხოლოდ ღმერთს მისწვდეს, როგორც დიდება.

აზრი კი ჰფანტავს გარემო ბურანს,
მიწის და ქვეყნის იქით კიაფობს,
როგორც არწივი, ღრუბლებში სცურავს
და დიდი ფრთებით ლაქვარდს მიაპობს.

მზეს შეეყრება და ჰკითხავს ჩუმად:
როდის ილვიძებს, როდის იძინებს,
ან მთები ასე რისთვისა სდუმან
და არ შესძრავენ ზღვების სიმძიმეს.

და ისევ ზეცის უღვეველ სიგრძეს
მისდევს, რომ დასთმოს მიწა, მთა-ბარი,
რადგან, ვინც იგრძნო ცხოვრების სიბრძნე,
ქვეყნად არა აქვს თავშესაფარი.
ვისაც მიწის და ზღვის ენა ესმის,
და მზის სინათლე მიუძღვის წინა,
ის ღობის ძირას გდია და კვნესის
და ქვეყანაზე არა აქვს ბინა.
ეს, რომ იცოდნენ — რათ ზის მწუხარე,
და უხმობს ველზე ღვთაებრივ სულებს, —
გააძვეებდნენ სიცილ-ხარხარით,
როგორც გიჟსა და ბრუციან სულელს...

კარგა სცხოვრობ, მეფანდურევე,
არ დაეძებ საფარს,
დახვალ მარტო, უკრავ კობზას,
ახმაურებ მთაბარს.
არ შეუდრკე თუ კი სადმე
ძწარე რამე გეთქვას
და იმღერე მუდამ ასე,
სანამ გული ფეთქავს.
დე, ნუ ესმის ხალხს შენი ხმა,
ბედმა ასე იცის,
კვლავ სიმღერა შეაგებე
მის დაბცინავ სიცილს.

ასეთია პერებენდია,
უვლის ყველა მხარეს,
ამღერდება, გაიცინებს
და ცრემლს შეგაპარებს.

თარგმ. ილო მოხაშვილისა

სარხინაბარი

ქება მათი

1. როგორც კი ჭიშკრის გავიარეთ ორივემ ზღურბლი,
რომლის გადასვლა ანგარ სულელებს აღკვეთილი აქვს,
3. სულელებს, რომელთაც ცდუნების გზა უჩანთ მართალად,
და შევიცანი მის გრუხუნზე ვით დაიგმინა,
5. უკან მოხედვა მცირე ხანსაც რომ განმეზრახა,
აღარ ვიცოდი ვით შევძლებდი თავის მართლებას.
7. შემდეგ გაბზარულ ქვას ავყევით, ავცოცდით მალა,
ქვის ზედაპირი ლივლივებდა აღმა და დაღმა,
9. როგორც ზღვის ტალღა მიქცევის და მოქცევის უამსა.
„აქ ცოტა მარჯვედ უნდა ვიყვეთ, ვიაროთ ისე, —
11. მითხრა ოსტატმა — „და აქა-იქ მივყვეთ ამ კედელს,
ამ ქვის გალავანს გზის ნაპირად თან გაყოლებულს“
13. ამან იმდენი დაგვაყოვნა სიარულისას,
ამასობაში მთვარის რკალმა მოასწრო კიდევ
15. თავის ადგილთან მობრუნება და დავანება
იქ, სადაც ტკბილად მას ეძინა ჩვენს აქ მოსვლამდის.
17. ვიდრე შევძლებდით ამ ორწოხში გზისა გაკაფვას,
ავედით მალა, გაიშალა უკვე სანახი,
19. იმ ადგილებში, სად მთის ზურგი იწევა ქვევით,
მე დავიქანცე და ორთავეს მხარი ავგექცა.
21. გზას ვერ ვაგნებდით და გარშემო იყო ტაფობი,
უდაბნოს გზაზე უფრო მეტად უკაცრიელი.
23. უფსკრულის პირად იყო ფლატე, რომლის სიმაღლე
უდრიდა სამი კაცის ზომას, ერთად აღებულს,
25. სანამდისინაც თვალის ჩემის მზერა სწვდებოდა,
ირველივე იგივე ფლატე სჩანდა გარსმოვლებული,
27. როგორც მხარმარცხნივ, ისე მარჯვნივ თანაბარ ზომის.
ჯერ კიდევ ფეხი ჩვენ არ გვექონდა ზედაც შედგმული,

29. მე დავინახე ფლატე იგი ყოველი მხრიდან
და არსად იყო აღსასვლელი ბილიკი რამე
31. და ეს მარმარის გალავანი ისე შეემკოთ
ქანდაკებებით, ჩუქურთმებით, რომ პოლიკრეტი,
33. და უფრო მეტი, თვით ბუნებაც სწორს ვერ შეჰქმნიდა.
და ანგელოზი, იმ ზავისა მახარობელი,
35. რომელსაც მრავალ წლის მანძილზე ცრემლით ვითხოვდით,
და ვინაც ზეცას აკრძალვისა შეხსნა კლიტენი,
37. იდგა ჩვენს თვალწინ ისე ცოცხლად და ისე ცხადლივ,
პოზაც იმდენად ბუნებრივი მიელო ქანდაკს,
39. ჩვენ არ გვეგონა, თუ ის მუნჯი იყო ხატება,
ასე იტყოდით, შესძახებსო იგი მყის „Ave“-ს,
41. და ეს ქანდაკი ატარებდა სახეს იმისას,
რომელმაც წმიდა ჩვენ გაგვიღო კარი-ბჭეები
43. და მის კვარცხლბეკზე ზედ ეწერა Ancilia dei.
ისე მკაფიოდ, ისე ნათლად სჩანდა წარწერა,
45. თითქოს მოეჭრათ იგი წმინდა სანთლის-ნაჭერზე.
„ნულარ მიაპყრობ მარტოოდენ ერთ საგანს მზერას“,
47. მითხრა ოსტატმა, ჩემს მახლობლად იმ მხარეს მდგარმა,
რა მხარეზედაც გული უცემს კაცსა ხორციელს.
49. ახლა მე მზერა გადვინაცვლე და დავინახე
დედა ღვთისა სწორედ იმავ ნიმართულებით,
51. სადაც ოსტატი ჩემი იდგა, ჩემი მხმობელი.
სულ სხვა ამბავი იყო ქვაზე ამოკვეთილი,
53. მე გავუარე ვირგილიუსს და მივტახლე,
რათა პირდაპირ დამენახა ეს ყოველივე.
55. იმავ მარმარზე ამოჭრილი შევნიშნე ეტლი,
იქვე ხარები კიდობანში წყვილად გაბმული,
57. რათა ყოველი განერიდოს, რაც მას არ ანდევს.
ბრბო ზიმიმებდა, დაყოფილი იქვე შვიდ ქოროდ,
59. მე ვკოჭმანობდი ორ გრძნობაში, ერთი ამბობდა,
მღერისო ხალხი; და მეორე ამბობდა „არას“
61. აქ ყნოსვისა და მხედველობის ორგანოები
შეეკამათნენ ერთმანეთსა. საკმევლის კვამლი
63. იდგა მართლაც, თუ ნახატი რამ მომეჩვენა.
იქვე ცეკვავდა მეფსალმუნე თავმოდრეკილი,
65. სამოსის ბალთებს ხელს ჰკიდებდა და ზევით სწევდა,
სჩნდა ამ მომენტში თვით მეფეზე აღმატებული.

29. დანტე ხმარობს „პოლიკრეტის“. იგულისხმება ბერძენი მოქანდაკე პოლიკრეტი. ფილიასის თანამედროვე, სცხოვრობდა 480 წ. ქრისტემდის.

30. Ave — გიხაროდეს.

33. Ecce ancilia dei, — ვარ მონა ღვთისა.

67. ხოლო პირდაპირ დიდ სასახლის ღია სარკმლიდან.
იჯდა მელქოლა, განცვიფრება აჩნდა სახეზე,
69. ამ გაწბილებულ და გულბოროტ დიდსა ქალბატონს.
დავწინაურდი და დავაგდე ადგილი იგი;
71. სადაც ვიდექი, რათა უკეთ ეს დამენახა.
მელქოლას უკან სხვა სურათი ბრწყინავდა ახლა,
73. წარმოდგენილი იყო რომის კეისრის ვაჟის
მაღალი სვე და დიდება ძლევა მოსილი,
75. რამაც უბადლო გამარჯვება არგუნა გრეგორს.
აქა ვგულისხმობ თვით ტროიანს, რომის კეისარს.
77. მის ცხენის აღვირს ქვრივი ქალი მოსჭიდებოდა,
ძაძით მოსილი და მდულარე ცრემლთა მნთხეველი.
79. ირგვლივ მხედრების, მეომართა მთელი ლაშქარი
შემოხვევოდა კეისარსა აღმხედრებულსა.
81. ქარი არხვედა თითქოს დროშებს არწივებიანს.
და მოზიშნიმე ხალხის წრეში იდგა ის ქვრივი,
83. ევედრებოდა, რომ კეისარს შური ეძია,
მისი ძვირფასი ვაჟის მკვლელის ითხოვდა დასჯას.
85. იმპერატორი ამშვიდებდა: მოიცადეო,
ვიდრე ვვლავ მოვალ, ხოლო ქალი სევდით აღესილი,
87. მუხლმოდრეკილი შეევედრა: ჰე. მეუფეო,
თუ არ დაბრუნდი, მაშინ რა ვქნა? და მან მიუგო:
89. „ჩემი მემკვიდრე მოგცემს განსჯას“ და ისევ ქალმა:
„სხვის სამართალი შენ რას მოგცემს. თუ შენი დასთმე“:
91. და კეისარმან: „ნუ გეშინის, ასე სჯობია,
„მოვალეობა მოვიხადო, ვიდრე მე წავალ.“
93. „ამას მოითხოვს სამართალი. გულმოწყალება“.
იმან, ვისთვისაც არ არსებობს რამე ახალი,
95. მოაწყო ესე საუბარი მოჩვენებითი,
რადგან მიწაზე ასეთი რამ აროდეს ხდება.
97. ვიდრე მე ასე ვერთობოდი და ვკვრეტდი თანაც
თავმოდრეკილი სათნოების დიად მაგალითს
99. თვალისმომლხენელ საოცარ ნახელოვნებით,
მითხრა ოსტატმა: მოდიანო ნელის ნაბიჯით
101. ლანდები ჩვენსკენ ამ მხარიდან განუწყვეტელად
ჩურჩულით ამბობს ვირგილიუს, ისევ ვანაგრძო:

⁹⁰. მელქოლა ტექსტში Micol საულისკ ასული, დავითის. ურიათა მეფის პირველი ცოლი.

⁹². ამ სტროფებს სარჩულად უდევს ცნობილი ისტორიული ანეგდოტი: რომის იმპერატორ ტროიანის სალაშქროდ წასვლა გადაუდვია, რათა ქვრივი დედაკაცის სა-
წიგნისთვის მოესმინა.

⁹³. დანტეს ტექსტში ამ სურათების შემქმნელს ეწოდება fabro... რაიცა ნიშნავს მჭედელს, მექარხნეს, გრავიორს და სხვ. ფრანგულ თარგმანში l'artiste — გერმ. Dildner. ქართულში ტექნიკური დაბრკოლების გამო სხვარიგად მოვაქციე სიტყვა.

103. „სწორედ ესენი აგვიყვანენ ნალა და მალა“.
 მყისვე ჭვრეტაში ჩაფლობილი თვალები ჩემი,
105. გაცეხული უჩვეულო სანახაობით,
 ახლა მიექცა მოზღვავებულ ლანდების ხროვას.
107. მინდა, მკითხველო, შენ შეგაკრთოს სმენამ იმისამ,
 თუ რანაირსა სინანულსა ითხოვს უფალი.
109. შენ ნუ უყურებ მარტვილობის სახეს გარეგანს,
 იფიქრე მხოლოდ, რომ ამ ტანჯვის ყავლისა სიგრძე
111. არ გადასცდება უზენაეს განკითხვის საგანს.
 მე ვუბასუხე: „რასაც ვხედავ, ოსტატო ჩემო,
113. „არ უნდა იყენენ, ჩემის აზრით, ადამიანნი,
 „რასაც ვერ ვხედავ, ურთიერთში აღრეულის“.
115. ვირგილიუსმა მიპასუხა: „ტანჯვის სიმძიმეს
 „სულნი ესოდენ მოუხრია, მტვერში განრთხმულნი,
117. „რომ თვალნი ჩემნი ძლივს არჩევდნენ მათ პირველ ხანში.
 „კარგად დამაბე მზერის ნიჭი და გაარჩიე
119. „გამჭირიან თვალთ ქვათა შორის მტოცავნი ლანდნი,
 „ჯერ აქედანაც დაინახავ. ვით ფართხალებენ“.
121. ჰე, ქრისტიანნო გულამაყნო და საცოდავნო,
 გონებით ბეცნო, სიღუბჭირით დაბრმავებულნო.
123. ცდუნების გზაზე ამპარტავნად ხართ მოარულნი,
 ნუთუ არ ხედავთ ჭიალუად რომ გაჩენილხართ?
125. ანგელოსისებრ ფარფლის დარად გამოსაჩეკი,
 უნდილ ფარფატით მომფრინაენი განკითხვისაკენ, —
127. მაშ რად ამაყობს სული თქვენო ამპარტავანი,
 როცა თქვენ მწერებს მიაგავხართ, უღლეოდ შობილთ,
129. მატლებს, რომელთაც არ შესხმიათ ჯერ კიდევ ფრთენი?
 როგორც სხეული ლოდებისგან ნაქანდაკები
131. სახლის ზედმირკვლის სახურავის დასამაგრებლად,
 ქედმოდრეკილი მკერდით მუხლზე გადაყრდნობილი.
133. ასეთ სახეზე ხელოვნური მოსჩანს ტკივილი
 მნახველის თვალში. სწორედ ასე დაცუცქულიყვენ
135. სულები, როცა დავაკვირდი და ჩავაცქერდი.
 ერთნი ნაკლებად მოდრეკილი მოსჩანდა, ზოგიც
137. მომეტებულად განიცდიდა დაწოლილ ტვირთსა,
 მაგრამ ყველაზე დამშვიდებულს და მოთმენილსა
139. ზედ ეხატვოდა: ვეღარ ვუძლებ ამდენს სიმძიმისს.

იტალიურიდან
 კონსტანტინე გამახურდიას მიერ
 თარგმნილი

126. ტექსტში nati a formar l'angelica დაბადებული ანგელოსურ „ფარფალს“
 პებლის გასაკეთებლად. სხვათა შორის სიტყვა ფარფალა შემოსულა მეგრულში. პე-
 პელა-ფარფალი.

ალი აკსენიზმილი

ვლადიმერ მაიაკოვსკი.

(გარდაცვალების 7 წლის თავისათვის).

ხალხთა დიდი ბელადის სტალინის სიტყვები იმის შესახებ, რომ „მაიაკოვსკი იყო და რჩება ჩვენი საბჭოთა ეპოქის საუკეთესო და უნიჭიერეს პოეტად“ საუკეთესოდ ადასტურებს იმ უდიდეს სიყვარულს, რომლითაც სარგებლობს მაიაკოვსკის შემოქმედება მთელს საბჭოთა ხალხში და იმ უდიდეს გავლენას, რომელიც მან მოახდინა მთელს თანამედროვე საბჭოთა და საერთაშორისო პროლეტარულ ლიტერატურაზე.

ასეთ უდიდეს წარმატებას მაიაკოვსკის შემოქმედებამ მიაღწია, უპირველეს ყოვლისა, იმის გამო, რომ იგი განუწყვეტილვ კავშირში იმყოფებოდა „იერიშის შიმტან კლასთან“, სოციალიზმის აღმშენებელ მუშათა კლასთან, რომელსაც მიმართავდა:

Я
ВСЮ СВОЮ
ЗВОНКУЮ СИЛУ ПОЭТА
ТЕБЕ ОТДАЮ,
АТАКУЮЩИЙ КЛАСС.

ის დაახლოება პოეტური ენისა მთელი საბჭოთა ხალხის ენასთან, რომელიც მოახდინა მაიაკოვსკიმ, თუ შეედრება იმ გადატრიალებებს ენის დარგში, რომელიც თავის დროზე მოახდინეს ჯერ პუშკინმა და შემდეგ ნეკრასოვმა, ასე გაბედულად რომ მიმართეს ხალხის ენას და იბოვეს მასში დაუშრობელი წყარო თავის შემოქმედებისათვის.

ოქტომბრის შემდეგი პერიოდის მუშაობაში მაიაკოვსკი ნიადაგ ხაზს უსვამდა მას, რომ იგი იბრძვის სოციალისტური ხელოვნების შექმნისათვის. მაგრამ სანამ იგი ამ გზას დაადგებოდა, სანამ ვახდებოდა ჭეშმარიტ ხალხურ პოეტად, სოციალისტურ ხალხურ პოეტად, მან განვლო რთული განვითარების გზა. მისი რევოლუციური თვითშეგნების გაღვიძებაში დიდი როლი ითამაშა მისმა ბავშვობამ, რომელიც მან გაატარა 1905 წ. რევოლუციის ატმოსფეროში ქუთაისში და შემდეგ მოსკოვში. ჯერ კიდევ სრულიად ახალგაზრდამ მან განიცადა ხანგრძლივი დაპატიმრება მეფის ციხეში, იატაკქვეშური რევოლუციური მუშაობა, დევნა.

ვლადიმერ მაიაკოვსკი

შემდეგ, რეაქციის წლებში, 1910 — 11 წ. წ., მაიაკოვსკი იწყებს მუშაობას ჯერ ფერწერით მხატვრობაში და შემდეგ პოეზიაში. იმ ხანებში ხელოვნების ამ დარგში გაბატონებული იყვნენ სიმბოლისტები, რომლებიც ჩაკეტილიყვნენ, როგორც მაშინ უწოდებდნენ, „სპილოს ძვლისაგან გამოთლილ კოშკში“ და ჰქმნიდნენ ხელოვნებას „რჩეულთათვის“, უმცირესობისათვის. ეს იყო რუსეთის იმპერიალიზმის, რუსეთის სამხედრო-ფეოდალური იმპერიის დასასრულის წინა წლები. მალე სიმბოლისტებს, რომლებიც წარმოადგენდნენ ბურჟუაზიულ მიმართულებას მწერლობაში, დაუპირისპირდნენ ფუტურისტები, რომლებსაც მიემხრო მაიაკოვსკი. მან მათში მალე დაიკავა უპირველესი ადგილი.

სამწერლო ასპარეზზე გამოსვლისთანავე მაიაკოვსკი მთლიანად გამსჭვალული იყო სიძულვილით ბურჟუაზიულ საზოგადოებისადმი, მის მიერ შექმნილ კულტურის, რელიგიის და ხელოვნებისადმი. მაგრამ მაშინდელი მისი ლექსების მიხედვით და მათი სულისკვეთებით, და, უპირველეს ყოვლისა დადებითი რევოლუციური იდეალის უქონლობით, მაიაკოვსკი მაშინ იყო პოეტი არა პროლეტარიატის, არამედ ლიუმპენ-პროლეტარიატის ინტელიგენციის დეკლასირებულ ელემენტებისა. მას ახასიათებდა ამბოხება ეპოციონალური, ბუნტარობა, რომელიც სავესებით თავსდება ბურჟუაზიული საზოგადოების ფარგლებში. ასეთ ერთგულ, ინდივიდუალისტური ბუნტარობის სულისკვეთებას ამჟღავნებს მაიაკოვსკის ამ პერიოდის ისეთი ნაწარმოებები, როგორიცაა პოემები „ვლადიმერ მაიაკოვსკი“, „Облако в штанах“ და ლირიკული ლექსები.

იმდენი სასოწარკვეთილება, უიმედობა და გარკვეულ გზების უქონლობა იხატებოდა პოემაში „Облако в штанах“, რომ მაიაკოვსკის საკუთარი გადმოცემით (მის ავტობიოგრაფიაში), მაქსიმ გორკიმ პოემის მოსმენის დროს იტყობოდა. მაგრამ ამავე დროს ამავე პოემაში ისმის ისეთი წინასწარმეტყველური ჰანგი, როგორიცაა რევოლუციის მოახლოების გასაოცარი წინაღობა:

вижу идущего через горы времени,
которого не видит никто.
Где глаз людей обрывается куцый,
главой голодных орд,
в терновом венце революций
грядет шестнадцатый год.

მაშინ, როდესაც თითქმის მთელი მწერლობა გამსჭვალული იყო შო-ფინისტურ-იმპერიალისტურ სულისკვეთებით და მხარს უჭერდა გაშეცემულ მილიტარიზმს და იმპერიალისტურ ომს, მაიაკოვსკი, რომელიც ამ დროს არ იყო დაკავშირებული იატაკქვეშურ, ბოლშევიკურ ორგანიზაციასთან, აღიმადლა ხმა ომის წინააღმდეგ და მძლავრი პროტესტით მიმართა მეშჩანურ-ბურჟუაზიულ საზოგადოებას:

Единственный человечесий
среди воя,
среди визга
голос
подземлю днесь.

და როდესაც გარშემო გაისმოდა ინტელიგენციის ისტერიკული ყვირილი კულტურის აღსასრულის შესახებ, მაიაკოვსკი მთელი თავისი შეგნებით, სულით და გულით დადგა ბოლშევიკების მხარეზე, რომლებშიაც მან დაინახა გარკვეული მიზანი, გზა. ჯერ მას კიდევ სავსებით შეგნებულ იც არ ჰქონდა პროლეტარული რევოლუციის შემოქმედებითი ამოცანები, მაგრამ მთელის ინსტინქტით იგრძნო, რომ მუშათა კლასი და მისი პარტია არის ის ერთად ერთი ძალა, რომელიც მოსპობს მის მიერ სასიკვდილოდ შეძლებულ ძველ სამყაროს. მის წინაშე არასოდეს არ მდგარა საკითხი რევოლუციის „მიღების“ თუ „არ მიღების“ შესახებ, მან ორგანიულად და საბოლოოდ იმ თავითვე მთელი თავისი არსებით მიიღო და შეისისხლხორცა რევოლუცია და გახდა მისი უდიდესი პოეტი. აღტაცებით სავსეა მისი პოეტური ხმა, როდესაც პოეტი ასეთი ჰიმნით მიმართავს რევოლუციას:

Делами,
кровью,
строкою вот этою,
нигде
не бывшею в найме,
я славлю
взвитое красной ракетой
Октябрьское
руганное и пропетое
пробитое пулями знамя!

პროლეტარიატის გამარჯვების შემდეგ მაიაკოვსკის პოეზიიდან სრულიად გაქრა ყოველგვარი სასოწარკვეთილება და პესიმიზმი. იგი მთელი თავისი არსებით ჩაბმულია საბჭოთა რესპუბლიკის საბრძოლო ამოცანების შესრულებაში. სამოქალაქო ომის ხანაში იგი დღე და ღამე მუშაობს „როსტა“-ში და ხალხისადმი აგიტაციის და პროპაგანდის გასაწევად ამუშავებს თავის ლექსს და ენას, რამაც ესეოდენ მისაწვდომი და გასაგები გახდა მისი პოეზია მილიონიან მასებისათვის. მაიაკოვსკი ამ მხრივ ბრწყინვალე მაგალითია იმისა, თუ უდიდესი რევოლუციის ეპოქის ხალხის მასამ როგორ გაზარდა საბჭოთა ეპოქის უდიდესი პოეტი. იგი სავსებით მომწიფდა ამ ხანებში, როგორც უდიდესი პოლიტიკური პოეტი. თავისი პოეზიით იგი დაუღალავად ებრძვის მეშინურ ყოფას, ბიუროკრატისმს, უკულტურობას, იბრძვის სახალხო ჯანმრთელობისათვის, სახელ-

მწიფო სესხის გავრცელებისათვის, კულტურული ყოფინათვის. არც ერთი ამოცანა, რომელიც დგას რევოლუციის წინ, მისთვის არაა უცხო. იგი თავს რევოლუციის მიერ მობილიზებულად თვლის, იგი, როგორც პოეტი, სავსებით რევოლუციის განკარგულებაშია. მასებთან ყოველდღიურ ურთიერთობის ნიადაგზე, ახალი ცხოვრების ყოველდღიურ მოთხოვნილებათა უღრმეს ცოდნის გამო, განუწყვეტელი კავშირით რევოლუციურ ეპოქასთან, და ახალი ცხოვრების აღმშენებელ ხალხის მასასთან, უდიდესი ოსტატი და ნოვატორი პოეზიისა, მაიაკოვსკი ჰქმნიდა ახალ, სოციალისტურ პოეზიას. ამ დროს თავის თავად, ორგანიზულად მის წინ წამოიჭრა უდიდესი მნიშვნელობის საკითხი:

ვინ წარმოადგენს პოეზიის ახალ მკითხველს. და როგორი ნაწარმოებები სჭირია მას, რა უნდა მიაწოდოს მას პოეტმა? თავის გამოსვლაში 1930 წლის 25 მარტს წითელი პრესნის რაისახლში აი რა პასუხი გასცა თითონ პოეტმა ამ საკითხს:

„მხოლოდ მუშათა აუდიტორია, მხოლოდ პროლეტარულ-გლეხური მასები, ისინი, ზინც ამ ჟამად ჩვენ ახალ ცხოვრებას აშენებენ, ისინი, ვინც აშენებენ სოციალიზმს და სურთ გაავრცელონ იგი მთელს მსოფლიოში. — მხოლოდ ისინი უნდა გახდნენ ნამდვილი მკითხველები, და მათი პოეტი უნდა გავხდე მე.“

მაიაკოვსკი არ იმიჯნებოდა ხალხისაგან, ის სწერდა მხოლოდ იმაზე, რასაც გრძნობდა მთელი ხალხი, იგი ცხოვრობდა ხალხთან ერთი სიცოცხლით — და ამიტომ მიიღო და შეითვისა მისი პოეზია ხალხმა. მაიაკოვსკი ცოცხლობდა თავისი დროის და მისი — ყველაზე უფრო საბრძოლო ამოცანების სრული და შეუკვეციელი სიცოცხლით — ეს კი იყო სოციალიზმის დამკვიდრებისათვის ბრძოლა — და აი რატომ მიიღო და შეისისხლხორცა მისი პოეზია მუშათა კლასმა.

მთელი მრღვაწვობა მაიაკოვსკისა, მაიაკოვსკი პოეტი — ორატორი, მისი მუშაობა „როსტა“-ში, „კომსომოლსკაია პრავდა“-ში, მისი განუწყვეტელი ყოფნა ტრიბუნასთან — ყველაფერი ეს მოწმობს მის ნამდვილ ხალხურობას. მაიაკოვსკი ახალი ტიპის პოეტია, ახალი სოციალისტური შეგნების მატარებელი. მისი სიყვარული საბჭოთა სამშობლოსადმი, მისი მზადყოფნა მისთვის სამსახურისათვის, მისთვის თავგანწირვისათვის, არის თვისება ახალი ადამიანისა, რომელიც წარმოშვა რევოლუციამ. ამიტომაც, რომ მაიაკოვსკის შემოქმედება აღსავსეა სიცოცხლის, და ბრძოლის წყურვილით, დაუშრეტელი ენერჯით და სიცოცხლის და შეტევის დაუცხრო-მელი სურვილით.

Мне бы жить и жить,
сквозь годы мчась,
но в конце хочу—
других желаний нету—
встретить я хочу.

мой смертный час
так,
как встретил смерть
товарищ Негте.

თავისი პოეზიის ხალხურობის მისაღწევად მიაკოვსკიმ განვლო ერთადერთი და შესანიშნავი გზა, შეიძლება ითქვას, მთელს მსოფლიო პოეზიაში. წინა პოეტური სკოლების (სიმბოლისტების, ფუტურისტების და სხვ.) საწინააღმდეგოდ, მან დაიჭირა ორიენტაცია ყოველდღიურ, სალაპარაკო, სადისკუსიო, ორატორულ სიტყვაზე და ამ თავის ცდაში დაეყრდნო კონკრეტული ეპოქისა და კლასის — პროლეტარიატის — ცნობიერებას, მისი გარკვეული ინტერესებისა და მიზნის — სოციალიზმისათვის — ბრძოლას. მთელი თავისი დახვეწილი, სრულყოფამდე მიყვანილი ფორმა მან მოახმარა რევოლუციის მიერ დაყენებულ ამოცანათა სამსახურს.

მიაკოვსკი ჩსწრაფოდა ნამდვილად ხალხური ეპოსის შექმნისაკენ. ასეთ ცდებს წარმოადგენს პირველი მისი დრამატული ნაწარმოები „მისტერია ჰუფი“ და შემდეგ პოემები „ვ. ი. ლენინი“, „Хорошо“. ლენინის და სტალინის ახალი კაცობრიობის უდიდეს ბელადების სახეები უკვე გახდნენ ხალხური ეპოსის კუთვნილებად. და მიაკოვსკიც გვიჩვენებს ლენინს განუყრელად პარტიის ისტორიასთან და მუშათა კლასის რევოლუციურ ბრძოლებთან.

Партия—

спинной хребет рабочего класса.

Партия—

бессмертие нашего дела.

პოემა „ვ. ი. ლენინში“ მიაკოვსკიმ შექმნა ყველაზე უფრო წარმტაცი და მისაწდომი საბჭოთა პოეზიის ნაწარმოები. პოემაში დიდი ოსტატობითაა ასახული ლენინის პოლიტიკური ბიოგრაფია. პოემა მიძღვნილია პარტიულობით. პოეტი ასე აყალიბებს თავის ამოცანას: „რა გააკეთა მან? ვინაჲ იგი და საიდან არის ეს ყველაზე ადამიანური ადამიანი?“ პოემის მთელი დინამიური კომპოზიციით მიაკოვსკი ღრმად აგრძნობინებს მკითხველს, თუ ვინ იყო ისტორიისა და მუშათა კლასისათვის ეს ადამიანი, რომელმაც კაცობრიობის ისტორიაში ახალი ერა დაიწყო. ავტორი ხსნის პოემაში ორ პერსპექტივას: ერთს ისტორიულს — ლენინიდან უკან, საუკუნეთა სიღრმეში, მეორეს — წინ, ლენინიდან შორეთში მიმავალს. ამ პოემით მიაკოვსკიმ გაშალა მუშაობა მასობრივ, მონუმენტალურ, დიდი მხატვრული ტილოების შესაქმნელად. მთელი პოემა, როგორც საერთოდ მიაკოვსკის მთელი პოეზია, გამსჭვალულია ერთი მისწრაფებით: დაუღალავად შეექმნათ მომავალი. წინ მომავლისაკენ!

Пройдут
года
сегодняшних тягот,
светом коммуны
согреет лета,
и счастье,
сластью
огромных ягод—
дозреет
на красных
октябрьских цветах.

ახალი კაცობრიობის ბელადის — ლენინის — სახესთან ერთად მაიაკოვსკიმ შექმნა მრავალი სახე, რომლებიც ხალხურ სახეებად გადაიქცნენ და მათ შორის ისეთი ღრმა და შესანიშნავი სახე, რომელიც მოცემულია მის შესანიშნავ ლექსში ნეტეზე. ლექსი ნეტეზე — ქეშმარიტად უკვდავი ლექსია მაიაკოვსკისა და შედეგრი მთელი საბჭოთა პოეზიისა. დიდი გრძნობების, დიდი და ამალეღვებელი განცდების აღმძვრელია ეს ლექსი.

თავის წერილში „როგორ უნდა კეთდებოდეს ლექსი“ მაიაკოვსკი ამბობდა, — რომ „საუკეთესო პოეტური ნაწარმოები იქნება ის, რომელიც დაიწერება კომინტერნის სპეციალური დაკვეთით და რომელსაც ექნება მიზნად დასახული პროლეტარიატის გამარჯვება, გადმოცემული ამასთან ახალი გამომეტყველების მქონე და ყველასთვის გასაგები სიტყვებით“.

აი რა მწვერვალებისაკენ მოუწოდებს პოეტებს მაიაკოვსკი.

არიან კი მზად ასეთი ამოცანების შესრულებისათვის ჩვენი პოეტები? უნდა ითქვას პირდაპირ და გულახდილად, რომ ჩვენ (და განსაკუთრებით საქართველოს ახალგაზრდა პუეტური კადრების ზოგიერთ ფენებს) ზოგჯერ ემჩნევა თანამედროვეობის უაქტუალეს საკითხებისაგან მოწყვეტა, უსაგნო ლირიკით გატაცება. უსულგულო დამოკიდებულება თემისადმი, უსაგნო და უმიზნო პეიზაჟების ხატვა. მაიაკოვსკი, საბჭოთა ეპოქის უდიდესი პოეტი, დაუნდობლად ებრძოდა მსგავს მოვლენებს და უკრძალავდა პოეტებს ასეთ ვარჯიშობას.

Как вы смеете
называться поэтом
и, серенький,
чирикать как перепел —
ეკითხებოდა იგი მათ.

ამავე დროს პოეზია მაიაკოვსკის მიაჩნია უდიდეს შრომად, თავგანწირვად და ძნელ მისაწვდომ საქმედ. იგი უყურებდა პოეტის საქმეს, როგორც ხალხის ცხოვრების. ხალხის სიბრძნის, მისი ენის, მისი ფსიქოლოგიის უღრმესი ცოდნის საქმეს.

მაიაკოვსკის აზრით, პოეზია არის, პირველ ყოვლისა, აზრის გამოვლენა ისეთ ფორმებში, რომ იგი გასაგები და წარმტაცი გახდეს ხალხისათვის. და დარწმუნებული, რომ მან ღირსეულად აღასრულა თავისი ვალი, იგი მიმართავს შორეულ თაობებს ამაღელვებელი მოწოდებით:

Слушайте,
товарищи потомки
агитатора,
горлана—главаря!
Заглуша
поэзии потоки,
я шагну
Через лирические томики
как живой,
с живыми говоря.

და მართლაც მაიაკოვსკის შემდეგ შეუძლებელია საბჭოთა პოეზიაში ადგილი ექნეს „წმინდა“ პოეზიის რესტავრატორულ ცდებს, თვითმიზნურ ესთეტიურ თამაშს სახეებისას, ეპიგონობას, ფორმალისტურ და ნატურალისტურ ვარჯიშობას. საჭიროა ბრძოლა ყოველივე ამასთან დიდი აზრების და დიდი გრძნობების პოეზიისათვის, სოციალიზმის ეპოქის ლიტერატურისათვის!

ბასუხისმგებელი რედაქტორი — ალექსანდრა ჭეიშვილი
გლივანი — ალ. აბაშვილი

1937წ. იანვრიდან „ჩვენი თარგა“ გამოდის უოველთვიურად.

ხელის მოწერის პირობები:

წლიურად 18 მან.

ნახევარი წლით 9 „

ცალკე ნომერი 1 მ. 50 კ.

„ხელის მოწერა“ მიიღება სახელგამის ყველა მაღაზიაში, სოიუზპეჩატის რაიბიუროებში და სახელგამის პერიოდ-სექტორში.

რედაქციის მისამართი:

თბილისი, მაჩაბლის ქ. № 13, მწერალთა კავშირი.